

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. birželio 27 d.*

Turinys

I.	Teisinis pagrindas	7
II.	Ginčo aplinkybės	8
	A. <i>Servier</i> perindoprilis	8
	B. <i>Krka</i> perindoprilis	9
	C. Ginčai dėl perindoprilio	9
	1. EPT sprendimai	9
	2. Nacionalinių teismų sprendimai	9
	D. <i>Krka</i> susitarimai	10
III.	Ginčijamas sprendimas	11
IV.	Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas	12
V.	Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai	12
VI.	Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį	14
VII.	Dėl apeliacinio skundo	14
	A. Dėl pirmojo–šeštojo pagrindų, susijusių su konkurencijos ribojimo dėl tikslo, kaip jis suprantamas pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, buvimu	15
	1. Reikšmingi ginčijamo sprendimo ir skundžiamo sprendimo punktai	16
	a) Ginčijamas sprendimas	16
	b) Skundžiamas sprendimas	16

* Proceso kalba: prancūzų.

2.	Dėl pirmojo–šeštojo pagrindų priimtinumą	17
3.	Pirminės pastabos dėl pirmojo–šeštojo pagrindų nagrinėjimo iš esmės	20
4.	Dėl pirmojo pagrindo	24
	a) Dėl pirmojo pagrindo reikšmingumo	24
	1) Šalių argumentai	24
	2) Teisingumo Teismo vertinimas	24
	b) Dėl pirmos–trečios dalių	26
	1) Šalių argumentai	26
	2) Teisingumo Teismo vertinimas	27
	c) Dėl ketvirtos ir šeštos dalių	29
	1) Šalių argumentai	29
	2) Teisingumo Teismo vertinimas	30
	i) Dėl 2006 m. spalio 3 d. „High Court“ sprendimo	31
	ii) Dėl 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimo	32
	d) Dėl penktos dalies	33
	1) Šalių argumentai	33
	2) Teisingumo Teismo vertinimas	34
	e) Išvada dėl pirmojo pagrindo	34
5.	Dėl antrojo pagrindo	34
	a) Dėl antros dalies	34
	1) Šalių argumentai	34
	2) Teisingumo Teismo vertinimas	34
	b) Dėl pirmos, trečios ir ketvirtos dalių	37
	1) Šalių argumentai	37
	2) Teisingumo Teismo vertinimas	38
	c) Dėl penktos–aštuntos dalių	39
	1) Šalių argumentai	39

2) Teisingumo Teismo vertinimas	40
6. Dėl trečiojo pagrindo	41
a) Dėl pirmos dalies	41
1) Šalių argumentai	41
2) Teisingumo Teismo vertinimas	41
b) Dėl antros dalies	42
1) Šalių argumentai	42
2) Teisingumo Teismo vertinimas	43
c) Dėl trečios dalies	43
1) Šalių argumentai	43
2) Teisingumo Teismo vertinimas	44
d) Dėl ketvirtos dalies	45
1) Šalių argumentai	45
2) Teisingumo Teismo vertinimas	45
e) Dėl penktos dalies	46
1) Šalių argumentai	46
2) Teisingumo Teismo vertinimas	47
f) Dėl šeštos dalies	47
1) Šalių argumentai	47
2) Teisingumo Teismo vertinimas	47
7. Dėl ketvirtojo pagrindo	48
a) Dėl pirmos dalies	48
1) Šalių argumentai	48
2) Teisingumo Teismo vertinimas	48
b) Dėl antros dalies	49
1) Šalių argumentai	49
2) Teisingumo Teismo vertinimas	50

c)	Dėl trečios dalies	52
1)	Šalių argumentai	52
2)	Teisingumo Teismo vertinimas	52
d)	Dėl ketvirtos dalies	52
1)	Šalių argumentai	52
2)	Teisingumo Teismo vertinimas	52
8.	Dėl penktojo pagrindo	53
a)	Šalių argumentai	53
b)	Teisingumo Teismo vertinimas	53
9.	Tarpinė išvada dėl apeliacinio skundo pirmojo–penktojo pagrindų	54
10.	Dėl šeštojo pagrindo	56
a)	Šalių argumentai	56
b)	Teisingumo Teismo vertinimas	56
B.	Dėl septintojo pagrindo, susijusio su konkurencijos ribojimo dėl tikslo, kaip jis suprantamas pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, buvimu	57
1.	Reikšmingi ginčijamo sprendimo ir skundžiamo sprendimo punktai	57
a)	Ginčijamas sprendimas	57
b)	Skundžiamas sprendimas	57
2.	Šalių argumentai	59
3.	Teisingumo Teismo vertinimas	60
C.	Dėl aštuntojo–vienuoliktojo pagrindų, susijusių su SESV 102 straipsnio pažeidimu	64
1.	Reikšmingi ginčijamo sprendimo ir skundžiamo sprendimo punktai	64
a)	Ginčijamas sprendimas	64
b)	Skundžiamas sprendimas	65
2.	Dėl aštuntojo pagrindo	66
a)	Šalių argumentai	66
b)	Teisingumo Teismo vertinimas	67

3.	Dėl devintojo ir dešimtojo pagrindų	69
4.	Dėl vienuoliktojo pagrindo	70
	a) Šalių argumentai	70
	b) Teisingumo Teismo vertinimas	71
D.	Išvada dėl apeliacinio skundo	72
VIII.	Dėl skundžiamo sprendimo panaikinimo pasekmių	73
IX.	Dėl ieškinio Bendrajame Teisme	74
A.	Dėl pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio devintojo pagrindo pirmos dalies	74
	1. Šalių argumentai	74
	2. Teisingumo Teismo vertinimas	74
	a) Dėl potencialios „Krka“ konkurencijos, keliamos „Servier“	75
	b) Dėl rinkos pasidalijimo susitarimo buvimo	79
B.	Dėl pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio dešimtojo pagrindo	85
	1. Šalių argumentai	85
	2. Teisingumo Teismo vertinimas	86
	Dėl bylinėjimosi išlaidų	88

„Apeliacinis skundas – Konkurencija – Farmacijos produktai – Perindoprilio rinka – SESV 101 straipsnis – Karteliai – Rinkos pasidalijimas – Potenciali konkurencija – Konkurencijos ribojimas dėl tikslo – Strategija, kuria siekiama pavėlinti generinių perindoprilio versijų pateikimą rinkai – Susitarimas dėl taikaus ginčų patentų srityje sprendimo – Patento licencinė sutartis – Technologijos perleidimo ir licencinė sutartis – SESV 102 straipsnis – Atitinkama rinka – Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi“

Byloje C-176/19 P

dėl 2019 m. vasario 22 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Europos Komisija, iš pradžių atstovaujama F. Castilla Contreras, B. Mongin, J. Norris ir C. Vollrath, vėliau – F. Castilla Contreras, F. Castillo de la Torre, B. Mongin, J. Norris ir C. Vollrath, ir galiausiai – F. Castilla Contreras, F. Castillo de la Torre, J. Norris ir C. Vollrath,

apeliantė,

palaikoma

Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės, iš pradžių atstovaujamos D. Guðmundsdóttir, padedamos *KC* J. Holmes, vėliau – L. Baxter, D. Guðmundsdóttir, F. Shibli ir J. Simpson, padedamų *KC* J. Holmes ir *barrister* P. Woolfe, ir galiausiai – S. Fuller, padedamo *KC* J. Holmes ir *barrister* P. Woolfe,

įstojusios į apeliacinį procesą šalies,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Servier SAS, įsteigtai Siurene (Prancūzija),

Servier Laboratories Ltd, įsteigtai Stoke Poges (Jungtinė Karalystė),

Les Laboratoires Servier SAS, įsteigtai Siurene,

atstovaujamos *avocats* O. de Juvigny, J. Jourdan, T. Reymond, A. Robert, *advocaat* J. Killick ir *solicitor* M. I. F. Utges Manley,

ieškovėms pirmojoje instancijoje,

European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA), įsteigtai Ženevoje (Šveicarija), atstovaujamai advokatės F. Carlin ir *Rechtsanwältin* N. Niejahr,

įstojusiai į bylą šaliai pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Arabadjiev (pranešėjas), pirmosios kolegijos teisėjo pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai P.G. Xuereb, A. Kumin ir I. Ziemele,

generalinė advokatė J. Kokott,

posėdžio sekretoriai M. Longar ir R. Šereš, administratoriai,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2021 m. spalio 20 d. ir 21 d. posėdžiams,

susipažinęs su 2022 m. liepos 14 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Apeliaciniu skundu Europos Komisija prašo iš dalies panaikinti 2018 m. gruodžio 12 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Servier ir kt. / Komisija* (T-691/14, EU:T:2018:922; toliau – skundžiamas sprendimas); juo šis teismas panaikino 4 straipsnį, kiek jame konstatuotas *Servier SAS* ir *Laboratoires Servier SAS* dalyvavimas šiame straipsnyje nurodytuose susitarimuose, 6 straipsnį, 7 straipsnio 4 dalies b punktą ir 2014 m. liepos 9 d. Komisijos sprendimo C(2014) 4955 *final* dėl procedūros pagal [SESV] 101 ir 102 straipsnius (byla AT.39612) – Perindoprilis (*Servier*) (toliau – ginčijamas sprendimas) 7 straipsnio 6 dalį.

I. Teisinis pagrindas

- 2 Komisijos pranešimo dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo Bendrijos konkurencijos teisės tikslams (OL C 372, 1997, p. 5; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 155) 13–15, 17 ir 24 punktuose nustatyta:

„Konkurencijos ribojimai

13. Įmonėms įtaką daro trys pagrindiniai šaltiniai ar konkurencijos ribojimai: paklausos pakeičiamumas, pasiūlos pakeičiamumas ir potenciali konkurencija. Ekonominiu požiūriu atitinkamos rinkos apibrėžimui paklausos pakeičiamumas reiškia greičiausią ir efektyviausią drausminančią jėgą tam tikros prekės tiekėjams, ypač jų sprendimams dėl kainos nustatymo. Įmonė ar įmonių grupė negali daryti didelio poveikio tokioms vyraujančioms pardavimo sąlygoms kaip kainos, jeigu vartotojai nesunkiai gali gauti pakeičiančiųjų prekių ar pirkti jas iš kitur esančių tiekėjų. Iš esmės, rinkos apibrėžimo naudojimas susideda nustatant tam tikrų įmonių klientams veiksmingus alternatyvius pasiūlos šaltinius tiek pagal prekes/paslaugas, tiek pagal geografinę tiekėjų padėtį.
14. Konkurencijos ribojimai, kylantys iš pasiūlos pakeičiamumo, išskyrus ribojimus, aprašytus 20–23 dalyse, bei iš galimos konkurencijos, yra mažiau tiesioginiai ir bet kuriuo atveju reikalauja papildomų veiksnių analizės. Todėl į tokius ribojimus atsižvelgiama konkurencijos analizės vertinimo stadijoje.

Paklausos pakeičiamumas

15. Vertinant paklausos pakeičiamumą, reikia nustatyti prekių, kurias vartotojai laiko pakeičiančiosiomis, asortimentą. Vienu iš būdų galima laikyti spekuliatyvinį, kai numatomas tariamas nedidelis ilgalaikis santykinų kainų pakitimas ir įvertinama galima vartotojų reakcija į tokių kainų padidinimą. Apibrėžiant rinką, dėmesys sutelkiamas į kainas funkciniais ir praktiniais tikslais ir dar tiksliau į paklausos pakeičiamumą, kylantį dėl nedidelių pastovių santykinų kainų pokyčių. Tokiu būdu gaunami aiškūs požymiai, į ką reikia atsižvelgti apibrėžiant rinkas.

<...>

17. Reikia atsakyti į klausimą, ar dėl tariamo nedidelio (nuo 5 iki 10 %) bet pastovaus santykinų kainų padidėjimo nagrinėjamose teritorijose prekiaujančiųjų šalių pirkėjai ims pirkti lengvai prieinamus pakaitalus, ar pirks iš kitur esančių tiekėjų. Jei pakeičiamumas buvo pakankamas, kad neapsimokėtų didinti kainų, nes sumažėtų pardavimas, papildomi pakaitalai ir teritorijos įtraukiamos į atitinkamos rinkos apibrėžimą. Taip daroma tol, kol prekių ir geografinių teritorijų asortimentas bus toks, kad bus pelninga nedaug ilgam laikui padidinti santykinės kainas. <...>

<...>

Potenciali konkurencija

24. Apibrėžiant rinkas, neatsižvelgiama į trečiąją konkurencijos ribojimo šaltinį – potencialią konkurenciją, nes sąlygos, kuriomis galima potenciali konkurencija būtų iš tiesų veiksmingu konkurencijos ribojimu, priklauso nuo konkrečių veiksnių ir aplinkybių, susijusių su įėjimu į rinką, analizės. Jei reikia, tokia analizė atliekama tik paskesnėje stadijoje, paprastai po to, kai atitinkamoje rinkoje dalyvaujančių įmonių padėtis jau būna įvertinta ir kelia nerimo konkurencijos požiūriu.“

II. Ginčo aplinkybės

3 Skundžiamo sprendimo 1–73 punktuose nurodytas faktines aplinkybes galima trumpai apibendrinti taip, kaip nurodyta toliau.

4 *Servier SAS* yra farmacijos grupės *Servier*, kurią sudaro *Les Laboratoires Servier SAS* ir *Servier Laboratories Ltd* (toliau atskirai arba kartu – *Servier*), patronuojančioji bendrovė. Bendrovė *Les Laboratoires Servier* specializuojasi originalių vaistų kūrimo srityje, o jos patronuojamoji bendrovė *Biogaran SAS* – generinių vaistų kūrimo srityje.

A. *Servier* perindoprilis

5 *Servier* sukūrė perindoprilį – vaistą, iš esmės skirtą padidėjusiam kraujospūdžiui ir širdies nepakankamumui gydyti. Šis vaistas priskiriamas prie angiotenziną konvertuojančio fermento (AKF) inhibitorių (toliau – AKF inhibitoriai). Šešiolika AKF inhibitorių, egzistavusių tuo metu, kai klostėsi faktinės aplinkybės, buvo priskirti tiek prie trečiojo Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) vaistų anatominio, terapinio ir cheminio klasifikavimo (ATC) lygio (pagal terapinį poveikį), tiek prie ketvirtojo šio klasifikavimo lygio (pagal veikimo būdą) ir priklauso tai pačiai grupei, vadinamai „[angiotenziną konvertuojančio fermento] inhibitoriai, vieni“. Perindoprilio veiklioji medžiaga yra druskos pavidalo. Iš pradžių naudota druska buvo erbuminas.

6 Patentą EP0049658, susijusį su perindoprilio veikliąja medžiaga, *Servier* grupės bendrovė Europos patentų tarnyboje (EPT) užregistravo 1981 m. rugsėjo 29 d. Šio patento galiojimas turėjo baigtis 2001 m. rugsėjo 29 d., tačiau jo apsauga pratęsta iki 2003 m. birželio 22 d. keliose valstybėse narėse, be kita ko, Jungtinėje Karalystėje. Prancūzijoje to patento apsaugos galiojimas buvo pratęstas iki 2005 m. kovo 22 d., o Italijoje – iki 2009 m. vasario 13 d.

7 1988 m. rugsėjo 16 d. *Servier* EPT užregistravo kelis patentus, susijusius su perindoprilio veikliosios medžiagos gamybos procesais, kurių galiojimas baigėsi 2008 m. rugsėjo 16 d., t. y. patentus EP0308339, EP0308340 (toliau – patentas 340), EP0308341 ir EP0309324.

8 2001 m. liepos 6 d. *Servier* pateikė EPT paraišką dėl patento EP1296947 (toliau – patentas 947), susijusio su erbumino perindoprilio alfa kristaliniu pavidalu ir jo gamybos metodu; tą patentą EPT išdavė 2004 m. vasario 4 d.

9 Be to, 2001 m. liepos 6 d. *Servier* pateikė nacionalines patentų paraiškas keliose valstybėse narėse, kai jos dar nebuvo tapusios 1973 m. spalio 5 d. Miunchene pasirašytos ir 1977 m. spalio 7 d. įsigaliojusios Europos patentų išdavimo konvencijos šalimis. Pavyzdžiui, *Servier* pateikė patentą 947 atitinkančias patentų paraiškas Bulgarijoje (BG 107 532), Čekijos Respublikoje (PV2003-357), Estijoje (P200300001), Vengrijoje (HU225340), Lenkijoje (P348492) ir Slovakijoje (PP0149-2003).

Šie patentai buvo išduoti: 2006 m. gegužės 16 d. Bulgarijoje, 2006 m. rugpjūčio 17 d. Vengrijoje, 2007 m. sausio 23 d. Čekijos Respublikoje, 2007 m. balandžio 23 d. Slovakijoje ir 2010 m. kovo 24 d. Lenkijoje.

B. Krka perindoprilis

- 10 Nuo 2003 m. *KRKA, tovarna zdravil, d.d.* (toliau – *Krka*), Slovėnijoje įsteigta generinius vaistus gaminanti bendrovė, pradėjo kurti vaistus, kurių pagrindą sudaro veiklioji medžiaga perindoprilis, sudaryta iš erbumino alfa kristalinio pavidalo, nurodyto patente 947 (toliau – *Krka* perindoprilis). 2005 ir 2006 m. ji gavo kelis leidimus pateikti vaistą rinkai ir pradėjo juo prekiauti keliose Vidurio ir Rytų Europos valstybėse narėse, be kita ko, Vengrijoje ir Lenkijoje. Per šį laikotarpį ji taip pat rengėsi pateikti šį vaistą rinkoms kitose valstybėse narėse, be kita ko, Prancūzijoje, Nyderlanduose ir Jungtinėje Karalystėje.

C. Ginčai dėl perindoprilio

- 11 2003–2009 m. tarp *Servier* ir gamintojų, kurie ketino pradėti prekiauti generine perindoprilio versija, kilo keletas ginčų.

1. EPT sprendimai

- 12 2004 m. dešimt generinių vaistų gamintojų, įskaitant *Niche Generics Ltd* (toliau – *Niche*), *Krka*, *Lupin Ltd* ir *Norton Healthcare Ltd – Ivax Europe* patronuojamoji bendrovė, kuri vėliau susijungė su *Teva Pharmaceutical Industries Ltd*, pagrindinė *Teva* grupės bendrovė, besispecializuojanti generinių vaistų gamyboje, pareiškė protestą EPT dėl patento 947, kad jis būtų panaikintas, ir nurodė motyvus, grindžiamus naujumo ir išradimo nebuvimu, taip pat nepakankamu išradimo aprašymu.
- 13 2006 m. liepos 27 d. EPT Protestų skyrius patvirtino patento 947 galiojimą (toliau – 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimas). Šis sprendimas buvo apskūstas EPT techninei apeliacinei tarybai. Sudariusi susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo su *Servier* bendrovė *Niche* 2005 m. vasario 9 d. atsisakė protesto procedūros. *Krka* ir *Lupin* atsisakė šių procedūrų EPT techninėje apeliacinėje taryboje atitinkamai 2007 m. sausio 11 d. ir 2007 m. vasario 5 d.
- 14 2009 m. gegužės 6 d. sprendimu EPT techninė apeliacinė taryba panaikino 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimą ir atšaukė patentą 947. *Servier* pateiktas prašymas peržiūrėti šį techninės apeliacinės tarybos sprendimą buvo atmestas 2010 m. kovo 19 d.

2. Nacionalinių teismų sprendimai

- 15 Generinių vaistų gamintojai užginčijo patento 947 galiojimą tam tikruose nacionaliniuose teismuose, o *Servier* pareiškė šiems gamintojams ieškinius dėl patento pažeidimo, taip pat pateikė prašymus nustatyti tiems gamintojams laikinus įpareigojimus. Dauguma šių bylų buvo nutrauktos teismams dar nepriėmus galutinio sprendimo dėl patento 947 galiojimo dėl 2005–2007 m. *Servier* su *Niche*, *Matrix Laboratories Ltd* (toliau – *Matrix*), *Teva*, *Krka* ir *Lupin* sudarytų susitarimų dėl taikaus ginčų sprendimo.

- 16 Jungtinėje Karalystėje teismo sprendimas buvo priimtas tik dėl ginčo tarp *Servier* ir *Apotex Inc.* – patentas 947 pripažintas negaliojančiu. 2006 m. rugpjūčio 1 d. *Servier* kreipėsi į *High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (patents court)* (Aukštasis Teisingumo Teismas (Anglija ir Velsas), Kanclerio skyrius (Patentų kolegija), Jungtinė Karalystė), pareikšdama ieškinį *Apotex* dėl patento 947 pažeidimo, nes pastaroji pradėjo prekiauti generine perindoprilio versija Jungtinės Karalystės rinkoje. 2006 m. rugpjūčio 8 d. *Apotex* buvo nustatytas laikinas įpareigojimas (*Servier* prašymu). 2007 m. liepos 6 d., *Apotex* pareiškus priešieškinį, šis laikinas įpareigojimas buvo panaikintas, o patentas 947 pripažintas negaliojančiu, todėl ši įmonė galėjo pateikti Jungtinės Karalystės rinkai generinę perindoprilio versiją. 2008 m. gegužės 9 d. sprendimas dėl patento 947 negaliojimo buvo patvirtintas apeliacinėje instancijoje.
- 17 2007 m. lapkričio 13 d. Nyderlanduose *Apotex* patronuojamoji bendrovė *Katwijk Farma BV* kreipėsi į šios valstybės narės teismą su prašymu pripažinti patentą 947 negaliojančiu. *Servier* kreipėsi į šį teismą su prašymu nustatyti laikiną įpareigojimą – 2008 m. sausio 30 d. jis buvo atmetas. Tas teismas 2008 m. birželio 11 d. sprendimu, priimtu byloje, kurią inicijavo *Pharmachemie BV, Teva* grupės bendrovė, panaikino patento 947 galiojimą Nyderlanduose. Po šio sprendimo *Servier* ir *Katwijk Farma* atsisakė savo reikalavimų.
- 18 Be to, nacionaliniuose teismuose buvo nagrinėjami keli *Servier* ir *Krka* ginčai dėl perindoprilio.
- 19 2006 m. gegužės 30 d. Vengrijoje *Servier* pateikė prašymą nustatyti laikiną įpareigojimą, kuriuo siekė uždrausti *Krka* prekybą perindopriliu dėl patento 947 pažeidimo. 2006 m. rugsėjo mėn. šis prašymas buvo atmetas.
- 20 2006 m. liepos 28 d. Jungtinėje Karalystėje *Servier* kreipėsi į *High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (patents court)* (Aukštasis Teisingumo Teismas (Anglija ir Velsas), Kanclerio skyrius (Patentų kolegija)) ir pareiškė ieškinį *Krka* dėl patento 340 pažeidimo. 2006 m. rugpjūčio 2 d. *Servier* tame teisme pareiškė ieškinį dėl patento 947 pažeidimo ir pateikė prašymą nustatyti laikiną įpareigojimą bendrovei *Krka*. 2006 m. rugsėjo 1 d. *Krka* pareiškė pirmąjį priešieškinį dėl patento 947 pripažinimo negaliojančiu, prie kurio buvo pridėtas prašymas dėl sumarinio proceso (*motion of summary judgment*), o 2006 m. rugsėjo 8 d. – antrąjį priešieškinį dėl patento 340 pripažinimo negaliojančiu. 2006 m. spalio 3 d. tas teismas patenkino *Servier* prašymą nustatyti laikiną įpareigojimą ir atmetė 2006 m. rugsėjo 1 d. *Krka* pateiktą prašymą dėl sumarinio proceso (toliau – 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimas). 2006 m. gruodžio 1 d. byla buvo nutraukta šalims sudarius susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo, o laikinas įpareigojimas – panaikintas.

D. *Krka* susitarimai

- 21 *Servier* ir *Krka* sudarė tris susitarimus (toliau – *Krka* susitarimai). 2006 m. spalio 27 d. jos sudarė susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo (toliau – *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo) ir licencinę sutartį, kuri buvo papildyta 2006 m. lapkričio 2 d. sutarties papildymu (toliau – *Krka* licencinė sutartis, o šie du susitarimai kartu – *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinė sutartis). Be to, 2007 m. sausio 5 d. *Servier* ir *Krka* sudarė perleidimo ir licencinę sutartį (toliau – *Krka* perleidimo ir licencinė sutartis).
- 22 *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo apėmė patentą 947 ir jį atitinkančius nacionalinius patentus. Pagal šį susitarimą, galiojantį, kol patentai 947 arba 340 nustos galioti ar bus atšaukti, *Krka* įsipareigojo atsisakyti bet kokių pretenzijų dėl patento 947 visame pasaulyje, o dėl patento 340 – Jungtinėje Karalystėje, ir ateityje nė vieno iš jų neginčyti visame pasaulyje. Be to, *Krka* ir jos

patronuojamosios bendrovės neturėjo teisės sukurti patentą 947 pažeidžiančios generinės perindoprilio versijos arba ja prekiauti visą šio patento galiojimo laikotarpį šalyse, kuriose jis dar galiojo, nebent būtų gautas aiškus *Servier* leidimas. *Krka* taip pat neturėjo teisės tiekti jokiam trečiajam asmeniui patentą 947 pažeidžiančios generinės perindoprilio versijos be aiškaus *Servier* leidimo. Mainais *Servier* turėjo atsisakyti savo visame pasaulyje bendrovei *Krka* pareikštų ieškinių dėl patentų 947 ir 340 pažeidimo, įskaitant pateiktus prašymus dėl laikino įpareigojimo.

- 23 Remiantis *Krka* licencine sutartimi, kurios galiojimo trukmė atitiko patento 947 galiojimą, *Servier* perleido *Krka* išimtinę ir neatšaukiamą šio patento licenciją naudoti, gaminti, parduoti, siūlyti parduoti, skatinti pirkti ir importuoti nuosavus gaminius, sudarytus iš kristalinio alfa erbumino pavidalo, Čekijos Respublikoje, Latvijoje, Lietuvoje, Vengrijoje, Lenkijoje, Slovėnijoje ir Slovakijoje (toliau – pagrindinės *Krka* rinkos). Už tai *Krka* pagal šios sutarties 3 straipsnį privalėjo sumokėti *Servier* 3 % grynosios pardavimų visose šiose teritorijose sumos dydžio atlygį. *Servier* turėjo teisę visose šiose valstybėse tiesiogiai ar netiesiogiai (t. y. per vieną iš savo patronuojamųjų bendrovių ar per vieną trečiąjį asmenį kiekvienoje šalyje) naudoti patentą 947.
- 24 Pagal *Krka* perleidimo ir licencinę sutartį *Krka* perleido *Servier* dvi patentų paraiškas, kurių viena susijusi su perindoprilio sintezės metodu (WO 2005 113500), o kita – su perindoprilio farmacine forma ir sudėtimi (WO 2005 094793). Šių patentų paraiškų saugomą technologiją *Krka* naudojo perindoprilio gamybai. Pastaroji išipareigojo neginčyti minėtų paraiškų pagrindu išduotų patentų galiojimo. Už šį perleidimą *Servier* sumokėjo *Krka* 30 mln. EUR.
- 25 Be to, pagal šią sutartį *Servier* perleido *Krka* neišimtinę, neatšaukiamą, neperleidžiamą ir nuo atlygių mokėjimo neatleidžiamą licenciją be teisės suteikti sublicenciją (išskyrus jos patronuojamąsias bendroves) galimoms paraiškoms ar patentams, o šios licencijos galiojimo laikas, vieta ir galimas jos naudojimo būdas buvo neriboti.

III. Ginčijamas sprendimas

- 26 2014 m. liepos 9 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą.
- 27 Remiantis to sprendimo 1–5 straipsniais, Komisija konstatavo, kad *Servier* pažeidė SESV 101 straipsnį, nes dalyvavo susitarimuose su *Niche*, *Matrix*, *Teva*, *Krka* ir *Lupin*. Visų pirma, minėto sprendimo 4 straipsnyje Komisija pabrėžė, kad *Krka* susitarimai buvo vienas ir tęstinis pažeidimas, apimantis visas valstybes, kurios buvo Europos Sąjungos narės faktinių aplinkybių susiklostymo dieną, išskyrus tas, kurios sudarė pagrindines *Krka* rinkas; kad šis pažeidimas prasidėjo 2006 m. spalio 27 d., išskyrus Bulgariją ir Rumuniją, kur jis prasidėjo 2007 m. sausio 1 d., Maltą, kur jis prasidėjo 2007 m. kovo 1 d., ir Italiją, kur jis prasidėjo 2009 m. vasario 13 d., ir kad minėtas pažeidimas pasibaigė 2009 m. gegužės 6 d., išskyrus Jungtinę Karalystę, kur jis pasibaigė 2007 m. liepos 6 d., ir Nyderlandus, kur jis pasibaigė 2007 m. gruodžio 12 d.
- 28 Ginčijamo sprendimo 7 straipsnio 1–5 dalyse Komisija už SESV 101 straipsnio pažeidimus skyrė *Servier* baudas, iš viso siekiančias 289 727 200 EUR, iš kurių 37 661 800 EUR – už dalyvavimą *Krka* susitarimuose.

- 29 Be to, ginčijamo sprendimo 6 straipsnyje Komisija pažymėjo, kad *Servier* pažeidė SESV 102 straipsnį, nes, išgydama technologiją ir sudarydama penkis susitarimus dėl taikaus ginčų sprendimo, parengė ir įgyvendino išstūmimo iš rinkos strategiją, apimančią perindoprilio ir technologijos, susijusios su šio vaisto veikliąja medžiaga, rinką Prancūzijoje, Nyderlanduose, Lenkijoje ir Jungtinėje Karalystėje.
- 30 Ginčijamo sprendimo 7 straipsnio 6 dalyje Komisija už SESV 102 straipsnio pažeidimą *Servier* skyrė 41 270 000 EUR siekiančią baudą.

IV. Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

- 31 2014 m. rugsėjo 21 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo *Servier* ieškinį; juo ši įmonė visų pirma prašė panaikinti ginčijamą sprendimą, o nepatenkinus šio reikalavimo – sumažinti jai šiuo sprendimu skirtos baudos dydį.
- 32 2015 m. vasario 2 d. pateiktu dokumentu *European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA)* paprašė leisti įstoti į bylą palaikyti *Servier* reikalavimų. Šis prašymas buvo patenkintas 2015 m. spalio 14 d. Bendrojo Teismo antrosios kolegijos pirmininko nutartimi.
- 33 Pirmojoje instancijoje pareikštame ieškinyje *Servier* nurodė septyniolika pagrindų, kuriais grindė savo reikalavimus panaikinti ginčijamą sprendimą. Septyni iš šių pagrindų yra reikšmingi šiam apeliaciniam skundai, t. y. ketvirtasis, devintasis ir dešimtas pagrindai, susiję su SESV 101 straipsnio pažeidimu dėl šios įmonės dalyvavimo *Krka* susitarimuose, taip pat keturioliktasis–septynioliktasis pagrindai, susiję su SESV 102 straipsnio pažeidimu.
- 34 Bendrasis Teismas pritarė pagrindams dėl *Krka* susitarimų kvalifikavimo kaip SESV 101 straipsnio 1 dalies pažeidimo. Jis iš esmės nusprendė, kad Komisija neįrodė nei konkurencijos ribojimo dėl tikslo, nei konkurencijos ribojimo dėl poveikio buvimo. Todėl Bendrasis Teismas panaikino ginčijamo sprendimo 4 straipsnį, kuriame konstatuota, kad dalyvaudama *Krka* susitarimuose *Servier* pažeidė SESV 101 straipsnį, ir to sprendimo 7 straipsnio 4 dalies b punktą, kuriuo už šį pažeidimą *Servier* skirta bauda.
- 35 Bendrasis Teismas taip pat pritarė pagrindams, pateiktiems dėl perindoprilio rinkos apibrėžimo ir išvados, kad *Servier* piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi šioje rinkoje, taip pat dėl technologijos, susijusios su perindoprilio veikliąja medžiaga. Jis iš esmės nusprendė, kad apibrėžiant perindoprilio rinką buvo padaryta vertinimo klaidų, dėl kurių ginčijamame sprendime buvo padarytos klaidingos išvados dėl *Servier* dominuojančios padėties atitinkamose rinkose. Todėl jis panaikino to sprendimo 6 straipsnį, kuriame konstatuota, kad *Servier* piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi, ir to sprendimo 7 straipsnio 6 dalį, kuria už tą patį pažeidimą *Servier* skirta bauda.
- 36 Bendrasis Teismas atmetė likusią ieškinio dalį.

V. Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

- 37 2019 m. vasario 22 d. Teisingumo Teismo kanceliarija gavo šį Komisijos apeliacinį skundą.

- 38 2019 m. gegužės 22 d. Teisingumo Teismo kanceliarija gavo Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prašymą leisti įstoti į šią bylą palaikyti Komisijos reikalavimų. 2019 m. birželio 19 d. nutartimi Teisingumo Teismo pirmininkas šį prašymą patenkino.
- 39 Teisingumo Teismas paprašė šalių iki 2021 m. spalio 4 d. pateikti rašytines pastabas dėl 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.* (C-307/18, EU:C:2020:52), 2021 m. kovo 25 d. Sprendimo *Lundbeck / Komisija* (C-591/16 P, EU:C:2021:243), 2021 m. kovo 25 d. Sprendimo *Sun Pharmaceutical Industries ir Ranbaxy (JK) / Komisija* (C-586/16 P, EU:C:2021:241), 2021 m. kovo 25 d. Sprendimo *Generics (UK) / Komisija* (C-588/16 P, EU:C:2021:242), 2021 m. kovo 25 d. Sprendimo *Arrow Group ir Arrow Generics / Komisija* (C-601/16 P, EU:C:2021:244) ir 2021 m. kovo 25 d. Sprendimo *Xellia Pharmaceuticals ir Alpharma / Komisija* (C-611/16 P, EU:C:2021:245). Komisija, *Servier*, EFPIA ir Jungtinė Karalystė įvykdė šį prašymą per nustatytą terminą.
- 40 Žodinė proceso dalis buvo užbaigta 2022 m. liepos 14 d., kai generalinė advokatė pateikė išvadą.
- 41 Savo apeliaciniame skunde Komisija Teisingumo Teismo prašo:
- panaikinti skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 1–3 punktus, kuriais panaikinami: i) ginčijamo sprendimo 4 straipsnis, tiek, kiek jame konstatuota, kad *Servier* dalyvavo *Krka* susitarimuose; ii) ginčijamo sprendimo 7 straipsnio 4 dalies b punktas, kuriame nustatyta *Servier* skirta bauda už šių susitarimų sudarymą; iii) ginčijamo sprendimo 6 straipsnis, kuriame konstatuojama, kad *Servier* pažeidė SESV 102 straipsnį; ir iv) ginčijamo sprendimo 7 straipsnio 6 dalis, kurioje nustatytas už tą pažeidimą *Servier* skirtos baudos dydis,
  - panaikinti skundžiamą sprendimą tiek, kiek juo pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio A 286 ir A 287 priedai ir pirmojoje instancijoje pateikto dubliko C 29 priedas pripažįstami priimtinais,
  - priimti galutinį sprendimą dėl *Servier* pareikšto ieškinio dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo ir atmesti *Servier* reikalavimą panaikinti ginčijamo sprendimo 4 straipsnį, 7 straipsnio 4 dalies b punktą, 6 straipsnį ir 7 straipsnio 6 dalį bei patenkinti Komisijos reikalavimą pripažinti nepriimtinais pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio A 286 ir A 287 priedus bei pirmojoje instancijoje pateikto dubliko C 29 priedą ir
  - nurodyti *Servier* padengti visas per šį apeliacinį procesą patirtas bylinėjimosi išlaidas.
- 42 *Servier* Teisingumo Teismo prašo:
- atmesti visą apeliacinį skundą ir
  - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 43 EFPIA Teisingumo Teismo prašo:
- atmesti visą apeliacinį skundą ir
  - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 44 Jungtinė Karalystė Teisingumo Teismo prašo patenkinti Komisijos reikalavimus.

VI. Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį

- 45 2022 m. liepos 21 d. Teisingumo Teismo kanceliarija gavo *Servier* prašymą atnaujinti žodinę proceso dalį. Grįsdama šį prašymą *Servier* nurodė būtinybę užtikrinti pakankamą rungimosi principu grindžiamą diskusiją dėl esminių šios bylos faktinių aplinkybių aspektų, kartu kritikuodama įvairius generalinės advokatės išvados elementus. *Servier* teigimu, toks žodinės proceso dalies atnaujinimas būtinas, nes šioje išvadoje Teisingumo Teismui siūloma priimti galutinį sprendimą byloje, nors kai kurie pirmojoje instancijoje pateikti pagrindai, susiję su sudėtingais faktinių aplinkybių vertinimais, nebuvo nei Bendrojo Teismo išnagrinėti, nei juo labiau išspręsti.
- 46 Primintina, kad pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 83 straipsnį Teisingumo Teismas, išklauses generalinį advokatą, gali bet kada nutarti pradėti ar atnaujinti žodinę proceso dalį – pirmiausia, jeigu jis mano, kad jam nepateikta pakankamai informacijos, arba jeigu baigus žodinę proceso dalį šalis pateikė naują faktą, kuris gali būti lemiamas Teisingumo Teismui priimant sprendimą, arba jeigu nagrinėjant bylą reikia remtis argumentu, dėl kurio šalys nepateikė nuomonės.
- 47 Reikia priminti, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statute ir Teisingumo Teismo procedūros reglamente suinteresuotiesiems asmenims nenumatyta galimybės pateikti atsiliepimus į generalinio advokato išvadą. Pagal SESV 252 straipsnio antrą pastraipą generalinis advokatas viešame posėdyje visiškai nešališkai ir nepriklausomai teikia motyvuotą išvadą dėl bylų, kuriose jis privalo dalyvauti. Teisingumo Teismo nesaisto nei ši išvada, nei ją pagrindžiantys generalinio advokato motyvai. Todėl šalies nesutikimas su generalinio advokato išvada, nepaisant to, kokie klausimai joje nagrinėjami, savaime negali būti motyvas, pateisiantis žodinės proceso dalies atnaujinimą (2023 m. sausio 31 d. Sprendimo *Puig Gordi ir kt.*, C-158/21, EU:C:2023:57, 37 ir 38 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).
- 48 Nagrinėjamu atveju Teisingumo Teismas, išklauses generalinę advokatę, konstatuoja, kad *Servier* pateikta informacija neatskleidžia jokios naujos faktinės aplinkybės, galinčios turėti lemiamos įtakos sprendimui, kurį jis turi priimti šioje byloje, ir kad ši byla neturi būti nagrinėjama remiantis argumentu, dėl kurio šalys ar suinteresuotieji asmenys nepateikė nuomonės. Kadangi pasibaigus rašytinei ir žodinei proceso dalims Teisingumo Teismas turi visą reikiamą informaciją, jis yra pakankamai informuotas, kad galėtų priimti sprendimą dėl šio apeliacinio skundo. Bet kuriuo atveju primintina, kad Teisingumo Teismas gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir toje bylos stadijoje tai galima daryti, kaip tai suprantama pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnį. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia netenkinti prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį.

VII. Dėl apeliacinio skundo

- 49 Grįsdama savo apeliacinį skundą Komisija nurodo vienuolika pagrindų. Pirmajame–šeštajame pagrinduose Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidų, kai nusprendė, kad *Krka* susitarimai neriboja konkurencijos dėl tikslo, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį. Septintajame pagrinde Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai nusprendė, kad Komisija neįrodė to, kad šie susitarimai buvo konkurencijos ribojimas dėl poveikio.

50 Aštuntasis ir devintasis pagrindai grindžiami teisės klaidomis, susijusiomis su ginčijamame sprendime pateikta vaisto perindoprilio rinkos apibrėžtimi, kuria grindžiamas SESV 102 straipsnio pažeidimas. Dešimtajame pagrindė Komisija nurodo teisės klaidas, kurias Bendrasis Teismas padarė, kai nusprendė, kad tam tikri dokumentai, kuriuos *Servier* pridėjo prie savo ieškinio ir dubliko pirmojoje instancijoje, yra priimtini. Vienuoliktasis pagrindas susijęs su teisės klaidomis, Bendrojo Teismo padarytomis vertinant piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi technologijos, susijusios su perindoprilio veikliąja medžiaga, rinkoje.

A. Dėl pirmojo–šeštojo pagrindų, susijusių su konkurencijos ribojimo dėl tikslo, kaip jis suprantamas pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, buvimu

- 51 Pirmasis pagrindas susijęs su SESV 101 straipsnio 1 dalies pažeidimu, nes Bendrasis Teismas nusprendė dėl konkurencijos ribojimo dėl tikslo buvimu nepatikrinęs, ar *Krka* buvo potenciali *Servier* konkurentė, ir neatsakęs į pastarosios argumentus šiuo klausimu, su teisminės kontrolės ribų pažeidimu, įrodymų pateikimo taisyklių pažeidimu, įrodymų, susijusių su potencialios *Krka* ir *Servier* konkurencijos egzistavimu, iškraipymu ir nepakankamais bei prieštariniais skundžiamo sprendimo motyvais.
- 52 Antrasis pagrindas susijęs su SESV 101 straipsnio 1 dalies pažeidimu, nes vertindamas konkurencijos ribojimo dėl tikslo buvimą Bendrasis Teismas taikė klaidingus teisinius kriterijus, su įrodymų iškraipymu, taip pat nepakankamais ir prieštariniais skundžiamo sprendimo motyvais.
- 53 Trečiasis pagrindas susijęs su SESV 101 straipsnio 1 dalies pažeidimu, nes Bendrasis Teismas reikalavo, kad susitarime, kuriuo siekiama pasidalyti rinkas, būtų numatytas „aiškus“ pasidalijimas tarp šalių tam, kad jam būtų taikomas šioje nuostatoje numatytas draudimas, su klaidingu 2004 m. balandžio 27 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 772/2004 dėl [SESV 101] straipsnio 3 dalies taikymo technologijų perdavimo susitarimų kategorijoms (OL L 123, 2004, p. 11; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 74) ir Komisijos komunikato „[SESV 101] straipsnio taikymo technologijų perdavimo susitarimams gairės“ (OL C 101, 2004, p. 2) aiškinimu, taip pat tam tikrų įrodymų iškraipymu.
- 54 Ketvirtasis pagrindas susijęs su SESV 101 straipsnio 1 dalies pažeidimu, nes Bendrasis Teismas kritikavo ginčijamą sprendimą dėl jame konstatuoto konkurencijos ribojimo dėl tikslo neišanalizavęs šalių ketinimų, su įrodymų pateikimo taisyklių pažeidimu ir nepakankamais motyvais.
- 55 Penktasis pagrindas grindžiamas SESV 101 straipsnio 1 dalies pažeidimu, nes Bendrasis Teismas atsižvelgė į *Krka* licencinės sutarties konkurenciją skatinantį poveikį pagrindinėse *Krka* rinkose, nors ginčijamame sprendime nebuvo nustatyta pažeidimo šiose rinkose.
- 56 Šeštasis pagrindas susijęs su SESV 101 straipsnio 1 dalies pažeidimu, nes apeliacinio skundo pirmajame–penktajame pagrinduose nurodytos teisės klaidos lėmė tai, kad Bendrasis Teismas atsisakė pripažinti, jog *Krka* perleidimo ir licencinė sutartis riboja konkurenciją dėl tikslo, taip pat su nepakankamais motyvais.

1. Reikšmingi ginčijamo sprendimo ir skundžiamo sprendimo punktai

a) Ginčijamas sprendimas

- 57 Ginčijamo sprendimo 1670–1859 konstatuojamosiose dalyse Komisija įvertino *Krka* susitarimus atsižvelgdama į SESV 101 straipsnį. Dėl to sprendimo 1670–1812 konstatuojamosiose dalyse išdėstytų priežasčių ji nusprendė, kad šie susitarimai yra vienas ir tęstinis pažeidimas, kuriuo siekta riboti konkurenciją ir pasidalyti perindoprilio rinkas Sąjungoje tarp šių dviejų įmonių.
- 58 Pirma, iš ginčijamo sprendimo 1701–1763 konstatuojamųjų dalių matyti, kad *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties tikslas buvo *Servier* ir *Krka* pasidalyti ir paskirstyti rinkas Sąjungoje. Pagal licencinę sutartį *Krka* buvo leidžiama tęsti arba pradėti prekiauti generine perindoprilio versija faktiškai sukuriant duopoliją su *Servier* pagrindinėse *Krka* rinkose. Šis leidimas buvo atlygis už *Krka* įsipareigojimą pagal *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo nekonkuruoti su *Servier* kitose Sąjungos teritorijoje esančiose nacionalinėse rinkose, kurios sudaro pagrindines šios įmonės rinkas (toliau – pagrindinės *Servier* rinkos). Taigi Komisija nusprendė, kad minėta licencinė sutartis yra *Servier* suteikta paskata bendrovei *Krka* pritarti ribojimams pagal *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo.
- 59 Antra, ginčijamo sprendimo 1764–1810 konstatuojamosiose dalyse Komisija konstatavo, kad *Krka* perleidimo ir licencinė sutartis leido sustiprinti šalių konkurencinę padėtį, kurią lėmė *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinė sutartis, ir užkirto kelią *Krka* perleisti savo technologiją perindoprilio gamybai kitiems generinių vaistų gamintojams, kurie galėjo ją naudoti, siekdami prekiauti generinėmis šio vaisto versijomis pagrindinėse *Servier* rinkose. Kadangi *Servier* atliktas 30 mln. EUR sumos sumokėjimas *Krka* nėra susijęs su pajamomis, kurias *Servier* galėjo gauti ar jų tikėtis iš taip *Krka* perleistos technologijos komercinio naudojimo, Komisija šios sumos sumokėjimą vertino kaip pajamų, gautų sustiprinus rinkų pasidalijimą tarp *Servier* ir *Krka*, pasidalijimą.

b) Skundžiamas sprendimas

- 60 Pirma, skundžiamo sprendimo 255–274 punktuose Bendrasis Teismas nurodė sąlygas, kuriomis patentų neginčijimo ir neprekiavimo generiniais produktais sąlygų įtraukimas į susitarimus dėl taikaus patentų ginčų sprendimo yra antikonkurencinis. Bendrojo Teismo nuomone, toks sąlygų įtraukimas yra antikonkurencinis, jeigu jis grindžiamas ne šalių pripažinimu, kad patentas galioja ir kad atitinkami generiniai gaminiai jį pažeidžia, o patento savininko dideliu ir nepateisinamu kompensaciniu mokėjimu generinių vaistų gamintojui, jį skatinančiu pritarti toms sąlygoms. Skundžiamo sprendimo 271 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad esant tokiai paskatai tokio pobūdžio susitarimai turi būti laikomi susitarimais dėl išstūmimo iš rinkos, pagal kuriuos rinkoje liekantieji atlygina pasitraukiantiesiems.
- 61 Antra, skundžiamo sprendimo 797–810 punktuose Bendrasis Teismas nurodė, kad, kai įprasta komercinė sutartis siejama su susitarimu dėl taikaus patento ginčų sprendimo, kuriame įtvirtintos neprekiavimo ir neginčijimo sąlygos, tokią sutartinę sąrangą reikia pripažinti antikonkurencine, jeigu patento savininko generinių vaistų gamintojui pagal komercinę sutartį perduota vertė viršija pagal tą sutartį perduoto turto vertę. Kitaip tariant, tokia sutartinė sąrangą turi būti kvalifikuojama kaip antikonkurencinė, jeigu įprasta komercinė sutartimi, siejama su susitarimu dėl taikaus ginčų sprendimo, iš tikrųjų siekiama pridengti patento savininko generinių vaistų gamintojui perduotą vertę, kuri yra būtent atlygis už jo įsipareigojimą nekonkuruoti.

- 62 Trečia, skundžiamo sprendimo 943–1032 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė dėl konkretaus atvejo, kai susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo susiejamas su licencine sutartimi, kaip antai *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinė sutartis. Jis nusprendė, kad tokiu atveju pirmesniame šio sprendimo punkte apibendrinti argumentai, taikytini sąsajai tarp susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir įprastos komercinės sutarties, negalioja. Iš skundžiamo sprendimo 943–947 punktų matyti, kad susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo, siejamas su licencine sutartimi, yra tinkama priemonė ginčiui išspręsti, leidžianti generinių vaistų bendrovei įeiti į rinką ir patenkinanti abiejų šalių reikalavimus. Be to, į susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo gali būti teisėtai įtrauktos neprekiavimo ir neginčijimo sąlygos, jei šis susitarimas grindžiamas tuo, kad šalys pripažįsta patento galiojimą. Licencinė sutartis, kuri turi prasmę tik jeigu licencija realiai naudojama, grindžiama būtent tuo, kad šalys pripažįsta patento galiojimą.
- 63 Skundžiamo sprendimo 948 ir 952 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, jog siekdama įrodyti, kad susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties susiejimas iš tikrųjų pridengia patento savininko kompensacinį mokėjimą generinių vaistų gamintojui, Komisija turi įrodyti, kad šio gamintojo pagal šią licencinę sutartį patento savininkui mokamas atlygis yra neįprastai mažas.
- 64 Skundžiamo sprendimo 953–956 punktuose Bendrasis Teismas iš esmės nurodė, kad neįprastai mažas šio atlygio dydis turi būti juo labiau akivaizdus, kad susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo būtų galima kvalifikuoti kaip konkurencijos ribojimą dėl tikslo, nes šiame susitarime įtvirtintų neprekiavimo ir neginčijimo sąlygų antikonkurencinį pobūdį sušvelnina licencinės sutarties konkurenciją skatinantis poveikis, dėl kurio generinių vaistų gamintojas gali patekti į rinką.
- 65 Skundžiamo sprendimo 963 punkte Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad „kai iškyla tikras atitinkamų šalių teisminis ginčas ir sudaroma licencinė sutartis, kuri tiesiogiai susijusi su taikiu šio ginčo sprendimu, šios sutarties susiejimas su susitarimu dėl taikaus ginčų sprendimo nėra rimtas požymis, kad buvo kompensacinis mokėjimas. Šiuo atveju Komisija, remdamasi kitais požymiais, gali įrodyti, kad licencinė sutartis yra neįprastomis rinkos sąlygomis sudarytas sandoris ir ja pridengiamas kompensacinis mokėjimas“.
- 66 Būtent atsižvelgdamas į šias aplinkybes Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 964–1031 punktuose išnagrino *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinę sutartį ir to sprendimo 1032 punkte padarė išvadą, jog šie susitarimai „nėra pakankamai žaling[i] konkurencijai, kad Komisija būtų galėjusi pagrįstai konstatuoti, kad j[ie] buvo [konkurencijos] ribojimas dėl tikslo“.

2. Dėl pirmojo–šeštojo pagrindų priimtinumų

- 67 *Servier* teigia, kad visas apeliacinis skundas (o konkrečiai pirmasis–šeštasis pagrindai) yra nepriimtinas dėl kelių priežasčių.
- 68 Pirma, didžiaja dalimi Komisijos argumentų, pateiktų apeliacinio skundo pirmajame–ketvirtajame pagrinduose, siekiama, kad Teisingumo Teismas iš naujo įvertintų faktines aplinkybes.
- 69 Šiuo klausimu reikia priminti, kad iš SESV 256 straipsnio 1 dalies ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmos pastraipos matyti, jog apeliacinis skundas paduodamas tik teisės klausimais, todėl tik Bendrasis Teismas turi jurisdikciją nustatyti ir vertinti turinčias reikšmės bylai faktines aplinkybes ir įrodymus. Faktinių aplinkybių ir įrodymų vertinimas, išskyrus atvejus, kai jie buvo iškraipyti, nėra teisės klausimas, dėl kurio galima pateikti apeliacinį skundą

Teisingumo Teismui. Toks iškraipymas turi būti akivaizdžiai matomas iš byloje esančių dokumentų, neatliekant faktų ir įrodymų vertinimo iš naujo (2019 m. liepos 10 d. Sprendimo *VG / Komisija*, C-19/18 P, EU:C:2019:578, 47 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 70 Kita vertus, Bendrajam Teismui konstatavus ar įvertinus faktus, Teisingumo Teismas turi jurisdikciją įgyvendinti savo kontrolę, jei Bendrasis Teismas kvalifikavo jų teisinį pobūdį ir jais remdamasis padarė teises išvadas. Teisingumo Teismo jurisdikcija atlikti kontrolę apima, be kita ko, klausimą, ar vertindamas faktines aplinkybes ir įrodymus Bendrasis Teismas taikė teisingus teisinius kriterijus (šiuo klausimu žr. 2021 m. kovo 2 d. Sprendimo *Komisija / Italija ir kt.*, C-425/19 P, EU:C:2021:154, 53 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 71 Šiuo atveju pirmajame pagrinde Komisija visų pirma iš esmės priekaištauja Bendrajam Teismui dėl to, kad vertindamas ginčijamo sprendimo motyvų, kuriais remiantis buvo konstatuota potenciali *Krka* ir *Servier* konkurencija, teisėtumą jis taikė klaidingą teisinį kriterijų. Toliau Komisija kritikuoja Bendrąjį Teismą dėl to, kad jis nepakankamai ar prieštaringai motyvavo skundžiamą sprendimą, taip pat dėl to, kad jis iškraipė tam tikrus įrodymus. Galiausiai ji teigia, kad šis teismas pažeidė įrodymų pateikimą ir teisminės kontrolės apimtį reglamentuojančias taisykles, nes nepriėmė sprendimo dėl su potencialia konkurencija susijusių prieštaravimų, pateiktų nagrinėjant, be kita ko, pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio devintąjį pagrindą, neišanalizavęs ginčijamame sprendime pateiktų argumentų ir visų įrodymų, susijusių su *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties tikslu, taip pat to sprendimo motyvus pakeisdamas savo faktinių aplinkybių vertinimu tiek, kiek *Krka* jis priskyrė motyvus, paaiškinančius, kodėl ši įmonė nusprendė tęsti bylinėjimąsi priėmus 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimą, nors šie motyvai yra tik teiginys, kurį, beje, paneigia kiti Bendrojo Teismo argumentai.
- 72 Taigi reikia konstatuoti, kad šiais argumentais Komisija ginčija potencialios konkurencijos sąvokos aiškinimą ir taikymą ir nurodo, kad buvo pažeistos procesinės taisyklės bei iškraipyti įrodymai. Priešingai, nei teigia *Servier*, tokie prieštaravimai priklauso Teisingumo Teismo jurisdikcijai nagrinėjant apeliacinį skundą, remiantis šio sprendimo 69 ir 70 punktuose nurodyta jurisprudencija.
- 73 Antrajame–ketvirtajame pagrinduose Komisija iš esmės ginčija Bendrojo Teismo atliktą *Krka* susitarimų antikoncepcinio tikslo – pasidalyti rinkas – vertinimą. Toks klausimas akivaizdžiai yra teisės klausimas, nes juo siekiama nustatyti, ar Bendrasis Teismas klaidingai aiškino ir taikė SESV 101 straipsnio 1 dalį.
- 74 Penktajame pagrinde Komisija teigė, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidų, kai atsižvelgė į *Krka* licencinės sutarties tariamai konkurenciją skatinantį poveikį pagrindinėse *Krka* rinkose, nors Komisija nenustatė jokie pažeidimo šiose rinkose, ir kad toks poveikis negalėjo pateisinti konkurencijos ribojimo kitose rinkose. Reikia pažymėti, kad tokie argumentai susiję su teisiniu kriterijumi, kurį Bendrasis Teismas taikė vertindamas jo konstatuoto konkurenciją skatinančio poveikio reikšmingumą, todėl jo vertinimas priklauso Teisingumo Teismo jurisdikcijai nagrinėjant apeliacinį skundą.
- 75 Šeštajame pagrinde Komisija priekaištauja Bendrajam Teismui dėl to, kad šis atsisakė pripažinti, jog *Krka* perleidimo ir licencinė sutartis yra konkurencijos ribojimas dėl tikslo, nes toks kvalifikavimas buvo grindžiamas klaidinga išvada, kad *Krka* ir *Servier* pasidalijo rinką. Taigi šio pagrindo baigtis priklauso nuo prieštaravimų, kuriuos Komisija pateikė pirmajame–penktajame pagrinduose, kurie iš tikrųjų susiję su teisės klaidomis, baigties. Todėl nagrinėjant apeliacinį skundą šeštojo pagrindo vertinimas priklauso Teisingumo Teismo jurisdikcijai.

- 76 Antra, *Servier* apskritai teigia, kad apeliaciniame skunde tik pakartojami Komisijos pirmojoje instancijoje pateikti argumentai, kuriuos Bendrasis Teismas atmetė, tačiau neįrodyta, kad skundžiamame sprendime buvo padaryta teisės klaidų ar iškraipytos faktinės aplinkybės. Taip yra Komisijos argumentų, pateiktų grindžiant pirmąjį pagrindą, be kita ko, jo ketvirtą dalį, ir trečiojo pagrindo antrą dalį, atveju.
- 77 Reikia priminti, kad iš SESV 256 straipsnio, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmos pastraipos, Teisingumo Teismo procedūros reglamento 168 straipsnio 1 dalies d punkto ir 169 straipsnio matyti, kad apeliaciniame skunde turi būti tiksliai nurodytos kritikuojamos sprendimo ar nutarties, kuriuos prašoma panaikinti, dalys ir ši prašymą konkrečiai pagrindžiantys teisiniai argumentai. Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją apeliacinis skundas, kuriame tik pakartojami Bendrajame Teisme jau pateikti pagrindai ir argumentai, neatitinka šio reikalavimo. Toks apeliacinis skundas tėra prašymas peržiūrėti Bendrajame Teisme pareikštą ieškinį, o tai nepatenka į Teisingumo Teismo jurisdikciją (2022 m. kovo 24 d. Sprendimo *Hermann Albers / Komisija*, C-656/20 P, EU:C:2022:222, 35 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 78 Vis dėlto jeigu apeliantas ginčija tai, kaip Bendrasis Teismas išaiškino ar taikė Sąjungos teisę, pirmojoje instancijoje išnagrinėti teisės klausimai apeliaciniame procese gali būti keliami iš naujo. Jeigu apeliantas negalėtų taip grįsti apeliacinio skundo Bendrajame Teisme jau naudotais pagrindais ir argumentais, apeliacinis procesas netektų dalies prasmės (2022 m. kovo 24 d. Sprendimo *Hermann Albers / Komisija*, C-656/20 P, EU:C:2022:222, 36 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 79 Šiuo atveju, nors ir tiesa, kad apeliaciniame skunde Komisijos pateikti argumentai yra šiek tiek panašūs į pirmojoje instancijoje jos pateiktus argumentus, vis dėlto ji ne tik pakartojo argumentus, kuriuos jau pateikė Bendrajame Teisme, bet ir konkrečiai ginčija šio teismo atliktą Sąjungos teisės aiškinimą ir taikymą. Vadinasi, negalima pritarti *Servier* argumentams, grindžiamiems Komisijos pirmojoje instancijoje pateiktų argumentų pakartojimu.
- 80 Trečia, *Servier* tvirtina, kad Komisijos argumentai, ypač pateikti pirmajame–penktajame pagrinduose, nėra pakankamai aiškūs, kad būtų priimtini.
- 81 Šiuo klausimu, kaip matyti iš Teisingumo Teismo procedūros reglamento 169 straipsnio 2 dalies, pagrinduose ir teisiniuose argumentuose, kuriais remiamasi, turi būti tiksliai nurodyti ginčijami Bendrojo Teismo sprendimo motyvuojamosios dalies punktai (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Mallis ir kt. / Komisija ir ECB*, C-105/15 P–C-109/15 P, EU:C:2016:702, 33 ir 34 punktus). Taip yra šiuo atveju, nes Komisija savo apeliaciniame skunde išsamiai nurodė kritikuojamas skundžiamo sprendimo dalis ir teisinius argumentus, kuriais grindžia savo prašymą jį panaikinti, taip pat konkrečiai nurodė skundžiamo sprendimo punktus, dėl kurių pateikė argumentus.
- 82 Ketvirta, *Servier* teigia, kad skundžiamas sprendimas apeliaciniame skunde cituojamas tik fragmentiškai ir selektyviai ir kad tas skundas grindžiamas klaidingu minėto sprendimo turinio aiškinimu.
- 83 Šiais argumentais *Servier* iš tikrųjų ginčija apeliacinio skundo pagrindų pagrįstumą iš esmės. Tokie argumentai susiję su šių pagrindų vertinimu iš esmės, todėl negali lemti šio apeliacinio skundo nepriimtimumo.

- 84 Galiausiai, penkta, *Servier* teigia, kad pirmajame, ketvirtajame ir šeštajame pagrinduose Komisija, priekaištaudama Bendrajam Teismui, kad jis neišnagrinėjo tam tikrų ginčijamo sprendimo dalių ir visų jame nurodytų įrodymų, klaidingai supranta šio teismo vykdomos kontrolės pobūdį.
- 85 Vis dėlto toks nepriimtino pagrindo abstraktumas negali lemti apeliacinio skundo pirmojo, ketvirtojo ir šeštojo pagrindų nepriimtino. Teisingumo Teismas konkrečiai nuspręs dėl nepriimtino pagrindų, kuriuos nurodė *Servier*, nagrinėdamas atitinkamus pagrindus.
- 86 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti *Servier* bendrai nurodytus nepriimtino pagrindus, pateiktus dėl apeliacinio skundo pirmojo–šeštojo pagrindų.

3. Pirminės pastabos dėl pirmojo–šeštojo pagrindų nagrinėjimo iš esmės

- 87 Prieš pereinant prie pagrindų, susijusių su konkurencijos ribojimo dėl tikslo buvimu, nagrinėjimo iš esmės, svarbu pažymėti, kad, skirtingai nuo aplinkybių byloje, kuriose Teisingumo Teismo buvo prašoma priimti sprendimą dėl susitarimų, pagal kuriuos originalių vaistų gamintojas ekonomiškai kompensavo generinių vaistų gamintojui už jo atsisakymą įeiti į rinką, teisinio kvalifikavimo pagal SESV 101 straipsnį, be kita ko, byloje, kuriose priimti 2020 m. sausio 30 d. Sprendimas *Generics (UK) ir kt.* (C-307/18, EU:C:2020:52) ir 2021 m. kovo 25 d. Sprendimas *Lundbeck / Komisija* (C-591/16 P, EU:C:2021:243), ir priešingai nei kituose *Servier* sudarytuose susitarimuose, dėl kurių buvo priimtas ginčijamas sprendimas, *Krka* susitarime dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinėje sutartyje nebuvo numatyta jokie originalių vaistų gamintojo mokėjimo generinių vaistų gamintojui. Priešingai, *Krka* licencinėje sutartyje buvo numatyti antrosios bendrovės mokėjimai pirmajai.
- 88 Kita vertus, remiantis ginčijamo sprendimo 1731–1749 konstatuojamosiomis dalimis, *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinė sutartis leido *Servier* pavėlinti *Krka* pagamintų generinių vaistų patekimą į rinką. Sąjungos teritorijoje šios dvi įmonės pasidalijo nacionalines rinkas į dvi įtakos zonas, kurių kiekviena apima pagrindines jų rinkas ir kuriose jos galėjo vykdyti savo veiklą, užtikrindamos, kad, kiek tai susiję su *Servier*, ši nepatirs *Krka* konkurencinio spaudimo, viršijančio šiuose susitarimuose nustatytas ribas, o kiek tai susiję su *Krka*, ši nepatirs rizikos būti *Servier* persekiojamai dėl patento pažeidimo.
- 89 Taigi, nors iš ginčijamame sprendime nurodytų aplinkybių matyti, kad *Servier* neatliko kompensacinio mokėjimo *Krka* pagal *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo, anot Komisijos, taip pat akivaizdu, kad šios įmonės geografiškai pasidalijo įvairias nacionalines Sąjungos rinkas. Taigi siekiant priimti sprendimą, be kita ko, dėl antrojo ir trečiojo pagrindų, reikės atsižvelgti į šias aplinkybes ir įvertinti, ar Komisijos argumentai, kuriais siekiama paneigti teisinius kriterijus, kuriais remdamasis Bendrasis Teismas patenkino *Servier* pirmojoje instancijoje pateiktus pagrindus (jais ginčytas *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties kvalifikavimas kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo), yra pagrįsti ir, jei taip, kokiu mastu.
- 90 Šiuo klausimu reikia priminti, kad SESV 101 straipsnio 1 dalimi su vidaus rinka nesuderinamais ir draudžiamais pripažįstami visi įmonių susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ir suderinti veiksmai, kurie gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ir kurių tikslas ar poveikis yra konkurencijos trukdymas, ribojimas arba iškraipymas vidaus rinkoje.

- 91 Taigi tam, kad įmonių elgesys patektų į SESV 101 straipsnio 1 dalyje numatyto principinio draudimo taikymo sritį, jis turi atskleisti jų slaptą susitarimą, t. y. įmonių susitarimą, įmonių asociacijos sprendimą ar suderintus veiksmus (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 31 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 92 Pastarasis reikalavimas reiškia, kad, kalbant apie įmonių, veikiančių tuo pačiu gamybos ar platinimo grandinės lygiu, horizontalaus bendradarbiavimo susitarimus, minėtą slaptą susitarimą turi būti sudariusios įmonės, kurios, jei ne faktiškai, tai bent potencialiai konkuruoja (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 32 punktas).
- 93 Be to, remiantis šios nuostatos formuluote, būtina įrodyti arba tai, kad tais veiksmais siekiama trukdyti, riboti ar iškraipyti konkurenciją, arba tai, kad tie veiksmai turi tokį poveikį (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 158 punktas). Tuo remiantis darytina išvada, kad šioje nuostatoje, kaip ją aiškina Teisingumo Teismas, sąvoka „ribojimas dėl tikslo“ aiškiai atskiriama nuo sąvokos „ribojimas dėl poveikio“, nes kiekvienai iš jų taikoma skirtinga įrodinėjimo tvarka (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 63 punktas).
- 94 Taigi, kalbant apie veiksmus, kvalifikuojamus kaip ribojimas dėl tikslo, nereikia nustatyti ir juo labiau įrodyti jų poveikio konkurencijai, nes patirtis rodo, kad tokie veiksmai lemia gamybos mažėjimą ir kainų didėjimą, o tai lemia netinkamą išteklių paskirstymą konkrečiai vartotojų nenaudai (šiuo klausimu žr. 2015 m. kovo 19 d. Sprendimo *Dole Food ir Dole Fresh Fruit Europe / Komisija*, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 115 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 95 Kita vertus, kai susitarimo, įmonių asociacijos sprendimo ar suderintų veiksmų antikonkurencinis tikslas nenustatytas, reikia išnagrinėti jų poveikį, kad būtų įrodyta, jog konkurencija iš tikrųjų buvo reikšmingai trukdoma, ribojama arba iškraipoma (šiuo klausimu žr. 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Maxima Latvija*, C-345/14, EU:C:2015:784, 17 punktą, taip pat 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 159 punktą).
- 96 Šis atskyrimas susijęs su aplinkybe, kad tam tikros susitarimo tarp įmonių formos dėl paties savo pobūdžio gali būti laikomos kenksmingomis geram normalios konkurencijos veikimui (2008 m. lapkričio 20 d. Sprendimo *Beef Industry Development Society ir Barry Brothers*, C-209/07, EU:C:2008:643, 17 punktas ir 2013 m. kovo 14 d. Sprendimo *Allianz Hungária Biztosító ir kt.*, C-32/11, EU:C:2013:160, 35 punktas). Ribojimo dėl tikslo sąvoka turi būti aiškinama siaurai ir gali būti taikoma tik tam tikriems įmonių susitarimams, kurie patys, atsižvelgiant į jų nuostatų turinį, jais siekiamus tikslus ir teisinį bei ekonominį jų kontekstą, yra pakankamai žalingi konkurencijai, kad būtų galima teigti, jog jų poveikio tyrimas nereikalingas (šiuo klausimu žr. 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Maxima Latvija*, C-345/14, EU:C:2015:784, 20 punktą ir 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 161 ir 162 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 97 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad susitarimai dėl rinkų pasidalijimo yra ypač šiurkštūs konkurencijos pažeidimai (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Gosselin Group / Komisija*, C-429/11 P, EU:C:2013:463, 50 punktą; 2013 m. gruodžio 5 d. Sprendimo *Solvay Solexis / Komisija*, C-449/11 P, EU:C:2013:802, 82 punktą, taip pat 2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *YKK ir kt. / Komisija*, C-408/12 P, EU:C:2014:2153, 26 punktą). Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad tokio pobūdžio susitarimų tikslas pats savaime yra konkurenciją ribojančio pobūdžio ir jie priskiriami prie susitarimų kategorijos, kuri besąlygiškai draudžiama

- pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, nes šio tikslo negalima pateisinti ekonominės aplinkos, kurioje konkurenciją ribojanti veikla buvo atliekama, analize (2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Siemens ir kt. / Komisija*, C-239/11 P, C-489/11 P ir C-498/11 P, EU:C:2013:866, 218 punktą).
- 98 Kalbant apie tokių kategorijų susitarimus, SESV 101 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto draudimo išimtis jiems gali būti taikoma tik pagal SESV 101 straipsnio 3 dalį ir tik jei tenkinamos visos šioje nuostatoje numatytos sąlygos (šiuo klausimu žr. 2008 m. lapkričio 20 d. Sprendimo *Beef Industry Development Society ir Barry Brothers*, C-209/07, EU:C:2008:643, 21 punktą, taip pat 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 187 punktą).
- 99 Norint taikyti pirma aprašytus principus slaptiems susitarimams – veiksams, kurie pasireiškia horizontaliais įmonių bendradarbiavimo susitarimais, kaip antai *Krka* susitarimams, pirmajame etape reikia nustatyti, ar šiuos veiksmus įmonės, kurios konkuruoja, net jei tik potencialiai, gali apibūdinti kaip ribojančius konkurenciją. Tokiu atveju antrajame etape reikia patikrinti, ar minėti veiksmai, atsižvelgiant į jų ekonominius požymius, gali būti kvalifikuojami kaip konkurencijos ribojimas dėl tikslo.
- 100 Dėl pirmojo šios analizės etapo Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad konkrečiomis vaistų rinkos atvėrimo generinių vaistų gamintojams aplinkybėmis siekiant įvertinti, ar vienas iš šių gamintojų, nors ir nesantis rinkoje, potencialiai konkuruoja su šioje rinkoje veiklą vykdančiu originalių vaistų gamintoju, reikia nustatyti, ar yra realių ir konkrečių galimybių šiai pirmajai įmonei patekti į minėtą rinką ir konkuruoti su antrąja (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 36 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 101 Tam reikia išsiaiškinti, pirma, ar tokių susitarimų sudarymo dieną minėtas generinių vaistų gamintojas ėmėsi pakankamų parengiamųjų veiksmų, leidžiančių patekti į atitinkamą rinką per tokį laikotarpį, kad galėtų daryti konkurencinį spaudimą originalių vaistų gamintojui. Tokie veiksmai leidžia įrodyti tvirtą generinių vaistų gamintojo apsisprendimą ir jo galimybes įeiti į vaisto, kurio sudėtyje yra viešai pradėtos naudoti veikliosios medžiagos, rinką, netgi kai esama gamybos proceso patentų, priklausančių originalių vaistų gamintojui. Antra, reikia patikrinti, ar toks generinių vaistų gamintojas, įeidamas į rinką, nesusiduria su neįveikiamomis įėjimo į rinką kliūtimis (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 43–45 punktus).
- 102 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad bet kokie patentai, saugantys originalų vaistą ar vieną iš jo gamybos procesų, neginčijamai yra ekonominio ir teisinio konteksto, kuriam būdingi konkurenciniai santykiai tarp tokių patentų savininkų ir generinių vaistų gamintojų, dalis. Vis dėlto patentu suteikiamų teisių vertinimas neturi reikšti patento galios ar tikimybės, kad patento savininko ir generinių vaistų gamintojo ginčas gali baigtis išvada, jog patentas galioja ir buvo pažeistas, nagrinėjimo. Šis vertinimas taip pat turi būti susijęs su klausimu, ar, nepaisant šio patento egzistavimo, generinių vaistų gamintojas turi realių ir konkrečių galimybių įeiti į rinką reikšmingu laikotarpiu (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 50 punktą).

- 103 Be to, potencialios generinių vaistų gamintojo ir originalių vaistų gamintojo konkurencijos konstatavimą gali patvirtinti papildomos aplinkybės, kaip antai jų susitarimo sudarymas, kai generinių vaistų gamintojas nevykdė veiklos atitinkamoje rinkoje, arba vertės perleidimas šiam gamintojui mainais už jo įėjimo į rinką atidėjimą (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 54–56 punktus).
- 104 Antrajame minėtos analizės etape, siekiant nustatyti, ar generinių vaistų įėjimo į rinką atidėjimas, kurį lėmė susitarimas dėl taikaus patento ginčų sprendimo, mainais už originalių vaistų gamintojo vertės perleidimą šių generinių vaistų gamintojui turi būti laikomas slaptu susitarimu, ribojančiu konkurenciją dėl tikslo, pirmiausia reikia išnagrinėti, ar šis vertės perleidimas gali būti visiškai pateisinamas poreikiu kompensuoti su šiuo ginču susijusias išlaidas ar nepatogumus, pavyzdžiui, pastarojo gamintojo konsultantų išlaidas ir mokesčius, arba atlygį už ir įrodytas jo tiekias prekes ar teiktas paslaugas originalaus vaisto gamintojui. Jeigu taip nėra, svarbu patikrinti, ar šis vertės perleidimas gali būti paaiškintas tik šių vaistų gamintojų komerciniu interesu nekonkuruoti pranašumais. Siekiant atlikti tokią analizę, reikia įvertinti, ar vertės perleidimo grynasis teigiamas balansas buvo pakankamai didelis, kad generinių vaistų gamintojas būtų iš tikrųjų paskatintas atsisakyti įeiti į atitinkamą rinką, taigi ir nekonkuruoti savo pranašumais su originalių vaistų gamintoju, nereikalaujant, kad grynasis teigiamas balansas būtina būtų didesnis už pelną, kurį generinių vaistų gamintojas būtų gavęs, jeigu būtų laimėjęs bylą dėl patentų (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 84–94 punktus).
- 105 Šiuo klausimu reikia priminti, kad patento galiojimo ir apimties ginčijimas yra įprastos konkurencijos dalis sektoriuose, kuriuose egzistuoja išimtinės teisės į technologijas, todėl susitarimai dėl taikaus ginčų sprendimo, kuriais generinių vaistų gamintojas, norintis įeiti į rinką, bent jau laikinai pripažįsta originalių vaistų gamintojui priklausančio patento galiojimą ir dėl to išpareigoja jo neginčyti ir neįeiti į šią rinką, gali riboti konkurenciją (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 81 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 106 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Bendrasis Teismas turėjo taikyti šio sprendimo 104 ir 105 punktuose išdėstytus kriterijus, kad priimtų sprendimą dėl *Servier* argumentų dalies, konkrečiai nurodytos pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio devintajame pagrinde, susijusiam su konkurencijos ribojimo dėl tikslo buvimu, ir nustatyti, ar ginčijamame sprendime Komisija galėjo pagrįstai konstatuoti tokio ribojimo buvimą.
- 107 Taigi, nustatęs, kad egzistuoja su potencialia konkurencija susiję elementai, kurie yra apeliacinio skundo pirmojo pagrindo dalykas, tame antrajame etape Bendrasis Teismas turėjo patikrinti, ar *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinė sutartis buvo susitarimai dėl rinkos pasidalijimo, riboję konkurenciją dėl tikslo, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, t. y. pateko į susitarimų, kurie aiškiai draudžiami pagal šią nuostatą, kategoriją. Šiomis aplinkybėmis jis turėjo išnagrinėti šių susitarimų tikslus ir jų ekonominę ryšį, kaip nurodyta ginčijamame sprendime, konkrečiai kalbant – tai, ar *Servier* bendrovei *Krka* perleista vertė pagal *Krka* licencinę sutartį buvo pakankamai reikšminga, kad paskatintų *Krka* pasidalyti rinkas su *Servier*, atsisakant, bent jau laikinai, įeiti į pagrindines *Servier* rinkas mainais už užtikrinimą, kad ji galės prekiauti savo generine perindoprilio versija savo pagrindinėse rinkose, nepatirdama rizikos, kad *Servier* pareikš ieškinius dėl patentų pažeidimo.
- 108 Be to, Bendrasis Teismas turėjo atsižvelgti į atitinkamų šalių ketinimus, kad patikrintų, ar, atsižvelgiant į pirmesniame punkte nurodytą informaciją, šie ketinimai atitiko jo analizę dėl objektyvių tikslų, kurių šios bendrovės siekė konkurencijos požiūriu, vis dėlto patikslinant, kad

pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją tai, kad tos pačios įmonės veikė neturėdamos tikslo užkirsti, apriboti ar iškraipyti konkurenciją, ir tai, kad jos siekė tam tikrų teisėtų tikslų, nėra lemiamos aplinkybės taikant SESV 101 straipsnio 1 dalį (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 167 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

4. Dėl pirmojo pagrindo

a) Dėl pirmojo pagrindo reikšmingumo

1) Šalių argumentai

109 *Servier* tvirtina, kad apeliacinio skundo pirmasis pagrindas, kuriame teigiama, jog Bendrasis Teismas padarė teisės klaidų, kai nusprendė, kad *Krka* susitarimų sudarymo metu *Krka* nedarė konkurencinio spaudimo *Servier*, yra nereikšmingas. Tai, kad Bendrasis Teismas nepriėmė sprendimo dėl potencialios konkurencijos, negali paneigti jo vertinimo, susijusio su konkurencijos ribojimo dėl tikslo nebuvimu. Potencialios konkurencijos įrodymas nėra pakankama tokio kvalifikavimo sąlyga. *Servier* priduria, kad Bendrasis Teismas nusprendė, jog Komisija klaidingai taip kvalifikavo situaciją, remdamasi su *Krka*, kaip potencialios konkurentės, statusu nesusijusiais motyvais, todėl šio statuso nagrinėti nereikėjo, kaip, beje, matyti iš skundžiamo sprendimo 1234 punkto.

110 Komisijos teigimu, pirmasis pagrindas yra reikšmingas.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

111 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad pagrindas, pateiktas dėl skundžiamo sprendimo motyvų, neturinčių įtakos jo rezoliucinei daliai, yra nereikšmingas, todėl turi būti atmestas (2023 m. balandžio 27 d. Sprendimo *Fondazione Cassa di Risparmio di Pesaro ir kt. / Komisija*, C-549/21 P, EU:C:2023:340, 80 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

112 Be to, išdėstęs motyvus, dėl kurių panaikinimo pagrindas turi būti pripažintas pagrįstu, Bendrasis Teismas proceso ekonomijos tikslais gali nuspręsti, kad nebūtina atsakyti į visus šiam pagrindui pagrįsti pateiktus argumentus, nes šių motyvų pakanka skundžiamo sprendimo rezoliucinei daliai pagrįsti (šiuo klausimu žr. 2012 m. vasario 16 d. Sprendimo *Taryba ir Komisija / Interpipe Niko Tube ir Interpipe NTRP*, C-191/09 P ir C-200/09 P, EU:C:2012:78, 111 punktą).

113 Šiuo atveju skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 1 punktą, kuriame Bendrasis Teismas panaikino ginčijamo sprendimo 4 straipsnį, kuriame konstatuotas SESV 101 straipsnio pažeidimas dėl *Krka* susitarimų, grindžiamas, pirma, skundžiamo sprendimo 943–1060 punktuose išdėstytais motyvais (juose Bendrasis Teismas konstatavo, kad Komisija klaidingai nusprendė, jog šie susitarimai yra konkurencijos ribojimas dėl tikslo) ir, antra, to sprendimo 1061–1232 punktuose išdėstytais motyvais (jais remdamasis Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija klaidingai konstatavo konkurencijos ribojimo dėl poveikio buvimą). Taigi, to sprendimo 1233 punkte iš esmės nusprendęs, kad Komisija neįrodė, jog sudarydama *Krka* susitarimus *Servier* padarė SESV 101 straipsnio pažeidimą, to paties sprendimo

1234 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad reikia panaikinti ginčijamo sprendimo 4 straipsnį, „nesant reikalo nagrinėti kitų šiame pagrinde ir pagrinde, susijusiam su *Krka*, kaip potencialios konkurentės, statusu, [*Servier*] pateiktų [prieštaravimų]“.

- 114 Priešingai, nei teigia *Servier*, šis Bendrojo Teismo vertinimas nereiškia, kad Komisijos apeliacinio skundo pirmasis pagrindas pateiktas dėl skundžiamo sprendimo motyvų, kurie neturi įtakos jo rezoliucinei daliai. Šiuo pagrindu siekiama paneigti to sprendimo motyvus, susijusius su *Krka* susitarimų kvalifikavimu kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo, kuriais remdamasis Bendrasis Teismas panaikino ginčijamo sprendimo 4 straipsnį. Tame pagrinde Komisija iš esmės teigė, kad analizuodamas *Krka* susitarimų kvalifikavimą atsižvelgiant į konkurencijos ribojimo dėl tikslo sąvoką Bendrasis Teismas atsižvelgė į tariamą *Krka* atliktą patento 947 galiojimo pripažinimą, remdamasis, be kita ko, klaidingu teisiniu kriterijumi, daliniu ar net atrankiuoju ginčijamame sprendime pateiktų įrodymų vertinimu, taip pat tam tikrų įrodymų iškraipymu. Konkrečiai kalbant, Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas negalėjo nuspręsti, jog *Krka* pripažino patento 947 galiojimą, neišnagrinėjęs ginčijamame sprendime paminėtų įrodymų, kuriais siekiama įrodyti, kad *Krka* buvo potenciali *Servier* konkurentė. Anot šios institucijos, šie įrodymai įrodo, kad *Krka*, kuri buvo ir tvirtai apsisprendusi, ir turėjo pajėgumų įeiti į perindoprilio rinką, sudarė *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo ne dėl to, kad buvo įsitikinusi šio patento galiojimu, bet dėl to, kad *Krka* licencinė sutartis ją paskatino sudaryti susitarimą su *Servier* dėl nacionalinių rinkų geografinio pasidalijimo, kiekvienai iš jų susilaikant nuo laisvos konkurencijos kitos atžvilgiu jos pagrindinėse rinkose.
- 115 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad skundžiamo sprendimo 970 punkte Bendrasis Teismas visų pirma konstatavo, jog *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties sudarymo momentu buvo „neprieštaringų įrodymų, galinčių leisti šalims manyti, kad patentas 947 galiojo“, o paskui to sprendimo 971 punkte – kad 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimas, kuriuo patvirtintas patento 947 galiojimas, buvo „viena iš aplinkybių, pastūmėjusių sudaryti [susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo] ir licencinę sutartį“. Galiausiai to sprendimo 972 punkte jis padarė išvadą, kad „šių dviejų [susitarimų] susiejimas buvo pateisinamas, todėl tai nėra rimtas požymis, kad buvo kompensacinis mokėjimas, kurį *Servier* bendrovei *Krka* pervedė pagal licencinę sutartį“.
- 116 Be to, skundžiamo sprendimo 1026 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad aplinkybė, kad *Krka* toliau ginčijo *Servier* patentus ir prekiaavo savo produktu, nors EPT Protestų skyrius patvirtino patento 947 galiojimą, nebuvo lemiamą, siekiant konstatuoti, kad egzistavo konkurencijos ribojimas dėl tikslo, nes toks *Krka* išlaikytas konkurencinis spaudimas, darytas bendrovei *Servier*, galėjo būti paaiškinamas *Krka* noru, nepaisant galimos ieškinių rizikos, sustiprinti savo poziciją derybose, kurias ji galėjo pradėti su *Servier*, kad sudarytų susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo.
- 117 Šis argumentas yra suprantamas tik tuo atveju, jei manytume, kad Bendrasis Teismas neabejotinai nusprendė, kad po to, kai EPT patvirtino patento 947 galiojimą, *Krka* perindoprilis, kurį sudaro šiuo patentu saugomas erbumino alfa kristalinio pavidalas, nebegalėjo konkuruoti su *Servier* perindopriliu, taip nutraukdamas bet kokią potencialią šių įmonių konkurenciją. Atsižvelgiant į tai, *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo, pagal kurį ši įmonė atsisakė įeiti į *Servier* rinkas, tik atspindėjo iš šio patento kylančias teises, todėl tai negali būti laikoma tikru atlygiu už tai, kad *Servier* suteikė šio patento licenciją septyniose pagrindinėse *Krka* rinkose. Skundžiamo sprendimo 1234 punkte Bendrasis Teismas aiškiai nurodė, kad reikia panaikinti ginčijamo sprendimo 4 straipsnį, „nesant reikalo nagrinėti <...> pagrindo, susijusio su *Krka*, kaip potencialios

konkurentės, statusu“. Vis dėlto iš motyvų, dėl kurių buvo panaikintas šis sprendimas, matyti, kad Bendrasis Teismas iš tikrųjų išnagrinėjo tam tikrus su šiuo pagrindu susijusius prieštaravimus, taip pat daugelį to sprendimo punktų, susijusių su potencialios *Krka* ir *Servier* konkurencijos klausimu.

- 118 Iš, be kita ko, skundžiamo sprendimo 943–1032 ir 1140–1233 punktuose pateiktų vertinimų matyti, kad Bendrasis Teismas iš esmės rėmėsi tuo, kad *Krka* tariamai pripažino patento 947 galiojimą, 2006 m. liepos 27 d. EPT ir 2006 m. spalio 3 d. *High Court* priėmus sprendimus, kiek tai susiję su *Krka* susitarimų kvalifikavimu tiek kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo, tiek kaip konkurencijos ribojimo dėl poveikio. Kadangi Bendrasis Teismas nusprendė, kad *Krka* galimybė įeiti į pagrindines *Servier* rinkas, siekiant su ja konkuruoti, iš esmės priklausė nuo to, ar *Krka* susitarimų sudarymo dieną *Krka* pripažino patento 947 galiojimą, o *Krka*, kaip potencialios *Servier* konkurentės, statusą lėmė *Krka* galimybė įeiti į šias rinkas, reikia nuspręsti, kad tarp šio pripažinimo ir *Krka*, kaip potencialios *Servier* konkurentės, statuso yra glaudus ryšys.
- 119 Tokiomis aplinkybėmis, priešingai nei teigia *Servier*, tai, kad Bendrasis Teismas, patenkinęs šios įmonės argumentą dėl SESV 101 straipsnio 1 dalies pažeidimo, skundžiamo sprendimo 1234 punkte nurodė, jog nereikia priimti sprendimo dėl „pagrindo, susijusio su *Krka*, kaip potencialios konkurentės, statusu“, nereikia, kad Komisijos pirmasis pagrindas yra susijęs su motyvais, kurie neturi įtakos šio sprendimo rezoliucinei daliai, nes iš, be kita ko, to sprendimo 967, 968 ir 970–972 punktų matyti, kad Bendrasis Teismas neabejotinai išnagrinėjo tam tikrus *Servier* pirmojoje instancijoje pateiktus prieštaravimus, susijusius su potencialia konkurencija.
- 120 Vadinasi, pirmasis pagrindas yra reikšmingas.

b) Dėl pirmos–trečios dalių

1) Šalių argumentai

- 121 Pirmojo pagrindo pirmoje dalyje Komisija kritikuoja skundžiamo sprendimo 1026 punktą. Anot jos, Bendrasis Teismas taikė klaidingą kriterijų, nes, atrodo, nusprendė, kad po to, kai buvo priimtas 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimas, *Krka* nebebuvo potenciali konkurentė ir kad ji nebeturėjo paskatų įeiti į rinką. Šiuo klausimu, pirma, reikia nustatyti, ar, nesant susitarimų, būtų buvę realių ir konkrečių galimybių įeiti į rinką ir konkuruoti su įsisteigusiomis įmonėmis. Antra, Bendrasis Teismas Komisijos vertinimą pakeitė savuoju ir nusprendė, kad *Krka* toliau darė konkurencinį spaudimą *Servier* EPT priėmus sprendimą tik dėl to, kad siekė sustiprinti savo poziciją derybose su šia įmone, nepaaiškindamas priežasčių, dėl kurių nesant nagrinėjamų susitarimų *Krka* nebūtų galėjusi įeiti į rinką.
- 122 Pirmojo pagrindo antroje dalyje Komisija kritikuoja skundžiamo sprendimo 970 ir 1028 punktus. Bendrasis Teismas iš esmės nusprendė, kad Komisijai nepavyko įrodyti, jog *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo sudarė dėl kitų priežasčių, o ne dėl to, kad 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimas ją įtikino dėl patento 947 galiojimo. Bendrasis Teismas neišnagrinėjo priešingų įrodymų ir motyvų, išdėstytų ginčijamo sprendimo 1686–1690 konstatuojamosiose dalyse. Komisijos teigimu, taip Bendrasis Teismas pažeidė įrodymų pateikimo ir teisėtumo kontrolės, kurią jis privalo atlikti pagal SESV 263 straipsnį dėl Komisijos sprendimų, susijusių su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymo procedūromis, taisykles.

- 123 Pirmojo pagrindo trečioje dalyje Komisija nurodo prieštaravimą tarp skundžiamo sprendimo 361 ir 970 punktų. Pirmajame tvirtinama, kad vien 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimo savaime nepakako, kad būtų užkirstas kelias potencialiai konkurencijai, nors, remiantis antruoju, minėtas EPT sprendimas įtikino *Krka*, kad patentas 947 galioja, todėl ji buvo paskatinta susitarti su *Servier*.
- 124 *Servier* visų pirma teigia, kad pirma dalis grindžiama klaidingu skundžiamo sprendimo aiškinimu, nes Bendrasis Teismas neatmetė *Krka* potencialios konkurentės statuso. Bendrasis Teismas nepakeitė Komisijos vertinimo savuoju, o atmetė tai, kad *Krka* buvo svarbu tęsti bylinėjimąsi priėmus 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimą. *Servier* taip pat teigia, kad antra dalis nepriimtina, nes Komisija prašo Teisingumo Teismo iš naujo išnagrinėti faktines aplinkybes atsižvelgiant į ginčijamame sprendime, be kita ko, jo 1680–1700 konstatuojamosiose dalyse, nurodytus įrodymus. Galiausiai ji tvirtina, kad trečia dalis yra nepagrįsta.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

- 125 Pirmiausia reikia atmesti *Servier* teiginį, kad pirmojo pagrindo pirmose trijose dalyse Komisijos pateikti argumentai grindžiami klaidingu skundžiamo sprendimo aiškinimu. Kaip matyti iš šio sprendimo 114–119 punktų, skundžiamo sprendimo 970 punkte nusprendęs, be kita ko, kad *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties sudarymo momentu egzistavo neprieštaringų įrodymų, kurie galėjo leisti *Servier* ir *Krka* manyti, jog patentas 947 galioja, Bendrasis Teismas, remdamasis šiais požymiais, padarė išvadą, kad nuo šiol šių įmonių konkurencija nacionalinėse rinkose Sąjungos viduje nebeegzistavo, todėl tarp jų nebebuvo potencialios konkurencijos.
- 126 Pirmiausia reikia išnagrinėti pirmojo pagrindo trečią dalį, nes ji susijusi su tariama skundžiamo sprendimo motyvavimo stoka. Nors yra tam tikra priešprieša tarp, viena vertus, skundžiamo sprendimo 970 ir 1154 punktų ir, kita vertus, to sprendimo 361 punkto, pastarasis suformuluotas atsargiai ir negali būti laikomas tiesiogiai prieštaraujančiu kitiems dviem punktais. Šiame 361 punkte Bendrasis Teismas nurodė, kad to, jog 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimu patentas 947 pripažintas galiojančiu, „savaime“ nepakanka, kad būtų trukdoma potencialiai konkurencijai. Ši išvada nėra nesuderinama su išvada, išplaukiančia iš, kaip nuspręsta šio sprendimo 125 punkte, skundžiamo sprendimo 970 punkto, prie kurios prieidamas Bendrasis Teismas nusprendė, kad *Servier* ir *Krka* nebuvo potencialios konkurentės prieš sudarydamos *Krka* susitarimus, atsižvelgdamas, be kita ko, į „neprieštaringus įrodymus“, leidusius šioms įmonėms manyti, kad patentas 947 galiojo.
- 127 Kalbant apie pirmojo pagrindo antros dalies priimtinumą, pažymėtina, kad argumentai, susiję su faktinių aplinkybių nustatymu ir jų vertinimu ginčijamame sprendime, apeliacinio skundo stadijoje yra priimtini, jeigu teigiama, kad Bendrasis Teismas padarė išvadą, kurių faktinis netikslumas išplaukia iš bylos medžiagos, arba iškraipė jam pateiktus įrodymus (2007 m. sausio 18 d. Sprendimo *PKK ir KNK / Taryba*, C-229/05 P, EU:C:2007:32, 35 punktas).
- 128 Iškraipymas turi būti akivaizdžiai matomas iš bylos dokumentų, nesant reikalo iš naujo vertinti faktinių aplinkybių ir įrodymų (2021 m. sausio 28 d. Sprendimo *Qualcomm ir Qualcomm Europe / Komisija*, C-466/19 P, EU:C:2021:76, 43 punktas). Nors toks iškraipymas gali pasireikšti dokumentą aiškinant priešingai jo turiniui, tas iškraipymas turi akivaizdžiai išplaukti iš bylos medžiagos ir jis reiškia, kad Bendrasis Teismas akivaizdžiai viršijo protingo tų įrodymų vertinimo ribas. Šiuo klausimu nepakanka įrodyti, kad dokumentas galėtų būti aiškinamas kitaip nei jį aiškino Bendrasis Teismas (2019 m. spalio 17 d. Sprendimo *Alcogroup ir Alcodis / Komisija*, C-403/18 P, EU:C:2019:870, 64 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

- 129 Priešingai, nei teigia *Servier*, pirmojo pagrindo antroje dalyje Komisija nesiekia, kad būtų iš naujo įvertinti įrodymai, nes tai nepriklauso Teisingumo Teismo jurisdikcijai apeliaciniame procese. Savo argumentuose Komisija iš esmės nurodė klaidą, padarytą taikant SESV 101 straipsnio 1 dalį, nes atlikdamas ginčijamo sprendimo teisėtumo kontrolę Bendrasis Teismas neatsižvelgė į visas reikšmingas aplinkybes, kad nustatyti, ar Komisija galėjo pagrįstai nuspręsti, jog *Krka* susitarimai galėjo būti kvalifikuojami kaip konkurencijos ribojimas, net jei tik potencialus. Todėl Komisija ginčija teisės klaidą, o tai priklauso Teisingumo Teismo jurisdikcijai apeliaciniame procese.
- 130 Dėl esmės, kiek tai susiję su pirmojo pagrindo pirma ir antra dalimis, Bendrasis Teismas turėjo taikyti šio sprendimo 100–103 punktuose išdėstytus kriterijus, kad priimtų sprendimą dėl dalies *Servier* pateiktų argumentų, konkrečiai dėl pirmojoje instancijoje pateikto devintojo pagrindo, susijusio su potencialia konkurencija, ir taip nustatyti, ar Komisija ginčijamame sprendime galėjo pagrįstai nuspręsti, kad *Krka* buvo potenciali *Servier* konkurentė *Krka* susitarimų sudarymo momentu.
- 131 Taigi, atsižvelgdamas į ginčijamame sprendime konstatuoto SESV 101 straipsnio pažeidimo požymius Bendrasis Teismas turėjo išnagrinėti, ar šie susitarimai buvo sudaryti tarp potencialiai konkuruojančių įmonių ir galėjo būti kvalifikuojami kaip konkurencijos ribojimas. Šiuo tikslu tas teismas turėjo patikrinti, ar Komisija pagrįstai nusprendė, kad tų susitarimų sudarymo dieną *Krka* turėjo realių ir konkrečių galimybių įeiti į atitinkamą rinką ir konkuruoti su *Servier*, atsižvelgiant į pakankamus parengiamuosius veiksmus ir į tai, kad nebuvo neįveikiamų kliūčių tokiam įėjimui į rinką, o išvadą dėl potencialios konkurencijos prireikus galėjo patvirtinti papildomi įrodymai, kaip antai, vertės perleidimas *Krka* mainais už jos įėjimo į rinką atidėjimą.
- 132 Žinoma, jeigu patento, kuriuo saugomas originalus vaistas arba vienas iš jo gamybos būdų, galiojimas būtų galutinai pripažintas visuose teismuose, į kuriuos buvo kreiptasi dėl šio klausimo, būtų sunku įsivaizduoti, kad kiti ekonominio ir teisinio konteksto elementai, objektyviai apibūdinantys šių patentų turėtojo ir generinių vaistų gamintojo konkurencinius santykius, galėtų pagrįsti išvadą, kad tarp jų vis dar egzistavo potencialūs konkurencijos santykiai. Vis dėlto, kaip matyti iš šio sprendimo 102 punkte primintos jurisprudencijos, kai tebevyksta ginčai dėl atitinkamo patento galiojimo, prieš padarydama išvadą, kad toks turėtojas ir toks gamintojas nėra potencialūs konkurentai, kompetentinga administracinė institucija ar teismas turi išnagrinėti visas reikšmingas aplinkybes.
- 133 Tačiau, užuot taikęs šio sprendimo 100–103, 131 ir 132 punktuose nurodytus kriterijus tam, kad atliktų reikiamus patikrinimus, siekiant nustatyti, ar *Krka* buvo potenciali *Servier* konkurentė (kaip turėjo padaryti), Bendrasis Teismas, be kita ko, skundžiamo sprendimo 970, 1026 ir 1028 punktuose iš esmės tik nurodė, kad šios dvi įmonės buvo įsitikinusios, jog patentas 947 galioja, ir, nepateikdamas konkrečių motyvų ar pagrindžiančių įrodymų, nusprendė, kad *Krka* elgesys, pasireiškęs konkurencinio spaudimo *Servier* darymu, galėjo būti paaiškinamas jos siekiu sustiprinti savo poziciją derybose, kurias ji galėjo pradėti su *Servier*, siekdama sudaryti susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinę sutartį, o tokios licencijos gavimas tapo jos pageidaujama komerciniu sprendimu perindoprilio rinkoje.
- 134 Darytina išvada, kad pirmojo pagrindo pirma dalis yra pagrįsta. Bendrasis Teismas suklydo dėl nustatytos patento situacijos atitinkamose rinkose ir šalių ketinimų teisinės reikšmės ir padarė teisės klaidą taikydamas SESV 101 straipsnio 1 dalį, kai potencialios konkurencijos sąvoką vertino pagal klaidingus kriterijus.

- 135 Dėl pirmojo pagrindo antros dalies pažymėtina, kad, kaip nuspręsta šio sprendimo 132 punkte ir atsižvelgiant į jo 102 punkte nurodytą jurisprudenciją, Bendrasis Teismas turėjo atsižvelgti į visas reikšmingas aplinkybes, kuriomis remdamasi Komisija ginčijamame sprendime nusprendė, kad *Krka* ir *Servier* plėtojo potencialios konkurencijos santykius. Bendrasis Teismas, savo analizę, susijusią su šių dviejų įmonių santykiais *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties sudarymo dieną, iš esmės apribojęs tik patento situacija, o konkrečiai tuo, kaip *Krka* galėjo suvokti patento 947 galiojimą, taip pat subjektyviais šalių ketinimais, ypač atsižvelgiant į 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimą ir 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimą, nepaisė šios pareigos.
- 136 Bendrasis Teismas ne tik padarė teisės klaidą, kiek tai susiję su jam tenkančia Komisijos sprendimų, susijusių su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymo procedūra, kontrole, bet ir pažeidė pareigą motyvuoti sprendimus, kuri jam tenka pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 36 straipsnį, taikomą Bendrajam Teismui pagal to paties statuto 53 straipsnio pirmą pastraipą, nes skundžiamo sprendimo 970 punkte nenurodė motyvų, kuriais grindė šiame punkte padarytą netiesioginę išvadą, kad *Servier* ir *Krka* nebebuvo potencialios konkurentės, nors ginčijamo sprendimo 1686–1690 konstatuojamosiose dalyse pateiktais įrodymais siekta įrodyti priešingai. Tai, kad Bendrasis Teismas aiškiai nurodė, jog atmetė potencialios *Krka* ir *Servier* konkurencijos buvimą, negali paneigti šios išvados dėl motyvavimo stokos. Negalima sutikti su tuo, kad Bendrasis Teismas, praleisdamas esminį savo motyvavimo etapą, galėtų nevykdyti pareigos motyvuoti savo sprendimus ir taip sutrukdyti Teisingumo Teismui vykdyti kontrolę apeliacine tvarka.
- 137 Vadinas, pirmojo pagrindo pirma ir antra dalys turi būti pripažintos pagrįstomis. Kita vertus, pirmojo pagrindo trečia dalis turi būti atmesta.

c) Dėl ketvirtos ir šeštos dalių

1) Šalių argumentai

- 138 Pirmojo pagrindo ketvirtoje dalyje Komisija priekaištuoja Bendrajam Teismui skundžiamo sprendimo 967, 968 ir 970 punktuose iškraipius juose nurodytus įrodymus, susijusius su 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimu ir 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimu.
- 139 Šio pagrindo šeštoje dalyje Komisija visų pirma teigia, kad Bendrasis Teismas iškraipė skundžiamo sprendimo 968, 1017 ir 1024 punktuose nurodytus įrodymus, iš kurių, anot šio teismo, matyti, kad šie sprendimai iš esmės pakeitė aplinkybes, kuriomis buvo sudarytas *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties, visų pirma kiek tai susiję su tuo, kaip *Krka* ir *Servier* galėjo suvokti patento 947 galiojimą.
- 140 Šie iškraipimai paneigia Bendrojo Teismo vertinimą, kuriuos jis atliko, pirma, to sprendimo 970, 1025 ir 1028 punktuose dėl *Krka* pripažinto patento 947 galiojimo, ir, antra, to paties sprendimo 999 punkte, kiek tai susiję su aplinkybe, kad šis pripažinimas paaiškina, kodėl *Krka*, užuot „rizikingai“ įėjusi į visų valstybių narių rinkas, nusprendė apsiriboti pagrindinėmis rinkomis, kurioms taikoma *Krka* licencinė sutartis, pagrįstumą. Komisija taip pat teigia, kad šiuos vertinimus paneigia ginčijamo sprendimo 1687, 1693 ir 1826 konstatuojamosiose dalyse nurodyti įrodymai, kurių Bendrasis Teismas nenagrinėjo. Galiausiai ji tvirtina, kad skundžiamo sprendimo motyvai yra nepakankami ir priešaringi.

- 141 *Servier* nuomone, pirmiausia reikia atmesti prieštaravimus dėl iškraipymo, nes Komisija nenustatė jokių įrodymų, kurie būtų buvę iškraipyti. Be to, šis prieštaravimas yra nereikšmingas, nes iš tikrųjų jis susijęs tik su 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimu. Taigi, net jei būtų nuspręsta, kad įpareigojimai nepakeitė to, kaip *Krka* suvokė patento 947 galiojimą, tai nepaneigia aplinkybės, kad tą suvokimą pakeitė 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimas.
- 142 Galiausiai Komisijos argumentai yra nepagrįsti. Bendrasis Teismas atsižvelgė į tai, kad *Krka* palaikė savo prieštaravimus po to, kai 2006 m. liepos 27 d. EPT priėmė sprendimą, patvirtinusį patento 947 galiojimą, tačiau savarankiškai nusprendė, kad ši aplinkybė nepaneigia išvados, jog *Krka* pasiekė susitarimą dėl to, kaip ji suvokė šio patento galiojimą. Likusi Komisijos argumentų dalis grindžiama klaidingu skundžiamo sprendimo aiškinimu. Bendrasis Teismas, anaip tol neįvertinęs savo sprendimo prieštarais motyvais, pažymėjo, kad keletas požymių galėjo paskatinti *Krka* manyti, jog patentas 947 galiojo, o tai ją paskatino susitarti. Bendrasis Teismas nusprendė, kad tiek ši aplinkybė, tiek kompensacinio mokėjimo nebuvimas leido atmesti galimybę padėti kvalifikuoti kaip konkurencijos ribojimą dėl tikslo, vis dėlto neatmetęs *Krka*, kaip potencialios konkurentės, statuso.
- 143 Dėl 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimo *Servier* teigia, kad tai, jog įpareigojimas yra laikinas, neprieštarauja Bendrojo Teismo atliktam faktinių aplinkybių vertinimui, pagal kurį šis įpareigojimas padėjo pakeisti aplinkybes, kuriomis buvo sudarytas *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinė sutartis. Be to, šie įpareigojimai pakeitė susitarimų kontekstą.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

- 144 Pirmiausia reikia pažymėti, kad, nepaisant to, jog pirmojo pagrindo pirmos dvi dalys buvo pripažintos pagrįstomis ir buvo padaryta išvada, kad Bendrojo Teismo argumentuose, susijusiuose su potencialia konkurencija, buvo padaryta teisės klaidų, vis dėlto reikia išnagrinėti kitas šio pagrindo dalis, siekiant nustatyti, ar, neatsižvelgiant į tai, kad Bendrasis Teismas netaikė būtinų teisinių kriterijų ir neatsižvelgė į visus reikšmingus įrodymus, jo pateiktas faktiškai išnagrinėtų įrodymų aiškinimas yra neteisėtas, ir, be kita ko, ar šie įrodymai buvo iškraipyti, kaip teigia Komisija.
- 145 Skundžiamo sprendimo 965 punkte Bendrasis Teismas nagrinėjo, ar tarp *Servier* ir *Krka* vyko tikri ginčai ir ar *Krka* licencinė sutartis atrodė pakankamai tiesiogiai susijusi su taikiu šių ginčų išsprendimu, kad būtų pagrįsta jos sąsaja su *Krka* susitarimu dėl taikaus ginčų sprendimo. To sprendimo 967 ir 968 punktuose Bendrasis Teismas pažymėjo, kad tarp *Servier* ir *Krka* yra kilę ginčai, dėl kurių buvo priimti, pirma, 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimas ir, antra, 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimas. To sprendimo 970 punkte Bendrasis Teismas nurodė, kad *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties sudarymo momentu buvo „neprieštarinčių įrodymų, leidžiančių šalims manyti, kad patentas 947 galiojo“, ir šiuo klausimu padarė nuorodą į to paties sprendimo 967 ir 968 punktus.
- 146 Siekiant įvertinti, ar Bendrasis Teismas iškraipė 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimą ir 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimą, Teisingumo Teismo vykdoma kontrolė apsiriboja patikrinimu, ar Bendrasis Teismas akivaizdžiai neviršijo pagrįsto šių veiksmų vertinimo ribų. Teisingumo Teismas turi ne savarankiškai įvertinti, ar Komisija įvykdė jai tenkančią įrodinėjimo pareigą, kad įrodytų konkurencijos ribojimo dėl tikslo buvimą, o nustatyti, ar Bendrasis Teismas, pripažindamas jog taip nėra, šiuos įrodymus aiškino akivaizdžiai priešingai jų formuluotei (pagal analogiją žr. 2011 m. vasario 10 d. Sprendimo *Activision Blizzard Germany / Komisija*, C-260/09 P, EU:C:2011:62, 57 punktą).

147 Būtent atsižvelgiant į šiuos argumentus reikia išnagrinėti Komisijos pateiktus prieštaravimus dėl iškraipymo.

i) Dėl 2006 m. spalio 3 d. „High Court“ sprendimo

148 Skundžiamo sprendimo 968 punkte nurodyta:

„<...> 2006 m. rugsėjo 1 d. *Krka* pateikė priešpriešinį ieškinį dėl patento 947 panaikinimo, o 2006 m. rugsėjo 8 d. – kitą priešpriešinį ieškinį dėl patento 340 panaikinimo. 2006 m. spalio 3 d. *High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (patents court)* (Aukštasis Teisingumo Teismas (Anglija ir Velsas), Kanclerio skyrius, Jungtinė Karalystė (patentų kolegija)) tenkino *Servier* prašymą dėl laikino įpareigojimo ir atmetė 2006 m. rugsėjo 1 d. *Krka* pateiktą prašymą. 2006 m. gruodžio 1 d. byla buvo nutraukta šalims sudarius susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo, o laikinas įpareigojimas panaikintas.“

149 Iš šio 968 punkto formuluotės matyti, kad Bendrasis Teismas, remdamasis „2006 m. rugsėjo 1 d. *Krka* pateikto prašymo“ atmetimu, turėjo omenyje 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimą atmeti *Krka* priešieškinį.

150 Vis dėlto šiame sprendime, kuris pateiktas *Servier* pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio A.174 priede, nurodyta, viena vertus, kad *Servier* prašymas nustatyti laikiną įpareigojimą patenkintas ir, kita vertus, kad atmetas ne *Krka* priešieškinis, o prašymas patenkinti šį priešieškinį, kuriuo siekiama, kad patentas 947 būtų pripažintas negaliojančiu per supaprastintą teismo sprendimo priėmimo procedūrą.

151 Iš to matyti, kad skundžiamo sprendimo 968 punkte Bendrasis Teismas iškraipė aiškia ir tikslia 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimo formuluotę, nors to sprendimo 23 ir 1196 punktuose tiksliai jį citavo.

152 Remdamasis šiuo iškraipymu, skundžiamo sprendimo 970 punkte Bendrasis Teismas visų pirma nurodė, kad „[*Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo] ir licencinės sutarties sudarymo momentu buvo neprieštaringų įrodymų, leidžiančių šalims manyti, kad patentas 947 galiojo“, o paskui to sprendimo 1017 punkte – kad abi aplinkybės, t. y. 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimas ir 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimas, „iš esmės pakeitė kontekstą, kuriam esant buvo sudaryt[i] susitarimai], ypač kiek tai susiję su tuo, ką *Krka* ir *Servier* galėjo galvoti apie patento 947 galiojimą“. Galiausiai, remdamasis pastarąja išvada, to sprendimo 1024 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad šių dviejų aplinkybių [sprendimų] atsiradimas „labai sumažina“ *Servier* dokumento, susijusio su jos strategija *Krka* atžvilgiu, reikšmingumą. Be to, to paties sprendimo 999 punkte Bendrasis Teismas tvirtino, kad *Krka* susitarė su *Servier* ne dėl pelno, gauto iš *Krka* licencinės sutarties, bet dėl to, kad *Krka* „pripažino patento 947 galiojimą“, o tai šiuo klausimu buvo „lemiama aplinkybė“.

153 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimas, atsižvelgiant į jo laikiną pobūdį ir preliminarią procedūrą, per kurią šis sprendimas buvo priimtas, neturėjo jokios įtakos sprendimui dėl ginčo esmės, kaip, beje, Bendrasis Teismas iš esmės pažymėjo skundžiamo sprendimo 367–368 punktuose. Nacionalinis teismas, remdamasis supaprastinto teismo sprendimo priėmimo kriterijais, iš tikrųjų apsiribojo išvada, kad *Krka* priešieškinis nebuvo akivaizdžiai pagrįstas, ir to paties sprendimo 70 punkte šiuo klausimu pabrėžė, kad „[nebuvo] jokių abejonių, jog *Krka* galėjo įrodyti, kad reikia priimti sprendimą dėl rimto klausimo, t. y. ar dėl to, kad

[*Servier* perindoprilio] tabletės buvo pardavinėjamos iki prioriteto datos, patentas [947] neteko naujumo“, vis dėlto pažymint, kad jis nebuvo „įsitikinęs, kad *Servier* neturi realių galimybių apginti patentą [947] nuo tokio puolimo“.

154 Taip iškraipydamas aiškia ir tikslia 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimo formuluotę Bendrasis Teismas neteisėtai suformulavo skundžiamo sprendimo 968, 970, 999, 1017 ir 1024 punktus.

ii) *Dėl 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimo*

155 Skundžiamo sprendimo 967 punkte nurodyta:

„<...> 2004 m. dešimt generinių vaistų bendrovių, tarp jų ir *Krka*, dėl patento 947 pareiškė protestą EPT, kad jis būtų atšauktas visas, remdamosi motyvais, grindžiamais naujumo ir išradimo lygio nebuvimu, taip pat nepakankamu išradimo aprašymu. 2006 m. liepos 27 d. EPT Protestų skyrius patvirtino šio patento galiojimą padarius nedidelių pradinių *Servier* reikalavimų pakeitimų. Dėl 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimo septynios bendrovės pareiškė apeliaciją. 2007 m. sausio 11 d. *Krka* pasitraukė iš protesto procedūros, remdamasi su *Servier* sudaryt[u] susitarimu dėl taikaus ginčų sprendimo].“

156 Taigi Bendrasis Teismas tiksliai perteikė 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimo turinį.

157 Vis dėlto reikia konstatuoti, kad skundžiamo sprendimo 970 punkte esantis teiginys, jog „[*Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo] ir licencinės sutarties sudarymo momentu buvo neprieštarinčių įrodymų, leidžiančių šalims manyti, kad patentas 947 galiojo“, bent iš dalies grindžiamas 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimo iškraipymu, kuriuo Bendrasis Teismas taip pat remiasi skundžiamo sprendimo 1017 ir 1024 punktuose.

158 Be to, šiuo Bendrojo Teismo teiginiu neatsižvelgiama į kelis kitus ginčijamame sprendime nurodytus įrodymus, kurie, anot Komisijos, įrodo, kad, nors 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimas buvo nesėkmingas *Krka*, ši įmonė toli gražu nebuvo susitaikiusi su patento 947 galiojimo pripažinimu. Ginčijamo sprendimo 1687–1689 konstatuojamosiose dalyse nurodyta, kad *Krka*, kuri pareiškė apeliaciją dėl šio EPT sprendimo, ir toliau ginčijo patentą 947 ir 2006 m. rugsėjo 1 d. Jungtinėje Karalystėje pareiškė priešiškinį *Servier* dėl šio patento panaikinimo. 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendime buvo pabrėžta, kad *Krka* turėjo „svarių argumentų“ ginčyti patentą 947. Ginčijamame sprendime taip pat nurodyti *Krka* darbuotojų pareiškimai, kuriais reaguojama į tą sprendimą ir prieštaraujama bet kokiam atsisakymui, kiek tai susiję su 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimu, ir tam, kad 2006 m. rugsėjo mėn. *Krka* Vengrijoje sulaukė bendrovės *Servier* pareikšto ieškinio dėl patento 947 pažeidimo atmetimo bei toliau prekiaavo savo generine perindoprilio versija šios valstybės narės rinkoje.

159 Būtent remiantis šiomis aplinkybėmis ginčijamo sprendimo 1690 konstatuojamojoje dalyje padaryta tokia išvada dėl *Krka* pozicijos priėmus 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimą:

„Tam, kaip *Krka* vertino patentinę situaciją, neabejotinai turėjo įtakos sprendimas dėl protesto ir laikinųjų įpareigojimų nustatymas *Krka* ir *Apotex* Jungtinėje Karalystėje. Vis dėlto tai, kas išdėstyta, leidžia daryti tvirtą prielaidą, kad *ex ante* požiūriu nebuvo kliūčių tam, kad *Krka* realiai ir konkrečiai gali pavykti pasiekti, jog patentas 947 būtų pripažintas negaliojančiu nagrinėjant bylą iš esmės.“

- 160 Taigi iš šių aplinkybių akivaizdu, kad ginčijamu sprendimu, vertinamu kaip visuma, remiantis nuoseklių įrodymų visuma siekta įrodyti, kad *Krka* neatsisakė pripažinti patento 947 galiojimo priėmus 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimą, nepaisant abejonių, kurių šis sprendimas galėjo sukelti dėl galimybių pasiekti, kad šis patentas būtų panaikintas. Skundžiamo sprendimo 970 punkte Bendrasis Teismas be pakankamo pagrindimo (nes neišnagrinėjo visų šiuo klausimu ginčijamame sprendime pateiktų įrodymų) tvirtino, kad „susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties sudarymo momentu buvo neprieštarinčių įrodymų, leidžiančių šalims manyti, kad patentas 947 galiojo“. Taigi, kaip generalinė advokatė pažymėjo išvados 105 punkte, Bendrasis Teismas ne tik neatsižvelgė į šio sprendimo 158 ir 159 punktuose nurodytas aplinkybes, bet ir nepaaiškino tokio neatsižvelgimo priežasčių, o konkurencijos taisyklių pažeidimas gali būti teisingai įvertintas tik tuo atveju, jei ginčijamame sprendime nurodyti požymiai vertinami ne atskirai, o kaip visuma, atsižvelgiant į nagrinėjamų produktų rinkos savybes (1972 m. liepos 14 d. Sprendimo *Imperial Chemical Industries / Komisija*, 48/69, EU:C:1972:70, 68 punktas).
- 161 Taip Bendrasis Teismas iškreipė ginčijamo sprendimo prasmę ir apimtį tiek, kiek jis susijęs su 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimo poveikiu *Krka* pripažinimui, kad patentas 947 galioja (pagal analogiją žr. 2003 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Belgija / Komisija*, C-197/99 P, EU:C:2003:444, 66 ir 67 punktus). Be to, jis pažeidė pareigą motyvuoti savo sprendimus, jam tenkančią pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 36 straipsnį, taikomą Bendrajam Teismui pagal šio statuto 53 straipsnio pirmą pastraipą, nes skundžiamo sprendimo 970 punkte pakankamai nenurodė motyvų, kuriais rėmėsi, kad suinteresuotieji asmenys galėtų susipažinti su šiais motyvais, o Teisingumo Teismas – turėti informacijos, leidžiančios jam vykdyti kontrolę nagrinėjant apeliacinį skundą (šiuo klausimu žr. 2020 m. lapkričio 25 d. Sprendimo *Komisija / GEA Group*, C-823/18 P, EU:C:2020:955, 42 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 162 Taigi, be šio sprendimo 154 punkte konstatuoto 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimo iškreipimo, skundžiamo sprendimo 970 punktas grindžiamas ginčijamo sprendimo iškreipimu ir yra nepakankamai motyvuotas.
- 163 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia pritarti pirmojo pagrindo ketvirtai ir šeštai dalims.

d) Dėl penktos dalies

1) Šalių argumentai

- 164 Pirmojo pagrindo penktoje dalyje Komisija priekaištuoja Bendrajam Teismui dėl to, kad skundžiamo sprendimo 1000 punkte jis nusprendė, jog tai, kad *Krka* įvertino alternatyvias sąnaudas, kurių ji patirtų nesusitardama su *Servier*, kaip siekiančias 10 mln. EUR per trejus metus, yra požymis, kad *Krka* pripažino patento 947 galiojimą. Pirma, šis vertinimas buvo pateiktas per tyrimą, todėl jo negalima naudoti atgaline data kaip įrodymo apie *Krka* suvokimą *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties sudarymo dieną. Antra, *Krka* tikėtinas pelnas buvo viena iš priežasčių, dėl kurių *Krka* licencinė sutartis buvo paskata susitarti. Trečia, nebuvo jokių įrodymų, kuriais remiantis būtų galima teigti, kaip tai padarė Bendrasis Teismas to sprendimo 1000 punkte, kad buvo mažai tikėtina, jog *Krka* nuspręs rizikingai įeiti į pagrindines rinkas, kurioms buvo taikoma *Krka* licencinė sutartis. Atvirksčiai, ginčijamo sprendimo 1675 konstatuojamojoje dalyje buvo pateikti svarūs tokio *Krka* ketinimo įrodymai.
- 165 *Servier* nuomone, ši dalis nepriimtina, nes Komisija nesiremia jokių iškreipimų.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

- 166 Svarbu pažymėti, kad pirmojo pagrindo penktoje dalyje Komisija nesiremia jokių iškreipimų, o siekia, kad būtų iš naujo įvertinti įrodymai; tai nepriklauso Teisingumo Teismo jurisdikcijai apeliaciniame procese.
- 167 Vadinasi, pirmojo pagrindo penktą dalį reikia atmesti kaip nepriimtina.

e) Išvada dėl pirmojo pagrindo

- 168 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia atmesti pirmojo pagrindo trečią ir penktą dalis, o šio pagrindo pirmą, antrą, ketvirtą ir šeštą dalis pripažinti pagrįstomis.

5. Dėl antrojo pagrindo

a) Dėl antros dalies

1) Šalių argumentai

- 169 Antrojo pagrindo antroje dalyje Komisija priekaištauja Bendrajam Teismui skundžiamo sprendimo 963 ir 965–972 punktuose nusprendus, kad, kai kyla tikras ginčas dėl patento, susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo susiejimas su licencine sutartimi nėra rimtas požymis, kad buvo numatytas kompensacinis mokėjimas. Toks formalus požiūris prieštarauja jurisprudencijai, be kita ko, 2011 m. spalio 4 d. Sprendimui *Football Association Premier League ir kt.* (C-403/08 ir C-429/08, EU:C:2011:631, 136 punktas); pagal jį, siekiant nustatyti konkurencijos ribojimą dėl tikslo, reikalaujama atsižvelgti į ginčijamų susitarimų turinį, tikslą, ekonominį ir teisinį kontekstą.
- 170 *Servier* visų pirma mano, kad Komisija ginčija ne skundžiamo sprendimo 943–963 punktuose nurodytus teisinius kriterijus, susijusius su susitarimo dėl taikaus patento ginčo sprendimo, susieto su šio patento licencija, analize, o šių principų taikymą, taip pat to sprendimo 964–1032 punktuose Bendrojo Teismo atliktą faktinių aplinkybių vertinimą.
- 171 *Servier* teigia, kad antrojo pagrindo antra dalis yra nepakankamai aiški ir akivaizdžiai nepagrįsta. Priešingai nei tvirtina Komisija, skundžiamo sprendimo 972 punkte nurodytas motyvas grindžiamas ne tik aptariamų susitarimų forma, bet ir jų konteksto analize, aprašyta to sprendimo 967, 968, 970 ir 971 punktuose. Be to, Bendrasis Teismas taip pat atmetė Komisijos teiginį, kad susitarimo tikslas buvo pasidalyti rinkas.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

- 172 Atsižvelgiant į tai, kad antrojo pagrindo antra dalis susijusi su kriterijais, į kuriuos atsižvelgdamas Bendrasis Teismas turėjo išnagrinėti, ar egzistuoja konkurencijos ribojimas dėl tikslo, ją reikia išnagrinėti pirmiausia.
- 173 Reikia konstatuoti, kad antrojo pagrindo antroje dalyje Komisija ginčija skundžiamo sprendimo 963 punkte išdėstytus teisinius kriterijus ir kritikuoja to sprendimo 965–972 punktuose remiantis šiais kriterijais atliktą vertinimą, be kita ko, teigdama, kad šis vertinimas grindžiamas „tik

nagrinėjimų susitarimų forma“ ir „visiškai negrindžiamas jurisprudencija“. Taigi iš pačios antrojo pagrindo antros dalies formuluotės matyti, kad joje kritikuojami to sprendimo 943–963 punktuose išdėstyti teisiniai kriterijai. Todėl pirminis *Servier* argumentas grindžiamas klaidingu apeliacinio skundo aiškinimu.

- 174 Kalbant apie Komisijos kritiką dėl skundžiamo sprendimo 963 punkto, reikia priminti, kad tame punkte Bendrasis Teismas nusprendė, jog, kai kyla tikras ginčas dėl patento ir licencinės sutarties, tiesiogiai susijusios su taikiu šio ginčo sprendimu, susitarimas dėl taikaus šio ginčo sprendimo, numatantis konkurenciją ribojančias sąlygas, kaip antai neginčijimo ir neprekiavimo sąlygas, susietas su licencine sutartimi dėl šio patento, gali būti kvalifikuojamas kaip konkurencijos ribojimas dėl tikslo tik tuo atveju, jei Komisija gali įrodyti, kad ši licencinė sutartis nėra įprastomis rinkos sąlygomis sudarytas sandoris, taigi slepia kompensacinį mokėjimą.
- 175 Nors ginčijamu sprendimu konstatuotas SESV 101 straipsnio pažeidimas apėmė *Servier* ir *Krka* rinkos padalijimą į dvi zonas, iš kurių tik viena patenka į šio pažeidimo taikymo sritį, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 963–965 punktuose iš esmės nurodė, kad jis apsiribojo nagrinėjimu, ar *Krka* licencinė sutartis gali būti pateisinama *Krka* susitarimu dėl taikaus ginčų sprendimo, ar, priešingai, ši licencinė sutartis iš tikrųjų slėpė kompensacinį mokėjimą, paskatinusį *Krka* įsipareigoti pagal neprekiavimo ir neginčijimo sąlygas, numatytas šiame susitarime dėl taikaus ginčų sprendimo. Šiuose argumentuose neatsižvelgiama, pirma, į tai, kad *Krka* licencinė sutartis susijusi su rinkomis, kurios nepatenka į SESV 101 straipsnio pažeidimo sritį, ir, antra, į šio pažeidimo pobūdį – jį sudaro ne paprastas susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo mainais už kompensacinį mokėjimą, o susitarimas dėl rinkų pasidalijimo.
- 176 Taigi skundžiamo sprendimo 963–965 punktuose nurodyti konkurencijos ribojimo dėl tikslo buvimo vertinimo kriterijai, kurie yra nesuderinami su šio sprendimo 99–105 punktuose primintais kriterijais ir grindžiami klaidingu SESV 101 straipsnio 1 dalies aiškinimu. Reikia konstatuoti, kad šių Bendrojo Teismo taikytų kriterijų ir šio sprendimo 99–105 punktuose nurodytų teisinių kriterijų skirtumai yra ne tik semantinio pobūdžio, bet ir lemia iš esmės skirtingus rezultatus.
- 177 Be to, reikia priminti, kad skundžiamo sprendimo 972 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, jog „atsižvelgiant į [*Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties] sąlygų taikymo sritį, taip pat į šių [susitarimų] sudarymo kontekstą, reikia konstatuoti, kad šių dviejų [susitarimų] susiejimas buvo pateisinamas, todėl tai nėra rimtas požymis, kad buvo kompensacinis mokėjimas, kurį *Servier* bendrovei *Krka* pervedė pagal licencinę sutartį“, ir padarė nuorodą į to sprendimo 948 punktą.
- 178 Žinoma, tai, kad įmonės sudarė susitarimą dėl taikaus patento ginčo sprendimo, siejamą su licencine sutartimi dėl to paties patento, savaime nėra konkurenciją ribojantis elgesys. Vis dėlto tokie susitarimai, priklausomai nuo jų turinio ir ekonominio konteksto, gali būti priemonė, daranti įtaką aptariamų įmonių komerciniam elgesiui, siekiant apriboti ar iškraipyti konkurenciją rinkoje, kurioje abi įmonės vykdo savo komercinę veiklą (pagal analogiją žr. 1987 m. lapkričio 17 d. Sprendimo *British American Tobacco ir Reynolds Industries / Komisija*, 142/84 ir 156/84, EU:C:1987:490, 37 punktą).
- 179 Tam, kad slaptam susitarimui būtų taikomas SESV 101 straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas, jis turi atitikti įvairias sąlygas, kurios priklauso ne nuo šio susitarimo teisinio pobūdžio ar jį įgyvendinti skirtų teisinių priemonių, bet nuo jo santykio su konkurencija. Kadangi šios nuostatos taikymas grindžiamas nagrinėjamo susitarimo ekonominių pasekmių vertinimu, ši

- nuostata negali būti aiškinama kaip nustatanti kokį nors išankstinį nusistatymą dėl tam tikros susitarimų kategorijos, kurią lemia jo teisinis pobūdis, nes kiekvienas susitarimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į jo specifinį turinį ir ekonominį kontekstą ir, be kita ko, į padėtį atitinkamoje rinkoje (šiuo klausimu žr. 1966 m. birželio 30 d. Sprendimo *LTM*, 56/65, EU:C:1966:38, 358 punktą, taip pat 1987 m. lapkričio 17 d. Sprendimo *British American Tobacco ir Reynolds Industries / Komisija*, 142/84 ir 156/84, EU:C:1987:490, 40 punktą). Kaip generalinė advokatė pažymėjo išvados 127 punkte, būtų labai pakenkta Sąjungos konkurencijos teisės veiksmingumui, jeigu antikonkurencinių susitarimų šalys galėtų išvengti SESV 101 straipsnio taikymo paprasčiausiai pasirinkdamos tam tikrą šių susitarimų formą.
- 180 Be to, kad šiuo atveju susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir *Krka* licencinė sutartis susiję su atskiromis rinkomis ir kad rinkos, kurioms taikoma *Krka* licencinė sutartis, nepatenka į SESV 101 straipsnio pažeidimo apimtį, svarbu pažymėti, kad, nors patento savininko ir generinių vaistų gamintojo, kuris kaltinamas patento pažeidimu, sudarytas susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo neabejotinai yra šio savininko intelektinės nuosavybės teisės išraiška ir, be kita ko, jam leidžia prieštarauti bet kokiam pažeidimui, vis dėlto tas patentas nesuteikia jo savininkui teisės sudaryti susitarimų, kuriais pažeidžiamas SESV 101 straipsnis (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 97 punktą).
- 181 Be to, konkurencijos ribojimo dėl tikslo kvalifikavimas nepriklauso nei nuo susitarimų formos ar kitų teisinių priemonių, skirtų tokiems slaptiems susitarimams įgyvendinti, nei nuo subjektyvaus šalių suvokimo apie jų ginčo dėl patento galiojimo baigtį.
- 182 Dar daugiau, kaip buvo priminta šio sprendimo 108 punkte, tai, kad įmonės, kurių veiksmai galėtų būti kvalifikuojami kaip konkurencijos ribojimas dėl tikslo, veikė neturėdamos tikslo užkirsti, apriboti ar iškraipyti konkurenciją, ir tai, kad jos siekė tam tikrų teisėtų tikslų, nėra lemiamos aplinkybės taikant SESV 101 straipsnio 1 dalį (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 167 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Svarbus yra tik vertinimas, koku mastu šis susitarimas yra ekonomiškai kenksmingas tinkamam konkurencijos veikimui atitinkamoje rinkoje. Šis vertinimas turi būti pagrįstas objektyviais argumentais, prireikus išsamiai išanalizavus minėtą susitarimą, jo tikslus ir ekonominį bei teisinį kontekstą (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 84 ir 85 punktus, taip pat 2021 m. kovo 25 d. Sprendimo *Lundbeck / Komisija*, C-591/16 P, EU:C:2021:243, 131 punktą).
- 183 Taigi siekiant nustatyti, ar slapti susitarimai gali būti kvalifikuojami kaip konkurencijos ribojimas dėl tikslo, reikia išnagrinėti jų turinį, genezę, taip pat teisinį ir ekonominį kontekstą, visų pirma rinkos, kurioje konkrečiai kils jų poveikis, ypatybes. Tai, kad sutarties, skirtos įgyvendinti tokį slaptą susitarimą, sąlygos neatskleidžia antikonkurencinio tikslo, savaime nėra lemiamas veiksnys (šiuo klausimu žr. 1983 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *IAZ International Belgium ir kt. / Komisija*, 96/82–102/82, 104/82, 105/82, 108/82 ir 110/82, EU:C:1983:310, 23–25 punktus, taip pat 1984 m. kovo 28 d. Sprendimo *Compagnie royale asturienne des mines ir Rhein zinc / Komisija*, 29/83 ir 30/83, EU:C:1984:130, 26 punktą).
- 184 Užuoat taip įvertinęs *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties pagrindu įgyvendintus slaptus susitarimus, atsižvelgdamas į konkretų jų turinį ir ekonomines pasekmes, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 943–963 punktuose nustatė kriterijus, kuriais siekiama bendrai ir abstrakčiai nustatyti sąlygas, kuriomis susitarimo dėl taikaus ginčo, susijusio su patentu, sprendimo ir licencinės sutarties, susijusios su tuo pačiu patentu, derinys, atsižvelgiant tik į šių susitarimų teisinius požymius, gali būti kvalifikuojamas kaip konkurencijos

ribojimas dėl tikslo, kaip jis suprantamas pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį. Taikydamas šiuos kriterijus *Krka* susitarimui dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinei sutarčiai, Bendrasis Teismas savo analizėje daugiausia dėmesio skyrė šių susitarimų formai ir teisinėms savybėms, o ne nagrinėjo konkrečius jų ryšius su konkurencija. Taigi jis pažeidė šio sprendimo 179 ir 183 punktuose nurodytus SESV 101 straipsnio 1 dalies taikymo ir aiškinimo principus ir neteisėtai suformulavo skundžiamo sprendimo 943–972 punktus.

185 Darytina išvada, kad antrojo pagrindo antra dalis turi būti pripažinta pagrįsta.

b) Dėl pirmos, trečios ir ketvirtos dalių

1) Šalių argumentai

186 Antrojo pagrindo pirmoje dalyje Komisija teigia, kad Bendrojo Teismo argumentai yra prieštaringi. Skundžiamo sprendimo 1029 punkte Bendrasis Teismas pripažino, kad *Krka* licencinė sutartis buvo sąlyga tam, kad ši įmonė pritartų neprekiavimo ir neiginčijimo sąlygoms, kurios, kaip Bendrasis Teismas pabrėžė to sprendimo 273 punkte, yra „savaime ribojan[čios]“. Vis dėlto jis atsisakė iš to padaryti išvadą, kad ši licencinė sutartis paskatino *Krka* taikiai išspręsti ginčus dėl patento 947, remdamasis dviem klaidingais motyvais, t. y. pirma, šalių suvokimu apie šio patento galiojimą ir, antra, aplinkybe, kad ta licencinė sutartis buvo sudaryta įprastomis rinkos sąlygomis. Taigi Bendrasis Teismas, remdamasis susitarimo dėl taikaus ginčo dėl patento 947 esmės sprendimo ir rinkos sąlygomis sudarytos šio patento licencijos fikcija, siekdamas teisiškai kvalifikuoti šiuos susitarimus kaip konkurencijos ribojimą dėl tikslo, nesuteikė pakankamos reikšmės tais susitarimais siekiamam tikslui. Be to, Bendrasis Teismas neatsižvelgė į pareiškimus, kuriuose *Krka* pripažino „paaukojusi“ savo įėjimą į pagrindines *Servier* rinkas, kad galėtų likti jos septyniose pagrindinėse rinkose.

187 Trečioje dalyje Komisija kritikuoja skundžiamo sprendimo 806, 963, 975–984 ir 1029 punktuose išdėstytus motyvus, kuriais remdamasis Bendrasis Teismas nusprendė, kad *Krka* licencinė sutartis buvo sudaryta rinkos sąlygomis. Ši aplinkybė neturi reikšmės, nes lemiamas veiksnys yra tai, kad *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinė sutartis buvo grindžiami ne kiekvienos iš šalių patento 947 galiojimo vertinimu, o jų bendru tikslu pasidalyti rinkas vartotojų sąskaita pagal visus *Krka* susitarimus.

188 Ketvirtoje dalyje Komisija priekaištuoja Bendrajam Teismui dėl to, kad skundžiamo sprendimo 806 ir 977–982 punktuose *Krka* licencinės sutarties skatinamojo pobūdžio analizę jis apribojo klausimu, ar toje sutartyje numatytas atlygis buvo neįprastai mažas. Bendrasis Teismas turėjo išanalizuoti tą sutartį kartu su *Krka* susitarimu dėl taikaus ginčų sprendimo ir išnagrinėti šių susitarimų poveikį šalių paskatoms konkuruoti ir pelnui, kurio *Servier* atsisakė sudarydama tą pačią licencinę sutartį ir kuris, kaip apskaičiuota, viršijo 25 mln. EUR.

189 *Servier* tvirtina, kad antrojo pagrindo pirma dalis yra nepagrįsta, nes Komisijos kritikuojamų motyvų prieštaringumas neįrodytas. Ji priduria, kad Bendrasis Teismas bendrai išnagrinėjo *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinę sutartį ir padarė faktinę išvadą, kad būtent patento 947 galia įtikino *Krka* susitarti. Komisijos argumentai grindžiami klaidinga prielaida, kad *Krka* galėjo įeiti į pagrindines *Servier* rinkas, nors to patento galiojimas neleido jai to padaryti.

190 Trečia dalimi siekiama užginčyti faktinių aplinkybių vertinimą, todėl ji yra nepriimtina.

- 191 Ketvirta dalis akivaizdžiai nepagrįsta, nes Bendrasis Teismas atsižvelgė į patento kontekstą, *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties ryšį, taip pat vertę, kurią *Krka* priskyrė šiai licencijai. Pelnas, kurio *Servier* atsisakė suteikdama *Krka* licenciją, nebuvo nurodytas kaip vienas iš reikšmingų teisinių kriterijų. Šis atsisakymas yra neatsiejamas nuo bet kokio susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo, o *Servier* tariamai paaukoto pelno apskaičiavimas yra klaidingas.
- 192 EFPIA nuomone, remdamasis pagalbinių ribojimų teorija Bendrasis Teismas būtų turėjęs konstatuoti, kad SESV 101 straipsnio 1 dalis netaikytina, atsižvelgiant į *Krka* susitarimu dėl taikaus ginčų sprendimo siekiamą teisėtą tikslą ir į objektyvų jo sąlygų būtinumą. Bet kuriuo atveju Bendrasis Teismas teisingai nusprendė, kad licencijos ir susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo sąsaja nėra konkurencijos ribojimas dėl tikslo.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

- 193 Pirmiausia reikia pažymėti, kad antrojo pagrindo trečia dalis yra priimtina, nes savo argumentais Komisija ginčija ne faktines išvadas, o kriterijų, kurių Bendrasis Teismas taikė vertindamas *Krka* paskatas taikiai išspręsti ginčus dėl patento 947 sudarant susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo.
- 194 Antrojo pagrindo pirmoje, trečioje ir ketvirtoje dalyse, kurias reikia nagrinėti kartu, Komisija iš esmės kritikuoja Bendrąjį Teismą nusprendus, kad *Krka* licencinė sutartis nepaskatino šios įmonės sudaryti *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo. Ši institucija tvirtina, kad Bendrasis Teismas rėmėsi ribota ir siaura iš šių susitarimų kylančio pažeidimo turinio, tikslų ir ekonominio konteksto analize.
- 195 Dėl antrojo pagrindo pirmos dalies reikia pažymėti, kad, kaip teigia Komisija, skundžiamo sprendimo 1029 punktą yra prieštaringas. Iš to punkto matyti, kad *Krka* licencinės sutarties sudarymas buvo „sąlyga“ arba, kitaip tariant, paskata *Krka* pritarti *Krka* susitarime dėl taikaus ginčų sprendimo numatytoms neprekiavimo ir neginčijimo sąlygoms. Vadinasi, nepriklausomai nuo to, ar šioje licencinėje sutartyje nustatytas atlygio dydis buvo tinkamas atsižvelgiant į rinkos sąlygas, būtent galimybė patekti į pagrindines rinkas nepatiriant patento pažeidimo rizikos paskatino *Krka* atsisakyti pardavinėti perindoprilį pagrindinėse *Servier* rinkose. Todėl Bendrasis Teismas, neprieštaraudamas pats sau, tame punkte negalėjo teigti, kad Komisija neįrodė, jog atlygio dydis buvo „nustatytas remiantis ne komerciniais sumetimais, o siekiant paskatinti *Krka* pritarti [šioms] sąlygoms“.
- 196 Atsižvelgiant į šio sprendimo 57 ir 58 punktuose primintas Komisijos konstatuoto pažeidimo ypatybes, Bendrasis Teismas, siekdamas priimti sprendimą dėl *Servier* argumentų, pateiktų devintajame pagrinde, susijusiame su konkurencijos ribojimu dėl tikslo, turėjo taikyti šio sprendimo 94, 96–99, 104, 105 ir 107 punktuose primintus kriterijus pažeidimams, kylantiems iš *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties. Taigi jis turėjo įvertinti šių susitarimų ekonominės žalos dydį, išsamiai išanalizuodamas jų savybes, tikslus ir ekonominį bei teisinį kontekstą.
- 197 Kaip pažymėta šio sprendimo 174 punkte, skundžiamo sprendimo 963 punkte Bendrasis Teismas iš esmės nusprendė, kad, kilus tikram ginčui, licencinės sutarties ir susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo sąsaja nėra rimtas požymis, kad buvo kompensacinis mokėjimas, ir kad Komisija turi „įrodyti, kad licencinė sutartis nėra įprastomis rinkos sąlygomis sudarytas sandoris“, todėl ši institucija ji negalėjo konstatuoti konkurencijos ribojimo dėl tikslo buvimo šioje byloje.

- 198 Darytina išvada, kad savo analizėje daugiausia dėmesio skirdamas *Krka* licencinei sutarčiai, nors turėjo išnagrinėti visą Komisijos konstatuotą pažeidimą, kurį lėmė šios sutarties ir *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo derinys, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą aiškindamas ir taikydamas SESV 101 straipsnį. Dėl šios klaidos Bendrasis Teismas apribojo savo analizės dėl kvalifikavimo kaip konkurencijos ribojimo apimtį klausimu, ar Komisijai pavyko įrodyti, kad *Krka* licencinėje sutartyje nustatytas atlygio dydis buvo neįprastai mažas.
- 199 Kaip generalinė advokatė pabrėžė išvados 168 punkte, dėl skundžiamo sprendimo 973–984 punktuose išdėstytų motyvų apsiribojęs išvada, kad Komisija neįrodė, jog *Servier* suteikė *Krka* licenciją už neįprastai mažą kainą, Bendrasis Teismas neatsižvelgė į šio sprendimo 57 ir 58 punktuose nurodytus esminius pažeidimo elementus ir, atsižvelgdamas į abipusius šalių įsipareigojimus bei paskatas, neišnagrinėjo, ar *Krka* licencinė sutartis galėjo paskatinti šią įmonę nekonkuruoti su *Servier*.
- 200 Vadinas, remdamasis tuo, kad *Krka* licencinėje sutartyje numatyto atlygio dydis nebuvo neįprastai mažas, ir neišanalizavęs, atsižvelgiant į ekonomines ir teises aplinkybes, lėmusias rinkos pasidalijimą, atsiradusį iš šios sutarties ir *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo derinio, ar vertės perleidimas, įvykęs dėl to, kad *Krka* licencinė sutartis leido šiai įmonei prekiauti savo produktais jos pagrindinėse rinkose nepatiriant patento pažeidimo rizikos, buvo pakankamai reikšmingas, kad veiksmingai paskatintų *Krka* atsisakyti įeiti į pagrindines *Servier* rinkas, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidų aiškindamas ir taikydamas SESV 101 straipsnio 1 dalį ir skundžiamo sprendimo 963, 973–984 ir 1029 punktuose išdėstė neteisėtus motyvus.
- 201 Taigi reikia pritarti antrojo pagrindo pirmai, trečiai ir ketvirtai dalims.

c) Dėl penktos–aštuntos dalių

1) Šalių argumentai

- 202 Antrojo pagrindo penktoje dalyje Komisija teigia, kad skundžiamo sprendimo 975–984 punktuose išdėstyti motyvai grindžiami kelių įrodymų iškraipymu. Pirma, priešingai, nei nurodyta to sprendimo 978 punkte, Komisija nusprendė ne tai, kad *Krka* licencinėje sutartyje nustatytas atlygio dydis buvo gerokai mažesnis už *Servier* veiklos rezultatą, o tai, kad *Servier* patirti nuostoliai reišė grynosios vertės perleidimą *Krka* naudai. Antra, to sprendimo 979 punkte Bendrasis Teismas iškraipė aplinkybę, kad šis atlygis sudarė nedidelę dalį *Krka* pelno iš rinkų, kuriose taikoma ši licencinė sutartis. Trečia, priešingai, nei nurodyta to paties sprendimo 981 punkte, tai, kad *Krka* suteikta licencija nėra išimtinė, neužkertama kelio jos laikyti pakankama paskata, nes ji suteikė šiai įmonei galimybę pagrindinėse jos rinkose sudaryti faktinę duopoliją su *Servier*.
- 203 Šeštoje dalyje Komisija priekaištauja Bendrajam Teismui skundžiamo sprendimo 994–998 punktuose nusprendus, kad būtų paradoksalu manyti, jog kuo platesnės patento licencijos sąlygos, tuo didesnė paskata sudaryti susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo, kuriame būtų konkurenciją ribojančių sąlygų, ir tuo lengviau tokius susitarimus kvalifikuoti kaip konkurencijos ribojimą dėl tikslo. Šis teiginys grindžiamas klaidingu ginčijamo sprendimo, iš kurio matyti, kad *Krka* licencinė sutartis paskatino šią įmonę atsisakyti įeiti į pagrindines *Servier* rinkas, kurių neapėmė *Krka* licencinė sutartis, aiškinimu.

- 204 Septintoje dalyje Komisija kritikuoja skundžiamo sprendimo 997 punktą tiek, kiek jame teigiama, kad pagal ginčijamą sprendimą patento savininkas įpareigojamas suteikti licenciją visoje teritorijoje, kuriai taikomas susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo. Ginčijamame sprendime tokio įpareigojimo nenustatyta.
- 205 Aštuntoje dalyje Komisija priekaištauja Bendrajam Teismui skundžiamo sprendimo 998 punkte nusprendus, jog tam, kad susitarimą būtų galima laikyti „paskata“ šaliai, jis turi kompensuoti tai šaliai už nuostolius, atsiradusius dėl sąlygų, draudžiančių jai įeiti į tam tikras rinkas. Šis vertinimas, pirma, prieštarauja jurisprudencijai, pagal kurią paprasčiausiai reikalaujama, kad vertės perleidimas būtų pakankamai didelis, kad paskatintų generinių vaistų gamintoją atsisakyti įeiti į rinką, ir, antra, iškraipo ginčijamo sprendimo 2348 išnašoje nurodytus įrodymus, kuriais remdamasi Komisija nusprendė, kad pelnas, kurį *Krka* tikėjosi gauti savo pagrindinėse rinkose dėl *Krka* licencinės sutarties, buvo pakankamai didelis, kad įtikintų ją atsisakyti įeiti į pagrindines *Servier* rinkas.
- 206 Pasak *Servier*, nė vienas iš penktoje dalyje nurodytų iškraipymų nėra pagrįstas.
- 207 *Servier* teigia, kad šešta dalis yra nereikšminga, nes ji susijusi su pertekliniu skundžiamo sprendimo motyvu. Bet kuriuo atveju ji nepagrįsta, nes Bendrasis Teismas taikė jurisprudenciją, pagal kurią tik pakankamai žalingi konkurencijai susitarimai turi būti kvalifikuojami kaip konkurencijos ribojimas dėl tikslo.
- 208 Septinta dalis taip pat pateikta dėl perteklinio skundžiamo sprendimo motyvo, todėl yra nereikšminga. Be to, Komisijos argumentai, kiek jais siekiama nustatyti tam tikras licencijos formas, yra nesuderinami su diskrecija, kurią turi tiek intelektinės nuosavybės teisės turėtojas, siekdamas suteikti licenciją trečiajai šaliai, tiek ginčo šalys, siekdamos tą ginčą išspręsti sąžiningai ir taikiai.
- 209 Pasak *Servier*, aštunta dalis grindžiama skundžiamo sprendimo 998 punkto iškraipymu. Bendrasis Teismas neatmetė asimetrinės licencijos skatinamojo pobūdžio, motyvuodamas tuo, kad ji nekompensuoja prarasto pelno, bet teisingai nusprendė, kad įmonė, kuri nepripažįsta patento galiojimo, yra racionaliai priversta už atsisakymą įeiti į rinką reikalauti kompensacijos, kuri padengtų bent jau tam tikrą numatomo pelno praradimą. Priešingai, nei teigia Komisija, Bendrasis Teismas nusprendė: kadangi *Krka* licencinė sutartis buvo sudaryta rinkos sąlygomis, ji negalėjo būti laikoma kompensaciniu mokėjimu, nes lemiamas veiksnys, dėl kurio *Krka* pritarė susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo sąlygoms, buvo patento 947 galiojimas.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

- 210 Antrojo pagrindo penktoje dalyje Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas iškraipė kelis įrodymus, kai skundžiamo sprendimo 975–984 punktuose vertino *Krka* licencinėje sutartyje numatyto atlygio dydį, siekdamas nustatyti, ar ši sutartis galėjo paskatinti šią įmonę atsisakyti įeiti į pagrindines *Servier* rinkas. Šio sprendimo 198–200 punktuose Teisingumo Teismas jau konstatavo, kad šie Bendrojo Teismo argumentai grindžiami teisiškai klaidingo kriterijaus, susijusio su klausimu, ar *Krka* licencinė sutartis buvo sudaryta įprastomis rinkos sąlygomis, taikymu. Kadangi skundžiamo sprendimo 975–984 punktai dėl šios teisės klaidos yra neteisėti, nereikia priimti sprendimo dėl šios penktos dalies.

- 211 Antrojo pagrindo šeštoje–aštuntoje dalyse Komisija kritikuoja skundžiamo sprendimo 992–998 punktuose pateiktus vertinimus, kuriuose Bendrasis Teismas atmetė Komisijos argumentus, kad *Krka* licencinė sutartis buvo paskata atidėti įėjimą į pagrindines *Servier* rinkas, iš esmės motyvuodamas tuo, kad *Krka* susitarime dėl taikaus ginčų sprendimo numatytų neprekiavimo ir neginčijimo sąlygų taikymo sritis buvo platesnė nei *Krka* licencinės sutarties taikymo sritis. Šie Bendrojo Teismo vertinimai grindžiami prielaida, kad įprastomis rinkos sąlygomis sudaryta licencinė sutartis dėl jos sudarymo sąlygų atitinka to sprendimo 963 punkte Bendrojo Teismo apibrėžtą kriterijų, todėl negali būti paskata sudaryti susitarimą dėl taikaus ginčų, susijusių su šiuo patentu, sprendimo, kuriame yra konkurenciją ribojančių sąlygų. Kadangi šis kriterijus yra teisiškai klaidingas, minėto sprendimo 994–998 punktuose pateikti vertinimai grindžiami prielaida, kuri pati savaime yra klaidinga, todėl tie vertinimai neteisėti. Vadinas, reikia atmesti *Servier* nurodytą nepriimtimumo pagrindą ir pripažinti šio antrojo pagrindo šeštą–aštuntą dalis pagrįstomis.
- 212 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia pritarti apeliacinio skundo antrajam pagrindui.

6. Dėl trečiojo pagrindo

a) Dėl pirmos dalies

1) Šalių argumentai

- 213 Trečiojo pagrindo pirmoje dalyje Komisija kritikuoja skundžiamo sprendimo 1006 punktą, kuriame Bendrasis Teismas nusprendė, kad susitarimas dėl rinkos pasidalijimo suponuoja „aiškų“ rinkų pasidalijimą tarp šalių. Toks vertinimas prieštarauja SESV 101 straipsnio 1 dalies c punktui, kuriame, kaip matyti iš 2005 m. liepos 27 d. Sprendimo *Brasserie nationale ir kt. / Komisija* (T-49/02–T-51/02, EU:T:2005:298, 156 punktas), nenustatyta jokios tokio pobūdžio sąlygos kvalifikuojant rinkos pasidalijimo susitarimą, ar, kaip matyti visų pirma iš 2016 m. sausio 20 d. Sprendimo *Toshiba Corporation / Komisija* (C-373/14 P, EU:C:2016:26, 28 punktas), kvalifikuojant šios rūšies susitarimą kaip konkurencijos ribojimą dėl tikslo.
- 214 Pasak *Servier*, šie argumentai grindžiami klaidingu skundžiamo sprendimo aiškinimu. Bendrasis Teismas nereikalavo „aiškaus“ rinkų pasidalijimo, o pažymėjo, kad *Krka* nebuvo rezervuota jokia rinka. Komisijos nurodyti Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo sprendimai neturi reikšmės, nes *Krka* susitarimu dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencine sutartimi buvo siekiama ne pasidalyti klientus ar užkirsti kelią užsienio konkurentams patekti į rinką, o pripažinti patentą 947.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

- 215 Skundžiamo sprendimo 985 punkte iš esmės padaręs išvadą, kad Komisija negalėjo *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties kvalifikuoti kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo, Bendrasis Teismas nusprendė, kad šios išvados negali paneigti kitos ginčijamame sprendime nurodytos aplinkybės. Taigi, dėl to sprendimo 1003–1014 punktuose išdėstytų motyvų Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija nepagrįstai manė, jog šie susitarimai reiškia rinkos pasidalijimą tarp *Servier* ir *Krka*. Visų pirma to sprendimo 1005 punkte jis konstatavo, kad *Servier* nebuvo išstumta iš pagrindinių *Krka* rinkų. To paties sprendimo

- 1006 punkte jis iš to padarė išvadą, kad „nebuvo rinkos dalies, kuri pagal susitarimus būtų buvusi priskirta *Krka*“, todėl nebuvo galima „daryti išvados dėl rinkos pasidalijimo, t. y. susitarimų, susijusių su šia vidaus rinkos dalimi, pasiskirstymo tarp šalių“.
- 216 Kaip generalinė advokatė pažymėjo išvados 182–194 punktuose, tai, kad susitarimas dėl rinkų pasidalijimo nėra „aiškus“, netrukdo jo kvalifikuoti kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo. Pagal SESV 101 straipsnio 1 dalies c punktą aiškiai draudžiami susitarimai dėl rinkų pasidalijimo. Iš šio sprendimo 97 punkte nurodytos jurisprudencijos matyti, kad horizontalaus bendradarbiavimo tarp įmonių susitarimai dėl rinkų pasidalijimo dėl savo ypač rimto pobūdžio gali būti kvalifikuojami kaip konkurencijos ribojimas dėl tikslo.
- 217 Šiuo klausimu SESV 101 straipsnio 1 dalies c punkte nėra jokios konkrečios sąlygos, numatančios, kad jame įtvirtintas draudimas yra taikomas tik susitarimams, kuriais nustatomas „aiškus“ šių rinkų pasidalijimas, pavyzdžiui, nuostatomis, pagal kurias patekti į kai kurias iš šių rinkų būtų leidžiama tik vienai iš šių įmonių, o kitai – ne, arba draudžiama eksportuoti iš vienos rinkos į kitą. Taigi, nesant jokių konkrečių nuostatų šiuo klausimu, nereikia daryti skirtumo tarp susitarimų dėl rinkos pasidalijimo, remiantis sąlyga, kurios SESV 101 straipsnio 1 dalyje nenumatyta ir kurios neleidžia numatyti jokie su šios nuostatos tikslu ar struktūra susiję svarstymai.
- 218 Be to, Bendrojo Teismo pateiktas aiškinimas reikštų, kad susitarimai, kuriais pasidalijamos rinkos, be kita ko, paliekant tam tikras rinkas įmonei mainais už patento licencijos suteikimą kitai įmonei, veikiančiai tame pačiame gamybos ar platinimo grandinės lygmenyje, nekvalifikuojami kaip konkurencijos ribojimas dėl tikslo, taip sudarant galimybę šiai antrajai įmonei įeiti į kitas rinkas nepatiriant patento pažeidimo rizikos, o tai sumažintų SESV 101 straipsnio 1 dalies c punkte nustatyto draudimo veiksmingumą ir labai pakenktų Sąjungos konkurencijos teisės įgyvendinimui, atsižvelgiant į akivaizdžiai antikonkurencinį tokių susitarimų pobūdį.
- 219 Taigi skundžiamo sprendimo 1006 punkte nusprendęs, kad dėl to, jog *Krka* susitarimu dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencine sutartimi *Krka* nebuvo rezervuota rinkos dalis, „[todėl] negalima daryti išvados dėl rinkos pasidalijimo, t. y. [šių] susitarimų, susijusių su šia vidaus rinkos dalimi, pasiskirstymo tarp šalių“, Bendrasis Teismas rėmėsi klaidingu SESV 101 straipsnio 1 dalies aiškinimu ir minėtą 1006 punktą suformulavo neteisėtai.
- 220 Darytina išvada, kad reikia pritarti trečiojo pagrindo pirmai daliai.

b) Dėl antros dalies

1) Šalių argumentai

- 221 Trečiojo pagrindo antroje dalyje Komisija kritikuoja skundžiamo sprendimo 1012 punktą, iš kurio matyti, kad sutarčių visuma, grindžiama tuo, kad šalys pripažįsta atitinkamo patento galiojimą, negali būti laikoma susitarimu dėl išstūmimo iš rinkos. Bendrasis Teismas iškraipė aiškią įrodymų, susijusių su tuo, kaip šalys suvokia patento 947 galiojimą, prasmę. Nors *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo buvo grindžiamas šiuo pripažinimu, šiam susitarimui negalėjo būti netaikomas SESV 101 straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas, nes tuo susitarimu buvo siekiama padalyti rinką.

222 Pasak *Servier*, prieštaravimą dėl iškraipymo reikia atmesti, nes Komisija nenustatė jokios įrodymų analizės klaidos. Bendrasis Teismas, nepažeisdamas Komisijos nurodytos jurisprudencijos, pažymėjo, kad *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinė sutartis buvo grindžiami tuo, kad šalys pripažino patento 947 galiojimą.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

223 Skundžiamo sprendimo 1012 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad „[atsižvelgiant į tai, jog] neįrodytas paskatos buvimas <...>, neprekiavimo ir neginčijimo sąlygos turi būti laikomos teisėtai nustatytomis [sudarytame susitarime] dėl taikaus ginčo patentų srityje išsprendimo, kuri[s] susieta[s] su licencine sutartimi“, ir kad „toks patento galiojimo pripažinimu grindžiamas sutarčių derinys negali būti kvalifikuojamas kaip susitarimas dėl išstūmimo iš rinkos“.

224 Remiantis tuo, kas nuspręsta šio sprendimo 102 ir 132 punktuose, reikia konstatuoti, kad nors patento, dėl kurio kilo ginčas tarp dviejų šalių, galiojimo pripažinimas gali būti svarbus veiksnys vertinant, ar toje pačioje rinkoje sudarius susitarimą dėl taikaus šio ginčo sprendimo atsirandantys konkurencijos ribojimai gali būti sušvelninti ar net panaikinti tarp tų pačių šalių sudarius šio patento licencijos sutartį, šis pripažinimas savaime nėra lemiamas, ar net reikšmingas, veiksnys nustatant, ar slapti susitarimai, kaip antai ginčijamame sprendime inkriminuojami *Servier* ir *Krka*, kuriais siekta pasidalyti rinkas sudarant susitarimą dėl taikaus patento ginčo sprendimo, susijusio, be kita ko, su rinkomis, patenkančiomis į pažeidimo geografinę taikymo sritį, ir šio patento licencinę sutartį, susijusią su rinkomis, kurios nepatenka į šią taikymo sritį, gali būti kvalifikuojami kaip konkurencijos ribojimas dėl tikslo.

225 Iš to, kas išdėstyta šio sprendimo 102, 132, 178–184 ir 224 punktuose, matyti, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai rėmėsi, pirma, tuo, kad *Krka* pripažino patentą 947, nors šis veiksnys pats savaime nėra lemiamas, ir, antra, *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčo sprendimo ir licencinės sutarties turiniu ir forma, o ne konkrečia jų kenksmingumo konkurencijai analize, atsižvelgiant į jų kontekstą, kad paneigtų šių susitarimų kvalifikavimą kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo.

226 Be to, tiesa, kad susitarimas dėl taikaus patento ginčo sprendimo ir šio patento licencinė sutartis gali būti sudaryti siekiant teisėto tikslo ir visiškai teisėtai, remiantis tuo, kad šalys pripažįsta minėto patento galiojimą, nesant jokios kitos aplinkybės, dėl kurios būtų pažeistas SESV 101 straipsnis. Vis dėlto tai, kad tokiais susitarimais siekiama teisėto tikslo, nereiškia, kad šiems susitarimams netaikomas SESV 101 straipsnis, jeigu paaiškėja, kad jais taip pat siekiama pasidalyti rinkas ar įgyvendinti kitus konkurencijos apribojimus (šiuo klausimu žr. 1985 m. sausio 30 d. Sprendimo *BAT Cigaretten-Fabriken / Komisija*, 35/83, EU:C:1985:32, 33 punktą ir 2014 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *CB / Komisija*, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 70 punktą).

227 Taigi trečiojo pagrindo antrai daliai reikia pritarti.

c) Dėl trečios dalies

1) Šalių argumentai

228 Trečiojo pagrindo trečioje dalyje Komisija teigia, kad skundžiamo sprendimo 987 ir 988 punktuose Bendrasis Teismas iškraipė *Krka* licencinės sutarties sąlygas. Bendrasis Teismas tvirtino, kad galimą faktinės duopolijos sukūrimą septyniose valstybėse narėse, kuriose

taikoma ši sutartis, t. y. *Krka* pagrindinėse rinkose, lėmė ne tos sutarties sąlygos, o vėlesni *Servier* ir *Krka* individualiai priimti sprendimai. Šiam teiginiui prieštarauja tos pačios sutarties 2 straipsnio 2 dalis, pagal kurią *Servier* išipareigojo neleisti trečiajam ūkio subjektui naudoti patento 947 šiose septyniuose nacionalinėse rinkose.

- 229 *Servier* nesutinka su tuo, kad *Krka* licencine sutartimi buvo sukurta faktinė duopolija. Viena vertus, pagal šią sutartį *Servier* galėjo suteikti papildomą licenciją trečiajam ūkio subjektui. Kita vertus, kadangi Komisija neginčijo tam tikro laipsnio konkurencijos tarp *Servier* ir *Krka* buvimo, kaip konstatuota skundžiamo sprendimo 991 punkte, šis argumentas yra nereikšmingas.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

- 230 Skundžiamo sprendimo 987 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad, nors pagal *Krka* licencinę sutartį leista sukurti *Servier* ir *Krka* „palankią duopoliją“, „tokią duopoliją lėmė ne licencinė sutartis, o po jos sudarymo *Servier* ir *Krka* priimti sprendimai, t. y. *Servier* sprendimas nesuteikti licencijos kitai generinių vaistų bendrovei arba pačiai neprekiuoti savo generine perindoprilio versija už mažą kainą <...> ir *Krka* sprendimas nevykdyti kainomis grindžiamos agresyvios politikos“.

- 231 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad *Krka* licencinės sutarties 2 straipsnis, kuris paminėtas skundžiamo sprendimo 46 punkte ir kuris nurodytas *Servier* pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio A.176 priede, suformuluotas taip:

„Šiuo straipsniu *Servier* suteikia *Krka*, o *Krka* priima, išimtinę ir neatšaukiamą patento 947 licenciją naudoti, gaminti, parduoti, siūlyti parduoti, skatinti pirkti ir importuoti nuosavus gaminius, kurių sudėtyje yra perindoprilio tret-butilamino druskos kristalinis alfa erbuminas, teritorijoje šios sutarties galiojimo laikotarpiu.

Neatsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, *Servier* pasilieka teisę tiesiogiai per savo patronuojamąsias bendroves arba per vieną valstybėje paskirtą trečiąjį asmenį naudoti patentą 947 teritorijoje, kad įvykdytų bet kurią iš pirma nurodytų operacijų.

Krka neturi teisės suteikti sublicencijų (išskyrus tas, kurias ji suteikia savo patronuojamosioms bendrovėms) be išankstinio rašytinio *Servier* sutikimo.“

- 232 Taigi iš šios aiškios ir tikslios formuluotės matyti, kad *Servier* suteikė *Krka* išimtinę ir neatšaukiamą patento 947 licenciją su sąlyga, kad *Servier* turės teisę naudoti šį patentą „tiesiogiai per savo patronuojamąsias bendroves arba per vieną valstybėje paskirtą trečiąjį asmenį“. Nors šios išlygos buvimas gali padėti paaiškinti atsargią Komisijos naudotą formuluotę, o ji, be kita ko, ginčijamo sprendimo 1728, 1734 ir 1742 konstatuojamosiose dalyse nurodė tik „faktinę“ duopoliją pagrindinėse *Krka* rinkose, vis dėlto šios išlygos sąlygų, aiškinamų atsižvelgiant į bendrovei *Krka* suteiktos licencijos išimtinį ir neatšaukiamą pobūdį, negalima aiškinti kaip leidžiančių *Servier* suteikti to patento licenciją kitam generinių vaistų gamintojui, kuris, veikdamas nepriklausomai nuo *Servier*, galėtų konkuruoti su *Krka*. Taigi skundžiamo sprendimo 987 punkte teigdamas, kad *Servier* ir *Krka* duopoliją lėmė ne *Krka* licencinės sutarties nuostatos, o vėlesnis *Servier* sprendimas „nesuteikti licencijos kitai generinį vaistą gaminančiai bendrovei“, Bendrasis Teismas aiškino šios sutarties nuostatas taip, kad šis aiškinimas neatitiko jų formuluotės. Iškraipydamas šios sutarties prasmę Bendrasis Teismas šio sprendimo 987 punktą suformulavo neteisėtai.

- 233 Tokiomis aplinkybėmis reikia pritarti trečiojo pagrindo trečiai daliai.

d) Dėl ketvirtos dalies

1) Šalių argumentai

- 234 Trečiojo pagrindo ketvirtoje dalyje Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai skundžiamo sprendimo 989 ir 990 punktuose nusprendė, jog ginčijamas sprendimas negalėjo būti grindžiamas *Servier* ir *Krka* duopolijos sukūrimu, kad būtų galima konstatuoti konkurencijos ribojimą dėl tikslo, neišanalizavus potencialaus *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties poveikio. Komisijos nuomone, šiais susitarimais buvo siekiama iš esmės pakeisti pagrindinių *Servier* rinkų struktūrą, suteikiant *Krka* licenciją už jos atsisakymą įeiti į šias rinkas. Todėl jų poveikio nagrinėjimas nebuvo būtinas ir ginčijamame sprendime būtų buvęs atliktas tik dėl išsamumo.
- 235 *Servier* mano, kad šie argumentai grindžiami klaidingu skundžiamo sprendimo aiškinimu.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

- 236 Reikia priminti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 96 punkte nurodytos jurisprudencijos, konkurencijos ribojimo dėl tikslo sąvoka gali būti taikoma tik tam tikriems įmonių susitarimams, kurie yra pakankamai žalingi konkurencijai, kad būtų galima daryti išvadą, jog jų poveikio tyrimas nereikalingas.
- 237 Siekiant nustatyti, ar įmonių susitarimas yra taip žalingas, reikia išnagrinėti jo nuostatų turinį, siekiamus tikslus ir ekonominį bei teisinį kontekstą. Vertinant šį kontekstą reikia atsižvelgti į paveiktų prekių ar paslaugų pobūdį, taip pat į realias atitinkamos rinkos ar rinkų veikimo sąlygas ir struktūrą (2014 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *CB / Komisija*, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 53 punktas).
- 238 Vis dėlto, kaip priminta šio sprendimo 93 ir 94 punktuose ir kaip teisingai pažymi Komisija, kalbant apie veiksmus, kurie kvalifikuojami kaip konkurencijos ribojimas dėl tikslo, nereikia nei nagrinėti, nei *a fortiori* įrodyti jų poveikio konkurencijai. Patirtis rodo, kad tam tikri veiksmai savaime gali turėti neigiamų pasekmių rinkoms (šiuo klausimu žr. 2014 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *CB / Komisija*, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 51 punktą ir 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 162 punktą). Be to, iš šio sprendimo 97 punkte primintos jurisprudencijos matyti, kad susitarimų, kuriais siekiama pasidalyti rinkas, tikslas savaime yra riboti konkurenciją ir jie priskiriami prie susitarimų kategorijos, kuri aiškiai draudžiama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, o šio draudimo negalima paneigti išanalizavus ekonominį kontekstą, kuriam esant buvo atliekami nagrinėjami antikonkurenciniai veiksmai.
- 239 Taigi, kaip skundžiamo sprendimo 221 ir 989 punktuose pažymėjo pats Bendrasis Teismas, iš šio sprendimo 236–238 punktuose primintos Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad siekiant nustatyti konkurencijos ribojimo dėl tikslo egzistavimą, be kita ko, nagrinėjant atitinkamo susitarimo ekonominį ir teisinį kontekstą, neturi būti vertinamas to susitarimo poveikis, antraip SESV 101 straipsnio 1 dalyje nustatytas konkurencijos ribojimo dėl tikslo ir dėl poveikio atskyrimas taptų neveiksmingas. Tame pačiame 989 punkte, kuriame daroma nuoroda į minėto sprendimo 304 punkte nurodytą jurisprudenciją, Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, kad Komisija ir Sąjungos teismas, nagrinėdami susitarimo ribojamąjį tikslą ir ypač atsižvelgdami į jo ekonominį ir teisinį kontekstą, negali visiškai neatsižvelgti į potencialų šio susitarimo poveikį.

To paties sprendimo 990 punkte jis pažymėjo, kad „tariamasis atitinkamas potencialus poveikis, t. y. Komisijos nurodyta duopolija, grindžiamas hipotetinėmis aplinkybėmis, todėl jų nebuvo galima objektyviai numatyti [susitarimo] sudarymo metu“.

- 240 Reikia konstatuoti, kad skundžiamo sprendimo 989 punkte esama prieštaravimo, nes jame nurodyta ir tai, kad konkurencijos ribojimo dėl tikslo poveikis neturi būti vertinamas siekiant nustatyti šio ribojimo buvimą, ir tai, kad į tokį poveikį negalima neatsižvelgti nagrinėjant susitarimo ribojimo tikslą. Šie du teiginiai tarpusavyje nesuderinami.
- 241 Be to, skundžiamo sprendimo 304 ir 989 punktuose padaryta teisės klaida, nes Bendrasis Teismas pažymėjo, kad Komisija ir Sąjungos teismas, nagrinėdami susitarimo ribojimo tikslą, negali visiškai neatsižvelgti į potencialų šio susitarimo poveikį. Ši pastaba, kuri nėra grindžiama jokių Teisingumo Teismo sprendimų, tiesiogiai prieštarauja šio sprendimo 236–238 punktuose primintai jurisprudencijai, pagal kurią, kalbant apie veiksmus, kvalifikuojamus kaip konkurencijos ribojimas dėl tikslo, nereikia nei nagrinėti, nei *a fortiori* įrodyti jų poveikio konkurencijai.
- 242 Be to, šiuo klaidingu vertinimu supainiojamas siekimas nustatyti, ar tam tikras elgesys dėl savo pobūdžio gali sistemingai kenkti konkurencijai ir ar dėl to jis yra pakankamai žalingas, kad galėtų būti kvalifikuojamas kaip konkurencijos ribojimas dėl tikslo, ir siekimas išanalizuoti faktinį ar potencialų konkretaus elgesio poveikį, kuris yra svarbus tik vertinant galimą konkurencijos ribojimą dėl poveikio.
- 243 Norint nustatyti, ar elgesys yra toks žalingas, visiškai nebūtina tirti, o juo labiau įrodyti, šio elgesio poveikio konkurencijai, nepriklausomai nuo to, ar jis faktinis ar galimas, neigiamas ar teigiamas (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 159, 162 ir 166 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 244 Atsižvelgdamas į šio sprendimo 236–238 ir 243 punktuose primintą jurisprudenciją, pagal kurią negalima atsižvelgti į susitarimo ar veiksmų poveikį, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 990 punkte padarė teisės klaidą, kai į savo motyvus dėl ginčijamame sprendime konstatuoto konkurencijos ribojimo dėl tikslo, grindžiamo tuo, kad *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinė sutartis lėmė geografinių rinkų pasidalijimą Sąjungoje, įtraukė argumentus, susijusius su tariamai hipotetiniu šių susitarimų potencialaus poveikio pobūdžiu, į kuriuos Komisija šiuo aspektu neturėjo atsižvelgti.
- 245 Vadinas, reikia pritarti trečiojo pagrindo ketvirtai daliai.

e) Dėl penktos dalies

1) Šalių argumentai

- 246 Trečiojo pagrindo penktoje dalyje Komisija kritikuoja Bendrąjį Teismą dėl to, kad skundžiamo sprendimo 1023 punkte jis atmetė ginčijamo sprendimo 1730 konstatuojamojoje dalyje nurodytus *Lupin* pareiškimus, pagal kuriuos „atrodo, kad, *Servier* požiūriu, [*Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo] buvo grindžiamas pagrindinių rinkų, kuriose konstatuotas didelis pakeičiamumo ir (arba) [tarptautinis bendrinis pavadinimas] receptų išrašymo dominavimas, apsauga“, motyvuodamas tuo, kad šie pareiškimai neįrodo *Servier* ketinimo sudaryti su *Krka* susitarimus dėl rinkos pasidalijimo ar išstūmimo iš rinkos. Anot Komisijos, šiais pareiškimais

siekta ne įrodyti *Servier* ketinimą, o patvirtinti vėlesnį *Krka* pareiškimą, leidžiantį įrodyti, kad *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinė sutartis leido tam tikra forma pasidalyti rinką, ir taip padėti įrodyti šių susitarimų antikonkurencinį tikslą.

247 *Servier* teigia, kad ši penkta dalis nepriimtina, nes ja siekiama užginčyti Bendrojo Teismo atliktą įrodymų vertinimą.

2) *Teisingumo Teismo vertinimas*

248 Reikia priminti, kad iš SESV 256 straipsnio 1 dalies ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmos pastraipos matyti, jog apeliacinis skundas paduodamas tik teisės klausimais, todėl tik Bendrasis Teismas turi jurisdikciją nustatyti ir vertinti turinčias reikšmės bylai faktines aplinkybes ir įrodymus. Faktinių aplinkybių ir įrodymų vertinimas, išskyrus atvejus, kai jie buvo iškraipyti, nėra teisės klausimas, dėl kurio galima pateikti apeliacinį skundą Teisingumo Teismui (2023 m. vasario 16 d. Sprendimo *Komisija / Italija*, C-623/20 P, EU:C:2023:97, 116 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

249 Šiuo atveju reikia konstatuoti, kad Komisija nenurodo jokio iškraipymo, todėl trečiojo pagrindo penkta dalis yra nepriimtina.

f) *Dėl šeštos dalies*

1) *Šalių argumentai*

250 Trečiojo pagrindo šeštoje dalyje Komisija teigia, kad skundžiamo sprendimo 248, 958 ir 965 punktuose Bendrasis Teismas klaidingai aiškino Reglamentą Nr. 772/2004 ir šio sprendimo 53 punkte nurodytas SESV 101 straipsnio taikymo technologijų perdavimo susitarimams gaires.

251 *Servier* neigia bet kokią teisės klaidą, kurią Bendrasis Teismas padarė taikydamas konkurencijos ribojimo dėl tikslo sąvoką.

2) *Teisingumo Teismo vertinimas*

252 Reikia konstatuoti, kad skundžiamo sprendimo 248 punktas, kuriame iš esmės primenami ir komentuojami tam tikri šio sprendimo 250 punkte nurodytų gairių punktai, – tai dalis preliminarinių svarstymų, dėl kurių Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 252 punkte nusprendė, kad „reikia rasti pusiausvyrą tarp, pirma, būtinybės įmonėms leisti sudaryti taikius susitarimus, kurių didesnis naudojimas palankus bendruomenei, ir, antra, būtinybės užkirsti kelią grėsmei, kad bus piktnaudžiaujama sutartimis dėl taikių susitarimų, prieštaraujančių konkurencijos teisei ir lemiančių negaliojančių patentų turėjimą bei nepagrįstą finansinę naštą valstybių biudžetams, ypač vaistų sektoriuje“. Kadangi tokie preliminarūs svarstymai dėl savo bendro pobūdžio neturi įtakos skundžiamo sprendimo rezoliucinei daliai, prieštaravimas dėl to sprendimo 248 punkto yra nereikšmingas. Be to, iš šio sprendimo 179–184 punktuose pateiktų argumentų, kuriais atsakyta į antrojo pagrindo antrą dalį, matyti, kad skundžiamo sprendimo 943–972 punktai yra neteisėti. Taigi nereikia atsakyti į prieštaravimus, kuriais ginčijami skundžiamo sprendimo 958 ir 965 punktai.

253 Kadangi trečiojo pagrindo pirma–ketvirta dalys, taip pat šešta dalis yra pagrįstos, reikia patenkinti trečiąjį pagrindą.

7. Dėl ketvirtojo pagrindo

254 Ketvirtuoju pagrindu Komisija ginčija vertinimus, kuriuos Bendrasis Teismas pateikė dėl *Krka* susitarimų šalių ketinimų. Šį pagrindą sudaro keturios dalys.

a) Dėl pirmos dalies

1) Šalių argumentai

255 Ketvirtojo pagrindo pirmoje dalyje Komisija kritikuoja Bendrąjį Teismą skundžiamo sprendimo 1015 punkte nusprendus, kad ginčijamame sprendime neįrodyta, jog *Servier* ar *Krka* ketino sudaryti antikonkurencinius susitarimus. Tokio įrodymo nereikalaujama, nes šioms įmonėms inkriminuojamas pažeidimas yra konkurencijos ribojimas dėl tikslo. Net jei šios įmonės neketino riboti konkurencijos, ši aplinkybė neturėtų jokios įtakos tam, kad *Krka* susitarimai pagrindinėse *Servier* rinkose buvo pakankamai žalingi konkurencijai, kad būtų galima juos kvalifikuoti kaip konkurencijos ribojimą dėl tikslo.

256 *Servier* teigia: kadangi kvalifikuojant susitarimą kaip konkurencijos ribojimą dėl tikslo nebūtina įrodyti šalių ketinimų, visas ketvirtasis pagrindas yra pateiktas dėl perteklinio skundžiamo sprendimo motyvo, todėl jis nereikšmingas.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

257 Skundžiamo sprendimo 985 punkte iš esmės nusprendęs, kad Komisija negalėjo kvalifikuoti *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo, Bendrasis Teismas manė, kad šio vertinimo negali paneigti kitos ginčijamame sprendime nurodytos aplinkybės. Tarp šių aplinkybių to sprendimo 1015 punkte nurodyta, kad „Komisija neįrodė, kad *Servier* ar *Krka* ketino sudaryti susitarimą dėl rinkos pasidalijimo ar išstūmimo iš rinkos arba kad *Servier* siekė paskatinti *Krka* nekonkuruoti su ja, arba kad *Krka* ketino nedaryti konkurencinio spaudimo *Servier* mainais už naudingą paskatą“. Dėl to sprendimo 1016–1024 punktuose išdėstytų motyvų Bendrasis Teismas vėliau atmetė tam tikrus įrodymus, susijusius su ginčijamame sprendime nurodytų *Krka* susitarimų šalių ketinimais, ir to paties sprendimo 1025 punkte nusprendė, kad bet kuriuo atveju Komisija negalėjo pateikti reikšmingų ir tarpusavyje sutampančių įrodymų, leidžiančių paneigti skundžiamo sprendimo 985 punkte jo padarytą išvadą.

258 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, kaip pažymėta šio sprendimo 108 ir 182 punktuose, tai, kad įmonės, kurių veiksmai galėtų būti kvalifikuojami kaip konkurencijos ribojimas dėl tikslo, veikė neturėdamos tikslo užkirsti, apriboti ar iškraipyti konkurenciją, ir tai, kad jos siekė tam tikrų teisėtų tikslų, nėra lemiamos aplinkybės taikant SESV 101 straipsnio 1 dalį (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 167 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Nors įrodymai, susiję su susitarimo šalių ketinimais, tam tikrais atvejais gali padėti nustatyti objektyvius tikslus, kurių šiuo susitarimu siekiama konkurencijos požiūriu, iš šiame punkte primenamos jurisprudencijos matyti, kad priekaištaudamas Komisijai dėl to, kad ji iš esmės neįrodė, jog *Servier* ar *Krka* ketino riboti jų

tarpusavio konkurenciją, nors toks įrodymas nebuvo būtinas siekiant nustatyti konkurencijos ribojimą dėl tikslo, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą ir neteisėtai suformulavo skundžiamo sprendimo 251 punktą.

259 Taigi reikia patenkinti ketvirtojo pagrindo pirmą dalį.

b) Dėl antros dalies

1) Šalių argumentai

260 Ketvirtojo pagrindo antroje dalyje Komisija teigia, kad skundžiamo sprendimo 1016–1024 punktuose nusprendęs dėl *Servier* ir *Krka* ketinimo pasidalyti rinkas Bendrasis Teismas padarė klaidų, kai aiškino įrodymų analizei taikomus principus. Šiuo klausimu ji nurodo keturis prieštaravimus.

261 Pirma, kalbant apie tai, kad *Servier* ir *Krka* pripažino patento 947 galiojimą, pažymėtina, kad to sprendimo 1017–1024 punktuose Bendrasis Teismas tik išnagrinėjo tam tikrus ginčijamame sprendime paminėtus dokumentus, nors turėjo patikrinti, ar visi dokumentiniai įrodymai, išanalizuoti kaip visuma, leidžia konstatuoti pažeidimą pagal reikalaujamą įrodinėjimo standartą. Taigi Bendrasis Teismas neatsižvelgė į ginčijamo sprendimo 873, 874 ir 1759 konstatuojamosiose dalyse nurodytus dokumentus.

262 Antra, dėl skundžiamo sprendimo 1016 punkte *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties turiniui suteiktos svarbos pažymėtina, kad Bendrasis Teismas iš esmės vadovavosi klaidingais argumentais, pavyzdžiui, „a contrario“, ir klaidingai aiškino 2004 m. sausio 7 d. Sprendime *Aalborg Portland ir kt. / Komisija* (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, EU:C:2004:6, 57 punktas) suformuotą jurisprudenciją, kiek tai susiję su išvadamis, kurias galima daryti iš požymių, kai šalys neišsaugojo jų susitarimo turinį patvirtinančių dokumentinių įrodymų. Bendrasis Teismas iš to padarė išvadą, kad aplinkybė, jog galima susipažinti su susitarimo turiniu, sumažina kitų dokumentinių įrodymų svarbą. Nesant šios teisės klaidos, Bendrasis Teismas būtų turėjęs atsižvelgti į 2005 m. rugsėjo 29 d. *Krka* elektroninį laišką, kuriame nurodyta vykdoma antikonkurencinė strategija, ir ginčijamo sprendimo 1730 ir 1748 konstatuojamosiose dalyse nurodytus *Lupin* pareiškimus, patvirtinančius šios strategijos buvimą.

263 Trečia, skundžiamo sprendimo 1016 punkte Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai bendrai ir abstrakčiai nusprendė, kad to laikotarpio, kai buvo sudaryti susitarimai, dokumentai „nepaneigia išvados, kuri grindžiama būtent [šių susitarimų] turiniu“. Tokios hierarchijos renkant įrodymus nėra. Bendrasis Teismas nepaisė pagrindinės įrodymų funkcijos – įtikinamai įrodyti argumento pagrįstumą – ir padarė teisės klaidą, nes nepatikrino visų ginčijamo sprendimo 1758–1760 konstatuojamosiose dalyse nurodytų įrodymų patikimumo.

264 Ketvirta, Komisija teigia, kad skundžiamo sprendimo 1019 punktas yra nepakankamai motyvuotas. Konkrečiai kalbant, tame sprendime nepaaiškinta, kodėl ginčijamo sprendimo 1758–1760 konstatuojamosiose dalyse, siejamose su to sprendimo 1687–1690 konstatuojamosiomis dalimis, pateiktų įrodymų nepakako įrodyti, kad *Krka* nepripažino patento 947 galiojimo.

265 *Servier* teigia, kad Bendrasis Teismas paaiškino priežastis, dėl kurių *Krka* bylinėjimosi tęsimas nepaneigia to, kad ši įmonė pripažino patento 947 galiojimą, nepažeisdamas pareigos išnagrinėti visus reikšmingus įrodymus ar pareigos motyvuoti. Dėl antrojo ir trečiojo prieštaravimų *Servier* primena, kad *Krka* susitarimai buvo paskelbti viešai, todėl Bendrojo Teismo padarytas šių susitarimų ir slaptų kartelių atskyrimas buvo svarbus.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

266 Kadangi pirmajame prieštaravime Komisija pateikė argumentus, kurie sutampa su jos ketvirtojo pagrindo ketvirtoje dalyje pateiktais argumentais, vertinant šią ketvirtą dalį reikia išnagrinėti visus šiuos argumentus.

267 Kalbant apie ketvirtą prieštaravimą, grindžiamą motyvavimo stoka, reikia priminti, kad pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją sprendimo motyvuose turi būti aiškiai ir nedviprasmiškai išdėstyti Bendrojo Teismo argumentai, kad suinteresuotieji asmenys galėtų suprasti priimtą sprendimą pagrindžiančias priežastis, o Teisingumo Teismas – vykdyti teisminę kontrolę (2023 m. kovo 9 d. Sprendimo *Les Mousquetaires ir ITM Entreprises / Komisija*, C-682/20 P, EU:C:2023:170, 40 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

268 Skundžiamo sprendimo 1019 punkte Bendrasis Teismas atmetė ginčijamo sprendimo 849–854 ir 1758–1760 konstatuojamosiose dalyse nurodytus įrodymus, motyvuodamas tuo, kad jie buvo pernelyg „fragmentiški ar dviprasmiški“, kad paneigtų Bendrojo Teismo išvadą, jog *Krka* galiausiai pripažino patento 947 galiojimą. Vis dėlto šių motyvų, nors ir lakoniškų, pakanka, kad, atsižvelgiant į skundžiamo sprendimo 1016 punktą, būtų galima suprasti priežastis, dėl kurių Bendrasis Teismas atmetė šiuos įrodymus. Kadangi ketvirtasis prieštaravimas yra nepagrįstas, jį reikia atmesti.

269 Dėl antrojo ir trečiojo prieštaravimų, kuriuos reikia nagrinėti kartu, Komisija iš esmės teigia, kad skundžiamo sprendimo 1016 punkte padaryta teisės klaida, nes Bendrasis Teismas nusprendė, kad to laikotarpio, kai buvo sudaryti susitarimai, dokumentai negali lengvai paneigti išvados, grindžiamos būtent šių susitarimų turiniu.

270 Skundžiamo sprendimo 1016 punkte Bendrasis Teismas, darydamas nuorodą į 2007 m. sausio 25 d. Sprendimą *Sumitomo Metal Industries ir Nippon Steel / Komisija* (C-403/04 P ir C-405/04 P, EU:C:2007:52, 51 punktas), teisingai priminė, kad, net jei Komisija ir randa aiškių įrodymų apie neteisėtus santykius tarp ūkio subjektų, šie įrodymai paprastai yra tik fragmentiški ir pavieniai, todėl tam tikras aplinkybes dažnai būtina patvirtinti naudojant dedukcijos metodą. Vis dėlto tame 1016 punkte jis nusprendė, kad *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinė sutartis buvo „tikros sutartys, apie kurias, beje, buvo gerai viešai žinoma (ginčijamo sprendimo 915 konstatuojamoji dalis)“, kad „[k]adangi Komisija turėjo galimybę susipažinti su visu jų turiniu, būtų sunkoka pritaikyti nurodytą jurisprudenciją“, ir kad „[t]aigi iš elektroninių laiškų ištraukų ar kitų dokumentų dedukcijos būdu padarytos išvados, kuriomis siekiama įrodyti šalių ketinimus, nepaneigia išvados, kuri grindžiama būtent [susitarimų] turiniu, t. y. privalomojo pobūdžio teisiniais santykiais, kuriuos šalys nusprendė sukurti“.

271 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Sąjungos teisėje galioja laisvo įrodymų pateikimo principas, pagal kurį vienintelis svarbus kriterijus vertinant teisėtai pateiktų įrodymų įrodomąją galią yra jų patikimumas (2007 m. sausio 25 d. Sprendimo *Dalmine / Komisija*, C-407/04 P, EU:C:2007:53, 49 ir 63 punktai, taip pat 2017 m. balandžio 27 d. Sprendimo *FSL ir kt. / Komisija*, C-469/15 P, EU:C:2017:308, 38 punktas).

- 272 Kad įvykdytų jai tenkančią įrodinėjimo pareigą, Komisija turi surinkti pakankamai tikslių ir nuoseklių įrodymų, pagrindžiančių tvirtą įsitikinimą, kad įtariamas pažeidimas padarytas (šiuo klausimu žr. 1984 m. kovo 28 d. Sprendimo *Compagnie royale asturienne des mines ir Rheinzink / Komisija*, 29/83 ir 30/83, EU:C:1984:130, 20 punktą, taip pat 2007 m. sausio 25 d. Sprendimo *Sumitomo Metal Industries ir Nippon Steel / Komisija*, C-403/04 P ir C-405/04 P, EU:C:2007:52, 42 ir 45 punktus).
- 273 Vis dėlto nebūtinai kiekvienas Komisijos pateiktas įrodymas turi atitikti šiuos kriterijus dėl kiekvieno pažeidimo elemento. Pakanka, kad šiuos reikalavimus bendrai atitiktų institucijos pateiktų įrodymų visuma (šiuo klausimu žr. 2002 m. spalio 15 d. Sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. / Komisija*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P ir C-254/99 P, EU:C:2002:582, 513–523 punktus, taip pat 2020 m. gegužės 14 d. Sprendimo *NKT Verwaltungs ir NKT / Komisija*, C-607/18 P, EU:C:2020:385, 180 punktą).
- 274 Kaip generalinė advokatė pažymėjo išvados 97 ir 220 punktuose, šie įrodymų pateikimo principai taikomi ne tik tada, kai Komisija turi padaryti išvadą dėl slaptų susitarimų egzistavimo iš fragmentiškų ir pavienių įrodymų, bet ir tada, kai Komisija galėjo susipažinti su susitarimų, skirtų šiai praktikai įgyvendinti, turiniu. Esant tokiai situacijai, pats šių susitarimų turinys nebūtinai leidžia nustatyti, ar tie susitarimai yra antikonkurencinių veiksmų dalis, ir juo labiau – ar šie veiksmai yra pakankamai žalingi, kad galėtų būti kvalifikuojami kaip konkurencijos ribojimas dėl tikslo.
- 275 Kaip jau buvo nurodyta šio sprendimo 183 punkte atsakant į antrojo pagrindo antrą dalį, aplinkybė, kad sutarčių, kuriomis siekiama įgyvendinti slaptus susitarimus, sąlygose neatskleidžiama antikonkurencinio tikslo, pati savaime nėra lemiamą. Todėl būtina atsižvelgti ne tik į šių sutarčių turinį, bet ir į jų tikslus bei ekonominį ir teisinį kontekstą (šiuo klausimu žr. 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Maxima Latvija*, C-345/14, EU:C:2015:784, 20 punktą, taip pat 2018 m. sausio 23 d. Sprendimo *F. Hoffmann-La Roche ir kt.*, C-179/16, EU:C:2018:25, 78 ir 79 punktus). Nors šalių ketinimai nėra būtinas elementas įmonių susitarimo ribojamam poveikiui nustatyti, niekas nedraudžia konkurencijos priežiūros institucijoms ar nacionaliniams ir Sąjungos teismams į juos atsižvelgti (2014 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *CB / Komisija*, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 54 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija), be kita ko, siekiant suprasti tikrąjį šio susitarimo tikslą, atsižvelgiant į aplinkybes, kuriomis jis buvo sudarytas, kaip buvo nuspręsta šio sprendimo 258 punkte.
- 276 Taigi, pirma, Bendrasis Teismas pažeidė Sąjungos teisėje įtvirtintą laisvo įrodymų pateikimo principą, kai skundžiamo sprendimo 1016 punkte nusprendė, kad, kiek tai susiję su atsižvelgimu į fragmentiškus ir pavienius įrodymus, siekiant nustatyti pažeidimo buvimą, yra teisinis skirtumas tarp situacijų, kai Komisija žino antikonkurencinių susitarimų turinį, ir situacijų, kai ji tokių susitarimų turinio nežino. Antra, jis padarė teisės klaidą, kai tame pačiame 1016 punkte pažymėjo, kad „iš elektroninių laiškų ištraukų ar kitų dokumentų dedukcijos būdu padarytos išvados, kuriomis siekiama įrodyti šalių ketinimus, nepaneigia išvados, kuri grindžiama būtent sutarčių turiniu, t. y. privalomojo pobūdžio teisiniais santykiais, kuriuos šalys nusprendė sukurti“. Taip skundžiamo sprendimo 1016–1025 punktuose pateiktas Bendrojo Teismo vertinimas tapo neteisėtas.
- 277 Taigi ketvirtojo pagrindo antros dalies antrasis ir trečiasis prieštaravimai turi būti pripažinti pagrįstais.

c) *Dėl trečios dalies*

1) *Šalių argumentai*

- 278 Ketvirtojo pagrindo trečioje dalyje Komisija teigia, kad 1017 ir 1024 punktuose padaryta teisės klaida dėl priežasčių, išdėstytų jos pirmojo pagrindo šeštoje dalyje.
- 279 Pasak *Servier*, šią trečią dalį reikia atmesti dėl tų pačių priežasčių, dėl kurių pagrįstas sprendimas atmesti pirmojo pagrindo šeštą dalį.

2) *Teisingumo Teismo vertinimas*

- 280 Kadangi pirmojo pagrindo šešta dalis šio sprendimo 163 punkte buvo pripažinta pagrįsta, nereikia priimti atskiro sprendimo dėl ketvirtojo pagrindo trečios dalies.

d) *Dėl ketvirtos dalies*

1) *Šalių argumentai*

- 281 Ketvirtojo pagrindo ketvirtoje dalyje Komisija kritikuoja Bendrąją Teismą dėl to, kad skundžiamo sprendimo 999, 1000, 1010 ir 1026 punktuose jis pažeidė principus, pagal kuriuos jis privalo išsamiai ir nešališkai išnagrinėti visus įrodymus. Bendrasis Teismas „rinkosi“ subjektyvius įrodymus, pateiktus po *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties sudarymo, o ne to sprendimo 1015–1024 punktuose nurodytus to paties laikotarpio įrodymus, nors šie jai būtų leidę patikrinti, ar *Krka* iš tikrųjų pripažino patento 947 galiojimą. Nors ši įmonė teigė, kad 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimas leido jai manyti, jog patentas 947 galioja, toks teiginys negali atremti išsamaus ir nešališko įrodymų visumos vertinimo. Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes neišnagrinėjo visų ginčijamo sprendimo 5.5 skirsnyje nurodytų įrodymų.
- 282 Pasak *Servier*, ketvirtojo pagrindo ketvirta dalis grindžiama klaidingu skundžiamo sprendimo aiškinimu. Bendrasis Teismas išnagrinėjo tiek vėlesnius įrodymus, tiek to meto, kai buvo sudaryti *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinė sutartis, įrodymus. Bet kuriuo atveju pastarieji neturėjo įrodomosios galios, nes buvo pateikti anksčiau, nei buvo priimtas 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimas. Be to, Komisija negali priekaištauti Bendrajam Teismui neperžiūrėjus visų ginčijamo sprendimo 5.5 skirsnyje nurodytų įrodymų. Šis prieštaravimas nepriimtinas, nes Komisija aiškiai nenurodo, kokius konkrečius įrodymus, jos nuomone, Bendrasis Teismas turėjo išnagrinėti šiame skirsnyje, kurį sudaro 55 puslapiai. *Servier* nuomone, Bendrasis Teismas neturi peržiūrėti ginčijamo sprendimo, išskyrus Komisijos per teismo procesą pateiktus įrodymus, o Teisingumo Teismas neturi pakeisti Bendrojo Teismo vertinimo savuoju.

2) *Teisingumo Teismo vertinimas*

- 283 Ketvirtojo pagrindo antros dalies pirmajame prieštaravime ir šio pagrindo ketvirtoje dalyje Komisija iš esmės teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai nusprendė dėl konkurencijos ribojimo dėl tikslo buvimo, remdamasis neišsamiu ir atrankiuoju įrodymų, susijusių su tuo, kad *Krka* pripažino patento 947 galiojimą, ir su *Krka* susitarimų šalių ketinimais, vertinimu.

- 284 Šiuo klausimu šio sprendimo 160–162 punktuose buvo nuspręsta, kad neatsižvelgęs į šio sprendimo 158 ir 159 punktuose nurodytus elementus, susijusius su tuo, kaip *Krka* suvokė patento 947 galiojimą, ir nepaaiškinęs šio neatsižvelgimo priežasčių, nors konkurencijos taisyklių pažeidimas gali būti teisingai įvertintas tik išanalizavus ginčijamame sprendime nurodytus įrodymus kaip visumą, Bendrasis Teismas iškraipė ginčijamą sprendimą ir nepakankamai motyvavo skundžiamą sprendimą. Tokiomis aplinkybėmis reikia patenkinti ketvirtojo pagrindo antros dalies pirmąjį prieštaravimą ir ketvirtą dalį.
- 285 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia pritarti ketvirtojo pagrindo pirmai daliai, antros dalies pirmajam–trečiajam prieštaravimams, taip pat ketvirtai daliai.

8. Dėl penktojo pagrindo

a) Šalių argumentai

- 286 Penktuoju pagrindu Komisija kritikuoja skundžiamo sprendimo 1007–1009 ir 1031 punktus, kuriuose Bendrasis Teismas atsižvelgė į teigiamą *Krka* licencinės sutarties poveikį pagrindinėse *Krka* rinkose. Bendrasis Teismas padarė tris klaidas. Visų pirma, kadangi šiose rinkose nebuvo konstatuota jokie pažeidimo, tariamas teigiamas poveikis nepateisina konkurencijos ribojimo kitose rinkose. Be to, Bendrasis Teismas nepaisė 1966 m. liepos 13 d. Sprendimo *Consten ir Grundig / Komisija* (56/64 ir 58/64, EU:C:1966:41), pagal kurį išimtinio platinimo susitarimas, nustatantis absoliučią teritorinę apsaugą, iš esmės yra konkurencijos ribojimas dėl tikslo. Galiausiai Bendrasis Teismas nepaisė suformuotos jurisprudencijos, pagal kurią teigiamą ir neigiamą susitarimo poveikį konkurencijai galima palyginti tik SESV 101 straipsnio 3 dalies kontekste.
- 287 *Servier* ginčija šiuos argumentus. Ji neigia bet kokią analogiją su byla, kurioje priimtas 1966 m. liepos 13 d. Sprendimas *Consten ir Grundig / Komisija* (56/64 ir 58/64, EU:C:1966:41) ir kuri nebuvo susijusi su susitarimu dėl taikaus patento ginčo sprendimo. *Krka* susitarimai nesuteikė absoliučios teritorinės apsaugos. *Servier* galėjo laisvai prekiauti pagrindinėse *Krka* rinkose, o *Krka* galėjo laisvai kurti patento nepažeidžiantį produktą likusioje Sąjungos dalyje. Teiginys, kad šiose rinkose buvo panaikinta potenciali konkurencija, yra neteisingas, nes pagal *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo *Krka* tik buvo uždrausta pažeisti patentą 947, kurio galiojimas buvo ką tik patvirtintas. *Servier* teigimu, *Krka* aktyviai plėtojo patento nepažeidžiančią perindoprilio versiją. Bet kuriuo atveju, *Servier* nuomone, skundžiamo sprendimo 304 ir 996 punktuose Bendrasis Teismas galėjo atsižvelgti į *Krka* licencinės sutarties konkurenciją skatinantį poveikį kaip į konteksto elementus, kad paneigtų jos kvalifikavimą kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo.

b) Teisingumo Teismo vertinimas

- 288 Reikia priminti, kad, kaip yra nusprendęs Teisingumo Teismas, siekiant nustatyti, ar elgesys yra toks žalingas, kad būtų laikomas konkurencijos ribojimu dėl tikslo, kaip jis suprantamas pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, visiškai nereikia nagrinėti ir juo labiau įrodinėti to elgesio poveikio konkurencijai, neatsižvelgiant į tai, ar jis yra faktinis, ar galimas, neigiamas ar teigiamas (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 159 ir 166 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija). Darytina išvada, kad į galimą teigiamą ar konkurenciją skatinantį elgesio poveikį negalima atsižvelgti vertinant, ar jis turėtų būti

kvalifikuojamas kaip konkurencijos ribojimas dėl tikslo pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, įskaitant galimą klausimą, ar aptariamasis elgesys yra tiek žalingas, kiek to reikia tokiam kvalifikavimui, nagrinėjimą.

- 289 Bet kuriuo atveju, kaip buvo pažymėta šio sprendimo 175 punkte, *Krka* licencinė sutartis susijusi su rinkomis, kurios nepatenka į SESV 101 straipsnio pažeidimo geografinę taikymo sritį. Tokiomis aplinkybėmis galimas teigiamas poveikis konkurencijai, kurį šis susitarimas galėtų turėti šiose rinkose, darant prielaidą, kad jis egzistuoja, neturėtų jokios reikšmės loginiu požiūriu, siekiant įvertinti šioje byloje konstatuotą pažeidimą pagrindinėse *Servier* rinkose.
- 290 Taigi skundžiamo sprendimo 1031 punkte (taip pat to sprendimo 1032 punkte, kuriame daromos išvados) remdamasis konkurenciją skatinančiu poveikiu, kurį to sprendimo 1007–1009 punktuose jis nustatė pagrindinėse *Krka* rinkose, Bendrasis Teismas padarė SESV 101 straipsnio 1 dalį aiškinimo ir taikymo klaidą ir visus šiuos punktus suformulavo neteisėtai.
- 291 Vadinasi, penktąjį pagrindą reikia pripažinti pagrįstu.

9. Tarpinė išvada dėl apeliacinio skundo pirmojo–penktojo pagrindų

- 292 Skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas iš esmės nusprendė, kad siekdama kvalifikuoti *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinę sutartį kaip konkurencijos ribojimą dėl tikslo Komisija turėjo įrodyti, pirma, kad tarp šių dviejų susitarimų buvo pakankamai tiesioginis ryšys, kad būtų pateisinta jų sąsaja, ir, antra, kad, nesant tokio ryšio, Komisija turėjo įrodyti, jog *Krka* licencinė sutartis buvo sudaryta ne įprastomis rinkos sąlygomis, o slėpė kompensacinį *Servier* mokėjimą *Krka*, kuriuo siekta pavélinti antrosios įėjimą į pagrindines pirmosios rinkas.
- 293 Kaip matyti iš šio sprendimo 133–135 ir 179–184 punktų, Bendrasis Teismas neatsižvelgė į patį *Servier* ir *Krka* inkriminuojamo SESV 101 straipsnio pažeidimo pobūdį, kuris neapsiribojo susitarimu dėl taikaus patento ginčo sprendimo mainais už kompensacinį mokėjimą, o siekė platesnio tikslo – pasidalyti rinkas tarp šių įmonių. Jis taip pat neatsižvelgė į šio pažeidimo geografinę aprėptį, kuri neapėmė pagrindinių *Krka* rinkų.
- 294 Kaip matyti iš šio sprendimo 178–184 punktų, dėl šios teisės klaidos Bendrasis Teismas įvertino *Servier* ir *Krka* inkriminuojamų neteisėtų veiksmų kvalifikavimą kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo, analizuodamas šiems veiksams įgyvendinti skirtų susitarimų formą ir teisinius ypatumus, o ne atsižvelgdamas į šių veiksmų ekonomines pasekmes. Būtent remdamasis šiais klaidingais kriterijais Bendrasis Teismas lemiamą reikšmę suteikė tam, kad *Krka* pripažino patento 947 galiojimą, ir klausimui, ar *Krka* licencinėje sutartyje nustatytas atlygio dydis atitiko įprastas rinkos sąlygas, nors, kaip matyti iš šio sprendimo 196–200 ir 223–226 punktų, šie veiksniai patys savaime nėra lemiami.
- 295 Be to, kai remdamasis šiomis teisės klaidomis Bendrasis Teismas nagrinėjo, ar *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties sudarymas buvo pateisinamas aplinkybe, kad *Krka*, patyrusi dvi teisines nesėkmes, nebebuvo įsitikinusi dėl patento 947 negaliojimo, Bendrasis Teismas, kaip matyti iš šio sprendimo 145–162 punktų, iškraipė aiškia ir tikslią vieno iš šių teismo sprendimų prasmę, o kito teismo sprendimo atveju iškraipė ginčijamą sprendimą ir pažeidė pareigą motyvuoti.

- 296 Dar daugiau, siekdamas patvirtinti išvadą (kurioje padarytos ką tik apibendrintos teisės klaidos), kad Komisija negalėjo kvalifikuoti *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo, Bendrasis Teismas paneigė septynias aplinkybes, kurios, remiantis ginčijamu sprendimu, įrodė, kad *Krka* licencinė sutartis buvo atlygis už tai, kad ši įmonė atsisakė konkuruoti su *Servier* šiose pagrindinėse rinkose.
- 297 Pirma, skundžiamo sprendimo 987–991 punktuose Bendrasis Teismas paneigė *Servier* ir *Krka* faktinės duopolijos sukūrimo pagrindinėse *Krka* rinkose perspektyvą, motyvuodamas tuo, kad šią duopoliją lėmė ne *Krka* licencinė sutartis, o vėlesni šios sutarties šalių sprendimai. Vis dėlto ši išvada grindžiama vien šios sutarties sąlygų turinio analize, neatsižvelgiant į jos ekonominį kontekstą, ir vienos iš šių sąlygų formuluotės iškraipymu, kaip matyti iš šio sprendimo 178–184 ir 230–232 punktų.
- 298 Antra, skundžiamo sprendimo 992–999 punktuose Bendrasis Teismas atmetė galimybę, kad *Krka* licencinė sutartis galėjo būti atlygis už *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo, nes būtent tai, kad *Krka* pripažino patento 947 galiojimą, buvo lemiamas veiksnys jai priimant sprendimą susitarti. Vis dėlto šis vertinimas grindžiamas, viena vertus, šio sprendimo 223–226 punktuose konstatuota teisės klaida dėl šio pripažinimo lemiamo pobūdžio ir, kita vertus, šio sprendimo 145–162 punktuose, taip pat 283–285 punktuose konstatuotu iškraipymu bei motyvavimo stoka.
- 299 Trečia, skundžiamo sprendimo 1000–1002 punktuose Bendrasis Teismas tvirtino, kad *Krka* atliktas *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo alternatyviųjų sąnaudų vertinimas neleidžia įrodyti, kad *Krka* licencinė sutartis buvo atlygis už *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo, o veikiau patvirtino, kad ši įmonė pripažino patento 947 galiojimą. Vis dėlto, kaip matyti iš šio sprendimo 223–226 punktų, ši aplinkybė pati savaime nėra lemiamą.
- 300 Ketvirta, skundžiamo sprendimo 1003–1014 punktuose Bendrasis Teismas visų pirma nusprendė, kad, nesant *Krka* priskirtų rinkų, Komisija neįrodė „aiškaus“ rinkų pasidalijimo, kad licencija turėjo konkurenciją skatinantį poveikį pagrindinėse *Krka* rinkose ir galiausiai kad jokia rinkos dalis nebuvo neteisėtai priskirta *Servier*. Vis dėlto iš šio sprendimo 216–219, 225 ir 226 punktų matyti, kad šie vertinimai grindžiami, viena vertus, formalia *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties analize, o ne konkrečia jų žalingumo konkurencijai analize, ir, kita vertus, klaidingu SESV 101 straipsnio 1 dalies aiškinimu, nes susitarimų, kuriais siekiama pasidalyti rinkas, draudimas netaikomas tik tiems susitarimams, kuriais nustatomas „aiškus“ pasidalijimas tarp šių rinkų.
- 301 Penkta, skundžiamo sprendimo 1015–1025 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija neįrodė, jog *Servier* ir *Krka* ketino sudaryti susitarimą dėl rinkų pasidalijimo. Vis dėlto, be to, kad, kaip buvo nuspręsta šio sprendimo 258 punkte, Komisija neturėjo įrodyti, jog *Servier* arba *Krka* turėjo ketinimų riboti tarpusavio konkurenciją, iš šio sprendimo 145–162 ir 269–276 punktų matyti, kad šis vertinimas grindžiamas ginčijamo sprendimo ir 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimo iškraipymu, pareigos motyvuoti sprendimus pažeidimu ir klaidingu įrodymų pateikimo principų taikymu.
- 302 Šešta, skundžiamo sprendimo 1026–1028 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad tai, jog *Krka* toliau ginčijo *Servier* patentus po to, kai buvo priimtas 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimas, nereiškė, kad tas sprendimas neturėjo lemiamos įtakos tam, kaip *Krka* suvokė patento 947 galiojimą, ir kad *Krka* toliau darė konkurencinį spaudimą *Servier*. Bendrojo Teismo teigimu, tokį bylinėjimosi tęsimą buvo galima paaiškinti *Krka* siekiu sustiprinti savo poziciją derybose su *Servier* ir jos įsitikinimu, kad jai grėsė tik nedidelė rizika, jog bus pradėta patento

pažeidimo procedūra. Vis dėlto iš šio sprendimo 130–137 ir 145–162 punktų matyti, kad ši Bendrojo Teismo išvada grindžiama klaidinga prielaida, kad *Krka* pripažinimas, jog patentas 947 galioja, buvo lemiamas, nes pati ši prielaida grindžiama ne tik įrodymų, bet ir paties ginčijamo sprendimo išskrypimu bei skundžiamo sprendimo motyvavimo stoka.

303 Septinta, skundžiamo sprendimo 1029–1031 punktuose Bendrasis Teismas pakartojo savo poziciją, kad, viena vertus, *Krka* licencinė sutartis buvo grindžiama šios įmonės pripažinimu dėl patento 947 galiojimo, ir, kita vertus, Komisija neįrodė, jog ši sutartis nebuvo sudaryta įprastomis rinkos sąlygomis. Vis dėlto iš šio sprendimo 90–104, 131–134 ir 196–200 punktų matyti, kad šie argumentai grindžiami teisiškai klaidingų kriterijų taikymu.

304 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, ir į Bendrojo Teismo padarytų teisės klaidų, nustatytų analizuojant apeliacinio skundo pirmąjį–penktąjį pagrindus, mastą, pobūdį ir apimtį, reikia konstatuoti, kad šios klaidos turi įtakos visiems skundžiamo sprendimo 943–1032 punktuose išdėstytiems motyvams, susijusiems su *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties kvalifikavimu kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo.

10. Dėl šeštojo pagrindo

a) Šalių argumentai

305 Šeštajame pagrinde Komisija priekaištauja Bendrajam Teismui dėl to, kad dėl skundžiamo sprendimo 1041–1060 punktuose išdėstytų motyvų šis atsisakė pripažinti, jog *Krka* perleidimo ir licencinė sutartis yra konkurencijos ribojimas dėl tikslo, nes toks kvalifikavimas buvo grindžiamas klaidinga išvada, kad *Krka* ir *Servier* pasidalijo rinką. Kadangi šis vertinimas grindžiamas klaidinga prielaida, jis negali likti galioti. Be to, Komisija mano, kad Bendrasis Teismas nepakankamai motyvavo šį vertinimą.

306 *Servier* teigimu, šis pagrindas grindžiamas prielaida, kad apeliacinio skundo pirmasis–penktasis pagrindai yra pagrįsti, o ji tai ginčija.

b) Teisingumo Teismo vertinimas

307 Skundžiamo sprendimo 1053, 1054 ir 1059 punktuose Bendrasis Teismas pažymėjo, kad ginčijamame sprendime Komisija kvalifikavo *Krka* perleidimo ir licencinę sutartį kaip konkurencijos ribojimą dėl tikslo, remdamasi išvada, kad *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinė sutartis lėmė susitarimą dėl rinkos pasidalijimo. Kadangi Bendrasis Teismas šią išvadą pripažino negaliojančia, jis nusprendė, kad vien dėl šios priežasties taip pat reikia atmesti *Krka* perleidimo ir licencinės sutarties kvalifikavimą kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo.

308 Vis dėlto išnagrinėjus pirmąjį–penktąjį pagrindus matyti, kad visi skundžiamo sprendimo 943–1032 punktuose išdėstyti Bendrojo Teismo motyvai dėl *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties kvalifikavimo yra neteisėti. Kadangi motyvų prielaida, kuria remdamasis Bendrasis Teismas atmetė *Krka* perleidimo ir licencinės sutarties kvalifikavimą kaip konkurencijos ribojimą dėl tikslo, yra klaidinga, šeštąjį pagrindą reikia pripažinti pagrįstu.

B. Dėl septintojo pagrindo, susijusio su konkurencijos ribojimo dėl tikslo, kaip jis suprantamas pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, buvimu

1. Reikšmingi ginčijamo sprendimo ir skundžiamo sprendimo punktai

a) Ginčijamas sprendimas

- 309 Ginčijamo sprendimo 1214–1218 konstatuojamosiose dalyse Komisija nurodė, kad siekiant įvertinti susitarimo antikonkurencinį poveikį, reikia atsižvelgti į konkrečias sąlygas, kuriomis šis poveikis pasireiškia, turint omenyje ne tik esamą, bet ir potencialią konkurenciją. To sprendimo 1219 ir 1220 konstatuojamosiose dalyse Komisija pažymėjo, kad šis vertinimas turi būti atliktas remiantis šio susitarimo sudarymo metu susiklosčiusiomis faktinėmis aplinkybėmis, kartu atsižvelgiant į faktinį jo įgyvendinimą.
- 310 Ginčijamo sprendimo 1221–1227 konstatuojamosiose dalyse Komisija nurodė, kad susitarimo poveikį reikia lyginti su poveikiu, kuris būtų kilęs nesant šio susitarimo, ypač kiek tai susiję su potencialia konkurencija. Remiantis to sprendimo 1228–1243 konstatuojamosiomis dalimis, pagrindinį konkurencinį spaudimą perindoprilio rinkoje lėmė šio vaisto generinių versijų pateikimas šiai rinkai, be kurio *Servier* galėjo išlaikyti didesnes nei konkurencinės kainas. Taigi susitarimai dėl taikaus ginčų sprendimo, kuriuos ši įmonė sudarė su generinių vaistų gamintojais, turėjo tiesioginį antikonkurencinį poveikį. To sprendimo 1244–1269 konstatuojamosiose dalyse Komisija pabrėžė, kad po to, kai buvo sudaryti susitarimai dėl taikaus ginčų sprendimo su *Niche*, *Matrix*, *Teva*, *Krka* ir *Lupin*, tik du generinių vaistų gamintojai – *Apotex* ir *Sandoz* – kėlė didelę grėsmę dėl įėjimo į pagrindines *Servier* rinkas, o tai įrodo, kad, esant nedideliam potencialių konkurentų skaičiui, užtenka pašalinti vieną konkurentą, kad labai sumažėtų tokio įėjimo į rinką tikimybė.
- 311 Kalbant konkrečiai apie *Krka* susitarimų kvalifikavimą kaip konkurencijos ribojimo dėl poveikio Prancūzijos, Nyderlandų ir Jungtinės Karalystės rinkose, kurios yra vienintelės rinkos, nagrinėjamos siekiant nustatyti šį pažeidimą, iš ginčijamo sprendimo 1813–1850 punktų matyti, kad *Krka* buvo potenciali *Servier* konkurentė šiose rinkose ir turėjo realių ir konkrečių galimybių įeiti į jas per trumpą laiką. *Krka* pradėjo teisinius ginčus Jungtinėje Karalystėje ir rengėsi įeiti į minėtas rinkas. Skatinant šią įmonę atsakyti šio projekto, *Krka* susitarimais buvo pašalintas potencialios konkurencijos šaltinis.
- 312 Be to, šie susitarimai gerokai sumažino kitų generinių vaistų gamintojų, kuriems *Krka* galėjo tiekti perindoprilio pagrindu pagamintus vaistus, įėjimo į rinką riziką. Remdamasi šiomis aplinkybėmis Komisija nusprendė, kad minėti susitarimai pastebimai apribojo potencialią konkurenciją, ir to sprendimo 1850 konstatuojamojoje dalyje šiuo klausimu pažymėjo, kad tie patys susitarimai „žymiai padidino tikimybę, kad *Servier* išimtinumas rinkoje išliks neginčijamas ilgesnį laikotarpį ir kad vartotojai neteks galimybės reikšmingai sumažinti kainas dėl faktinės prekybos generiniais vaistais tinkamu laiku“.

b) Skundžiamas sprendimas

- 313 Dėl skundžiamo sprendimo 1075–1234 punktuose išdėstytų motyvų Bendrasis Teismas pagrįstu pripažino pirmojoje instancijoje pateiktą dešimtąjį pagrindą, kuriame *Servier* ginčijo *Krka* susitarimų kvalifikavimą kaip konkurencijos ribojimo dėl poveikio trijose nurodytose geografinėse rinkose.

- 314 Pirma, to sprendimo 1078–1104 punktuose priminęs motyvus, dėl kurių Komisija pasirinko tokį kvalifikavimą, jo 1107–1139 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad jurisprudencija, susijusi su atsižvelgimu į potencialų susitarimo poveikį, visų pirma suformuota 1999 m. sausio 21 d. Sprendime *Bagnasco ir kt.* (C-215/96 ir C-216/96, EU:C:1999:12, 34 punktas), 2006 m. lapkričio 23 d. Sprendime *Asnef-Equifax ir Administración del Estado* (C-238/05, EU:C:2006:734, 50 punktas), 2013 m. vasario 28 d. Sprendime *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas* (C-1/12, EU:C:2013:127, 71 punktas) ir 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendime *Maxima Latvija* (C-345/14, EU:C:2015:784, 30 punktas), netaikytina, kai toks susitarimas jau įgyvendintas. Taigi, pasak Bendrojo Teismo, Komisija negali konstatuoti konkurencijos ribojimo dėl poveikio, remdamasi vien potencialios konkurencijos šaltinio apribojimu ar net panaikinimu. Siekiant įrodyti tokį poveikį, reikia atsižvelgti į tikrąją padėtį, visus reikšmingų faktinių aplinkybių pokyčius, be kita ko, įvykusius po atitinkamo susitarimo sudarymo.
- 315 Antra, skundžiamo sprendimo 1140–1217 punktuose Bendrasis Teismas konstatavo, kad Komisija, remdamasi tik potencialios konkurencijos kliūtimi ir hipotetiniais argumentais, klaidingai kvalifikavo *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo ir *Krka* perleidimo ir licencinę sutartį kaip konkurencijos ribojimą dėl poveikio.
- 316 Visų pirma dėl to sprendimo 1142–1187 punktuose išdėstytų priežasčių Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija neįrodė, jog nesant *Krka* susitarime dėl taikaus ginčų sprendimo numatytos neprekiavimo sąlygos, *Krka* tikriausiai būtų įėjusi į Prancūzijos, Nyderlandų ir Jungtinės Karalystės rinkas. Remiantis tuo sprendimu, Komisija neatsižvelgė į aplinkybę, kad *Krka* pripažino patento 947 galiojimą, ir neįrodė, kad, nesant šio susitarimo, konkurencija tikriausiai būtų buvusi atviresnė, nenurodydama tikėtino tokios situacijos poveikio kainoms, gamybai ar inovacijoms.
- 317 Paskui to sprendimo 1188–1213 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija neįrodė, jog, nesant *Krka* susitarime dėl taikaus ginčų sprendimo nustatytos neginčijimo sąlygos, su patentu 947 susijusių ginčų nagrinėjimas, tikėtina, būtų leidęs greičiau ar išsamiau pripažinti šį patentą negaliojančiu. Taigi, Bendrojo Teismo teigimu, Komisija neįrodė, kad ši sąlyga riboja konkurenciją.
- 318 Galiausiai to paties sprendimo 1214 ir 1215 punktuose Bendrasis Teismas pažymėjo, kad Komisija neįrodė, jog *Krka* perleidimo ir licencinės sutarties poveikis buvo konkurencijos ribojimas, nes šioje sutartyje nebuvo numatyta jokių išstūmimo iš rinkos priemonių, analogiškų neprekiavimo sąlygai.
- 319 Trečia, skundžiamo sprendimo 1216 ir 1217 punktuose pripažinęs pagrindą, susijusį su *Krka* susitarimų antikonkurencinio poveikio nebuvimu, pagrįstu, Bendrasis Teismas išnagrinėjo, „ar Komisija padarė teisės klaidų [ginčijame sprendime]“. Šiuo klausimu to sprendimo 1219–1232 punktuose jis konstatavo, kad, neatsižvelgusi į ginčijamo sprendimo priėmimo dieną stebimų įvykių eigą ir analizuodama konkurenciją nesant *Krka* susitarimų, remdamasi hipotetiniais samprotavimais, Komisija nepagrįstai apribojo šių susitarimų poveikio konkurencijai analizę, turėdama omenyje tiek jurisprudenciją, susijusią su atsižvelgimu į potencialų poveikį konkurencijai, tiek jurisprudenciją, susijusią su potencialios konkurencijos panaikinimu. Tokia neišsami analizė prieštarauja SESV 101 straipsnio 1 dalyje nustatytam konkurencijos ribojimo dėl tikslo ir konkurencijos ribojimo dėl poveikio atskyrimui.

2. Šalių argumentai

- 320 Septintąjį pagrindą sudaro septynios dalys.
- 321 Pirmoje dalyje Komisija priekaištauja Bendrajam Teismui skundžiamo sprendimo 1128, 1178, 1179 ir 1227–1231 punktuose nusprendus, kad potencialios konkurencijos ribojimo poveikio, net ir realaus, nepakanka konkurencijos ribojimui dėl poveikio įrodyti.
- 322 Antroje dalyje Komisija teigia, kad skundžiamo sprendimo 1107–1128 ir 1225 punktuose Bendrasis Teismas klaidingai aiškino ir taikė SESV 101 straipsnio 1 dalį, kai nusprendė, kad atsižvelgimo į potencialų poveikį nepakanka kartelio, kuris jau buvo įgyvendintas, poveikiui konstatuoti.
- 323 Trečioje dalyje Komisija kritikuoja skundžiamo sprendimo 399, 1160, 1165, 1168, 1169, 1173, 1174, 1178, 1204, 1206, 1207, 1209, 1221 ir 1223 punktus. Ji priekaištauja Bendrajam Teismui nusprendus, kad ji turėjo įrodyti, jog *Krka* tikriausiai būtų įėjusi į perindoprilio Prancūzijos, Nyderlandų ir Jungtinės Karalystės rinką, jei nebūtų sudaryta *Krka* susitarimų, be kita ko, spekuliuodama ginčų dėl patento 947 baigtimi.
- 324 Ketvirtoje dalyje Komisija, palaikoma Jungtinės Karalystės, kritikuoja skundžiamo sprendimo 1089–1092, 1130–1133, 1151, 1170, 1181, 1210 ir 1219 punktus. Konkrečiai kalbant, to sprendimo 1130 punkte Bendrasis Teismas reikalavo, kad Komisija atsižvelgtų į po susitarimų sudarymo susiklosčiusias faktines aplinkybes. Susitarimas turėtų būti analizuojamas jo sudarymo dieną, atsižvelgiant į tikėtinus pokyčius, kurie būtų susiklostę rinkoje, jei to susitarimo nebūtų buvę.
- 325 Penktoje dalyje Komisija teigia, kad skundžiamo sprendimo 1148–1151 ir 1154 punktuose Bendrasis Teismas iškraipė ginčijamą sprendimą, kai teigė, kad tame sprendime neatsižvelgta į patento 947 poveikį ir į tai, kad *Krka* pripažino šio patento galiojimą.
- 326 Šeštoje dalyje Komisija priekaištauja Bendrajam Teismui dėl to, kad ginčijamame sprendime nustatytas išvadas jis pakeitė savo faktinių aplinkybių vertinimu ir taip viršijo teisėtumo kontrolės ribas. Taigi skundžiamo sprendimo 1162–1170 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad, viena vertus, *Krka* sprendimas toliau ginčyti patentą 947 po to, kai buvo priimtas 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimas, buvo paprasčiausias taktinis žingsnis, skirtas jos pozicijai derybose su *Servier* sustiprinti, nors šis vertinimas nepagrįstas jokiais to meto įrodymais, ir, kita vertus, *Krka* tikriausiai nebūtų įėjusi į pagrindines *Servier* rinkas.
- 327 Septintoje dalyje Komisija kritikuoja skundžiamo sprendimo 1198–1207 punktus. Bendrasis Teismas klaidingai įpareigojo Komisiją įrodyti, kad tai, jog *Krka* tęsė su patentais susijusius teismo procesus, būtų leidę greičiau arba didesne apimtimi pripažinti patentą 947 negaliojančiu.
- 328 Kalbant apie pirmą dalį, *Servier* neigia tai, kad potencialios konkurencijos šaltinio pašalinimo galėtų pakakti neigiamam poveikiui konkurencijai įrodyti. Šiuo klausimu *Servier* ir EFPIA mano, kad Bendrasis Teismas nagrinėjo konkurenciją realiomis aplinkybėmis, kuriomis ji būtų buvusi plėtojama, jei nebūtų sudarytas *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo.
- 329 Dėl antros dalies *Servier* mano, kad susitarimų atskyrimas pagal tai, ar jie buvo įgyvendinti, yra pagrįstas. Siekiant palyginti jau įgyvendintų susitarimų sukurtą konkurencinę struktūrą su ta, kuri būtų buvusi nesant šių susitarimų, reikia atsižvelgti į faktines aplinkybes, susiklosčiusias po

šių susitarimų sudarymo. Toks atskyrimas, kuris, EFPIA teigimu, nėra naujas, atitinka Komisijos pranešimo „Rekomendacijos dėl [SESV 101] straipsnio taikymo horizontalaus bendradarbiavimo susitarimams“ (OL C 3, 2001, p. 2) 29 punktą. Taigi antra dalis yra nepagrįsta.

- 330 Kalbant apie trečią dalį, *Servier* ir EFPIA nuomone, Bendrasis Teismas nereikalavo įrodyti galimo *Krka* įėjimo į rinką, o tiesiog paneigė ginčijamame sprendime pateiktą motyvų elementą. Bet kuriuo atveju toks reikalavimas neįpareigojo Komisijos spekuliuoti su patentu susijusio ginčo baigtimi, nes vadinamasis „rizikingas“ įėjimas į pagrindines *Servier* rinkas savaime reiškė, kad *Krka* nelaukė šio ginčo baigties, kad įeitų į rinką. Priešingos padėties analizė turėtų būti grindžiama ne paprastomis spekuliacijomis, o konkrečiais įrodymais. Be to, aplinkybė, kad pagal SESV 101 straipsnį saugoma konkurencija kaip tokia, neatleidžia Komisijos nuo pareigos įrodyti konkretų poveikį konkurencijai.
- 331 Dėl ketvirtos dalies pažymėtina, kad Komisijos argumentai, susiję su tuo, kad skundžiamame sprendime buvo atsižvelgta į po *Krka* susitarimų sudarymo atsiradusį poveikį, pateikti dėl Bendrojo Teismo atlikto faktinių aplinkybių vertinimo. *Servier* nuomone, šie argumentai turi būti pripažinti nepriimtinais.
- 332 Dėl esmės *Servier* teigia, kad Komisijos argumentai yra priešaringi. Kritikuodama atsižvelgimą į po *Krka* susitarimų sudarymo įvykusius įvykius ši institucija vis dėlto tvirtina atsižvelgusi į tokius įvykius, motyvuodama tuo, kad juos buvo galima pagrįstai numatyti.
- 333 *Servier* ginčija bet kokią teisės klaidą, padarytą lyginant situaciją, susidariusią dėl *Krka* susitarimų, ir priešingos padėties scenarijaus situaciją. Atsižvelgimas į tikėtinus scenarijus yra susijęs su priešingos padėties scenarijumi. Ginčijamame sprendime Komisija rėmėsi tik hipotetiniais pasvarstymais, siekdama apibrėžti dėl minėtų susitarimų susidariusią situaciją.
- 334 *Servier* ir EFPIA teigia, kad penkta dalis, susijusi su iškraipymu, yra nepriimtina, nes Komisija tik padarė nuorodą į daugybę ginčijamo sprendimo konstatuojamųjų dalių.
- 335 *Servier* ir EFPIA nuomone, šešta dalis nepriimtina, nes Komisija kritikuoja Bendrojo Teismo atliktą faktinių aplinkybių vertinimą. Be to, Komisijos argumentams trūksta aiškumo ir juose tiksliai nenurodyta, kokią teisės klaidą padarė Bendrasis Teismas, o tik pakartojama, kad ginčijamas sprendimas yra pagrįstas. Dar daugiau, ši dalis yra nereikšminga, nes ji negalėtų lemti skundžiamo sprendimo panaikinimo. Ši dalis bet kuriuo atveju yra nepagrįsta, nes ginčijamame sprendime neatmetama galimybė, kad *Krka* galėjo veikti vedama taktinių motyvų. Negalima konstatuoti jokio teisinės kontrolės ribų viršijimo.
- 336 Septinta dalis grindžiama klaidingu skundžiamo sprendimo aiškinimu. Komisija supainiojo situacijos, susidariusios dėl *Krka* susitarimų, analizę su priešingos padėties analize. *Apotex* gauto patento 947 pripažinimas negaliojančiu yra ne priešingos padėties hipotezė, o faktas. Komisija turėjo nurodyti tikėtiną priešingos padėties situaciją, kuri būtų konkurencingesnė nei ta, kuri susidarė dėl *Krka* susitarimų.

3. Teisingumo Teismo vertinimas

- 337 Septintajame pagrinde Komisija iš esmės kritikuoja Bendrąjį Teismą nusprendus, kad ginčijamame sprendime neįrodyta, jog *Krka* susitarimai apribojo potencialią konkurenciją, nes ši institucija neįrodė, kad, nesant šių susitarimų, *Krka* tikriausiai būtų įėjusi į pagrindines *Servier* rinkas.

- 338 Kaip generalinė advokatė pažymėjo išvados 292 punkte, įmonių susitarimas gali patekti į SESV 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį ne tik dėl savo tikslo, bet ir dėl poveikio konkurencijai, įskaitant atvejus, kai šis poveikis kenkia potencialiai konkurencijai, kurią daro viena ar kelios įmonės, kurios, nors ir nevykdo veiklos atitinkamoje rinkoje, gali į ją įeiti ir taip paveikti šioje rinkoje jau veikiančių įmonių elgesį. Tokio poveikio potencialiai konkurencijai įrodinėjimo pareiga tenka Komisijai.
- 339 Remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, kurią Bendrasis Teismas priminė skundžiamo sprendimo 1076 punkte, siekiant įvertinti, ar įmonių susitarimas daro antikoncepcinį poveikį, reikia palyginti dėl šio susitarimo susidariusią konkurencinę padėtį su padėtimi, kuri būtų susiklosčiusi nesant šio susitarimo (šiuo klausimu žr. 1966 m. birželio 30 d. Sprendimą *LTM*, 56/65, EU:C:1966:38, p. 360; 2014 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *MasterCard ir kt.* / Komisija, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, 161 punktą, taip pat 2021 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Visma Enterprise*, C-306/20, EU:C:2021:935, 74 punktą).
- 340 Šio vadinamojo „priešingos padėties“ metodo tikslas – taikant SESV 101 straipsnio 1 dalį nustatyti, ar yra priežastinis ryšys tarp įmonių susitarimo ir konkurencijos struktūros ar veikimo rinkoje, kurioje šis susitarimas daro poveikį. Taigi jis leidžia įsitikinti, kad konkurencijos ribojimu dėl poveikio gali būti kvalifikuojami tik tie susitarimai, kurie yra ne paprasčiausiai susiję su konkurencinės padėties pablogėjimu šioje rinkoje, o yra tokio pablogėjimo priežastis.
- 341 Priešingos padėties metodo tikslas – nustatyti tokią priežastinį ryšį, nes faktiškai neįmanoma tuo pačiu metu stebėti rinkos padėties esant atitinkamam susitarimui ir jo nesant, kadangi šios dvi situacijos iš esmės yra viena kitą paneigiančios. Todėl reikia palyginti stebimą situaciją, t. y. padėtį, kuri susiklostė dėl šio susitarimo, su padėtimi, kuri būtų susiklosčiusi, jei minėto susitarimo nebūtų buvę sudaryta. Taigi pagal minėtą metodą reikia palyginti stebimą situaciją su scenarijumi, kuris iš esmės yra hipotetinis, t. y. jis neįvyko. Nagrinėjant įmonių susitarimo poveikį pagal SESV 101 straipsnį būtina atsižvelgti į konkrečią situaciją, kuriai esant jis yra taikomas, be kita ko, į ekonominę ir teisinę atitinkamų įmonių veiklos vykdymo kontekstą, prekių ar paslaugų, kurioms susitarimas turi įtakos, pobūdį, taip pat į realias atitinkamos rinkos ar rinkų veikimo sąlygas ir struktūrą. Darytina išvada, kad priešingos padėties scenarijus, numatomas remiantis šio susitarimo nebuvimu, turi būti realistiškas ir patikimas (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 115–120 punktus).
- 342 Taigi tam, kad priešingos padėties metodas būtų taikomas tinkamai, būtina įsitikinti, kad atliktas palyginimas būtų pagrįstas patikimais ir patikrinamais pagrindais, kiek tai susiję tiek su stebima situacija, t. y. įmonių susitarimu, tiek su priešingos padėties scenarijumi. Kad būtų galima tai padaryti, tokio palyginimo laiko atskaitos taškas turi būti toks pats tiek stebimos situacijos, tiek priešingos padėties scenarijaus atveju, nes antikoncepcinis veiksmo pobūdis turi būti vertinamas jo atlikimo momentu (šiuo klausimu žr. 2012 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *AstraZeneca* / Komisija, C-457/10 P, EU:C:2012:770, 110 punktą).
- 343 Darytina išvada: kaip generalinė advokatė pažymėjo išvados 318 punkte, kadangi priešingos padėties scenarijus yra skirtas realiam rinkos padėties, kuri būtų susiklosčiusi nesant sudaryto susitarimo, vaizdui pateikti, šis scenarijus negali būti grindžiamas įvykiais, įvykusiais po šio susitarimo sudarymo dienos, būtent dėl to, kad tą dieną šie įvykiai dar nebuvo įvykę ir, kiek tai susiję su šios bylos aplinkybėmis, negalėjo įvykti ateityje dėl *Krka* susitarimų buvimo.

- 344 Kitaip nei priešingos padėties scenarijus, stebima situacija atitinka susitarimo sudarymo metu egzistavusias konkurencijos sąlygas, kurios iš jo ir kyla. Ši situacija yra reali, todėl ją vertinant nebūtina remtis realiomis prielaidomis. Todėl, siekiant konstatuoti SESV 101 straipsnio pažeidimą, vertinant šią situaciją gali būti atsižvelgta į įvykius, įvykusius po šio susitarimo sudarymo. Vis dėlto, remiantis šio sprendimo 342 punkte priminta jurisprudencija, tokie įvykiai yra reikšmingi tik tiek, kiek jie padeda nustatyti pažeidimo padarymo metu buvusias konkurencijos sąlygas, tiesiogiai kylančias iš minėto susitarimo egzistavimo.
- 345 Šiuo atveju skundžiamo sprendimo 1078–1103 punktuose Bendrasis Teismas išnagrinėjo požiūrį, kurio Komisija laikėsi ginčijamame sprendime, kai kvalifikavo tame sprendime nurodytus *Servier* ir generinių vaistų gamintojų sudarytus susitarimus dėl taikaus patento ginčų sprendimo, ir pabrėžė hipotetinį šio požiūrio pobūdį. Be to, minėto sprendimo 1107–1139 punktuose jis nusprendė, kad jurisprudencija, pagal kurią įmonių susitarimas gali būti kvalifikuojamas kaip konkurencijos ribojimas dėl poveikio dėl jo galimų pasekmių, nebetaikoma, kai šis susitarimas įgyvendinamas.
- 346 Kadangi realus tokio susitarimo poveikis konkurencijai gali būti pastebimas atsižvelgiant į įvykius, įvykusius po jo sudarymo, minėto sprendimo 1122 ir 1123 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad būtų paradoksalu leisti Komisijai įrodyti antikonkurencinio poveikio buvimą priešingos padėties analizę atlikus vien potencialaus susitarimo poveikio pagrindu, nors, viena vertus, ši institucija turi stebimos informacijos apie realų šio susitarimo poveikį ir, kita vertus, Komisijai tenkanti pareiga įrodyti antikonkurencinį poveikį gali būti sumažinta tik tuo atveju, kai konkurencija ribojama dėl tikslo.
- 347 Taip Bendrasis Teismas trimis pagrindiniais aspektais neatsižvelgė į priešingos padėties metodo, būdingo konkurencijos ribojimo dėl poveikio vertinimui, siekiant taikyti SESV 101 straipsnį, savybes.
- 348 Pirma, Bendrasis Teismas nusprendė, kad *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo antikonkurencinio poveikio vertinimas buvo grindžiamas hipotetiniu požiūriu ir neišsamium šio poveikio nagrinėjimu, nes Komisija į priešingos padėties scenarijų neįtraukė realios įvykių eigos, susiklosčiusios po šio susitarimo. Vis dėlto šiuose Bendrojo Teismo argumentuose neatsižvelgiama į aplinkybę, kad, kaip priminta šio sprendimo 341–343 punktuose, norint nustatyti susitarimo antikonkurencinį poveikį, reikia remtis priešingos padėties scenarijumi, kuris pats savaime yra hipotetinis, t. y. jis neįvyko, ir kuris negali būti grindžiamas veiksniais, susiklosčiusiais po minėto susitarimo sudarymo. Darytina išvada, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą aiškindamas ir taikydamas SESV 101 straipsnio 1 dalį ir skundžiamo sprendimo 1078–1103, 1089, 1090, 1102, 1151, 1170, 1181, 1203, 1210, 1219–1223 ir 1227 punktuose išdėstė neteisėtus motyvus.
- 349 Antra, skundžiamo sprendimo 1107–1139 punktuose nusprendęs, kad jurisprudencija, pagal kurią įmonių susitarimas gali būti kvalifikuojamas kaip konkurencijos ribojimas dėl poveikio dėl jo potencialių pasekmių, nebetaikoma, kai šis susitarimas įgyvendinamas, nes galima pastebėti realų minėto susitarimo poveikį konkurencijai, Bendrasis Teismas savo argumentuose rėmėsi netiksliu priešingos padėties metodo prasmės, tikslo ir veikimo supratimu, kaip buvo priminta šio sprendimo 340–344 punktuose.

- 350 Žinoma, kalbant apie susitarimą, kurio įgyvendinimas pakeitė toje pačioje rinkoje jau veikiančių įmonių skaičių ar elgesį, pažymėtina, kad priešingos padėties metodo taikymas praktiniu požiūriu ir atsižvelgiant į faktines aplinkybes gali būti prilygintas konkurencijos tarp šių įmonių padėties iki šio susitarimo sudarymo ir šių įmonių veiksmų koordinavimo įgyvendinant šį susitarimą palyginimui, kurį prirėikus gali įrodyti įvykiai po šio susitarimo sudarymo.
- 351 Kita vertus, kai susitarimu siekiama ne pakeisti šioje rinkoje jau veikiančių konkuruojančių įmonių skaičių ar elgesį, o atvirksčiai, juos išlaikyti, eliminuojant ar pavėlinant naujo konkurento atėjimą į rinką, paprasto situacijų, susiklosčiusių šioje rinkoje prieš ir po šio susitarimo įgyvendinimo, palyginimo nepakanka, kad būtų galima daryti išvadą, jog nebuvo jokio antikoncepcinio poveikio. Tokioje situacijoje antikoncepcinis poveikis atsiranda dėl to, kad dėl minėto susitarimo neabejotinai išnyksta konkurencijos šaltinis, kuris šio susitarimo sudarymo momentu išlieka potencialus, nes tai yra įmonė, kuri, nors dar nevykdo veiklos atitinkamoje rinkoje, vis dėlto gali daryti poveikį joje jau veikiančių įmonių elgesiui dėl realios grėsmės, kad ji gali patekti į šią rinką.
- 352 Be to, kaip generalinė advokatė pažymėjo išvados 326 punkte, skundžiamo sprendimo 1107–1139 punktuose Bendrojo Teismo padarytas skirtumas tarp įmonių susitarimų vertinant juos pagal tai, ar jie buvo įgyvendinti, su tikslu juos kvalifikuoti kaip konkurencijos ribojimą dėl poveikio, pažeidžia Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją, pagal kurią konkurenciją ribojantis poveikis gali būti tiek realus, tiek potencialus, tačiau turi būti pakankamai reikšmingas (šiuo klausimu žr. 1969 m. liepos 9 d. Sprendimo *Völk*, 5/69, EU:C:1969:35, 7 punktą, taip pat 2006 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Asnef-Equifax ir Administración del Estado*, C-238/05, EU:C:2006:734, 50 punktą), ir taip sumažina visišką SESV 101 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto draudimo veiksmingumą.
- 353 Trečia, kaip buvo priminta šio sprendimo 340 punkte, priešingos padėties metodu siekiama ne numatyti, koks būtų buvęs šalies elgesys, jeigu ji nebūtų sudariusi susitarimo su savo konkurentu ar konkurentais, bet atskleisti priežastinį ryšį tarp šio susitarimo ir konkurencinės padėties rinkoje pablogėjimo, remiantis priešingos padėties scenarijumi, kuris, nors ir hipotetinis, vis dėlto turi būti realistiškas ir patikimas. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas, nagrinėdamas susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo mainais už kompensacinį mokėjimą, jau turėjo galimybę nurodyti, kad nagrinėjant priešingos padėties scenarijų siekiama tik nustatyti realias generinių vaistų gamintojo elgesio galimybes, jei šio susitarimo nebūtų sudaryta. Nors minėtas priešingos padėties scenarijus nėra visiškai neturintis įtakos šio gamintojo galimybei laimėti bylą dėl patento ar tikimybei sudaryti mažiau ribojantį susitarimą, šios aplinkybės yra tik vienos iš veiksmų, į kuriuos reikia atsižvelgti. Todėl subjektas, kuriam tenka pareiga įrodyti galimą ar realų reikšmingą poveikį konkurencijai, nustatydamas priešingos padėties scenarijų neturi daryti galutinės išvados dėl generinių vaistų gamintojo galimybės laimėti bylą dėl patento arba tikimybės, kad bus sudarytas mažiau ribojantis susitarimas (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 119–121 punktus).
- 354 Iš šių aplinkybių matyti, kad Komisija privalo įrodyti, jog sprendime, kuriuo konstatuojamas konkurencijos ribojimas dėl poveikio, pasirinktas priešingos padėties scenarijus yra realus ir patikimas.
- 355 Nagrinėjamu atveju Bendrasis Teismas turėjo patikrinti, ar Komisijos taikytas priešingos padėties scenarijus atitinka šiuos kriterijus. Kadangi ginčijamame sprendime konstatuotas konkurencijos ribojimas pasireiškė tuo, kad buvo neabejotinai ir sąmoningai pašalintas potencialios *Krka* konkurencijos *Servier* šaltinis, pasinaudojant savo perindopriiliu, sudarytu iš patentu 947

saugomo erbumino alfa kristalinio pavidalo, priešingos padėties scenarijaus analizė iš esmės atitiko šios potencialios konkurencijos egzistavimo analizę, nes tokios konkurencijos panaikinimas, darant prielaidą, kad jis įrodytas, iš esmės daro jai pakankamai reikšmingą poveikį, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 352 punkte primintą jurisprudenciją. Taigi, siekiant nustatyti, ar *Krka* susitarimai, draudžiantys *Krka* įeiti į Prancūzijos, Nyderlandų ir Jungtinės Karalystės rinkas, turėjo įrodytą poveikį potencialiai konkurencijai, remiantis šio sprendimo 101 punkte priminta jurisprudencija ir tuo, kas buvo nuspręsta šio sprendimo 351 punkte, reikėjo patikrinti, ar *Krka* turėjo realią ir konkrečią galimybę įeiti į šias rinkas per tam tikrą laikotarpį, kad *Servier* darytų konkurencinį spaudimą, todėl tokio įėjimo į rinką grėsmė galėjo būti laikoma realia ir patikima.

- 356 Skundžiamo sprendimo 1142–1168 punktuose nusprendęs, kad Komisija neįrodė, jog, jeigu nebūtų buvę *Krka* susitarime dėl taikaus ginčų sprendimo įtvirtintos neprekiavimo sąlygos, *Krka* tikriausiai būtų įėjusi į Prancūzijos, Nyderlandų ir Jungtinės Karalystės rinkas, o to sprendimo 1188–1213 punktuose – kad Komisija neįrodė, jog, jeigu nebūtų buvę tame susitarime įtvirtintos neginčijimo sąlygos, kaip nurodyta minėto sprendimo 1203 punkte, tęsiant teismo procesus dėl patento 947 galiojimo, būtų „net labai tikėtina, [kad tai] būtų leidę greičiau pripažinti šį patentą negaliojančiu ar tokio pripažinimo apimtis būtų buvusi didesnė“, Bendrasis Teismas padarė SESV 101 straipsnio 1 dalies aiškinimo ir taikymo klaidą ir skundžiamo sprendimo 1147–1168 ir 1188–1213 punktus suformulavo neteisėtai.
- 357 Dėl nustatytų teisės klaidų visi skundžiamo sprendimo 1075–1234 punktuose išdėstyti Bendrojo Teismo argumentai, susiję su *Krka* susitarimų kvalifikavimu kaip konkurencijos ribojimo dėl poveikio, yra neteisėti.
- 358 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia pritarti septintajam pagrindui, nesant reikalo atskirai nagrinėti nė vienos šio pagrindo dalies, be kita ko, penktos dalies, grindžiamos ginčijamo sprendimo iškraipymu, ir šeštos dalies, pagal kurią Bendrasis Teismas Komisijos vertinimą pakeitė savuoju.

C. Dėl aštuntojo–vienuoliktojo pagrindų, susijusių su SESV 102 straipsnio pažeidimu

- 359 Aštuntasis ir devintasis pagrindai susiję su teisės klaidomis, padarytomis vertinant perindoprilio kainos ir terapinio pakeičiamumo svarbą nustatant atitinkamą produkto rinką. Dešimtasis pagrindas susijęs su tam tikrų dokumentų, kuriuos *Servier* pridėjo prie savo procesinių dokumentų pirmojoje instancijoje, nepriimtumu. Vienuoliktasis pagrindas susijęs su teisės klaidomis, padarytomis apibrėžiant technologijos, susijusios su perindoprilio veikliąja medžiaga, rinką.

1. Reikšmingi ginčijamo sprendimo ir skundžiamo sprendimo punktai

a) Ginčijamas sprendimas

- 360 Taikydama SESV 102 straipsnį Komisija ginčijamame sprendime atitinkamą rinką visų pirma apibrėžė kaip perindoprilio rinką, remdamasi 2000–2009 m. Prancūzijoje, Nyderlanduose, Lenkijoje ir Jungtinėje Karalystėje atliktais stebėjimais, iš esmės tai grįsdama dviem veiksniais.

- 361 Pirma, to sprendimo 2445–2457 konstatuojamosiose dalyse ji nusprendė, kad iš šešiolikos AKF inhibitorių, turinčių tą patį veikimo būdą, panašias terapines indikacijas ir šalutinį poveikį, perindoprilis pasižymėjo tam tikromis specifinėmis savybėmis, kurias *Servier* pabrėžė reklamuodama jį gydytojams, siekdama atskirti tą vaistą nuo kitų AKF inhibitorių.
- 362 Antra, to sprendimo 2460–2495, 2528 ir 2546 konstatuojamosiose dalyse ji pažymėjo, kad dėl to, jog, atsiradus generinėms versijoms, smarkiai sumažėjo kitų AKF inhibitorių kainos, perindoprilio kainos ar *Servier* pardavimų skatinimo išlaidos nesumažėjo, nes per visą nagrinėjamą laikotarpį jos išliko stabilios, taip pat nesumažėjo parduodamo perindoprilio kiekis – jis nuolat didėjo. Taigi šis kainų sumažėjimas nelėmė perindoprilio paklausos perkėlimo į šiuos kitus AKF inhibitorius. Tuo remdamasi Komisija padarė išvadą, kad dėl to, jog per tą patį laikotarpį kiti AKF inhibitoriai nedarė didelio konkurencinio spaudimo, *Servier* galėjo elgtis iš esmės nepriklausomai nuo šių vaistų gamintojų. Komisijos teigimu, ši situacija skyrėsi nuo situacijos, susiklosčiusios dėl generinių perindoprilio versijų pateikimo rinkai, dėl kurio šio vaisto vidutinė kaina Prancūzijoje sumažėjo 27 %, Nyderlanduose – 81 %, Lenkijoje – 17 %, o Jungtinėje Karalystėje – 90 %.
- 363 Paskui ginčijamo sprendimo 2561–2600 konstatuojamosiose dalyse Komisija konstatavo, kad *Servier* užėmė dominuojančią padėtį Prancūzijos, Nyderlandų, Lenkijos ir Jungtinės Karalystės perindoprilio rinkoje. Be to, minėto sprendimo 2601–2758 konstatuojamosiose dalyse ši institucija konstatavo, kad *Servier* taip pat užėmė dominuojančią padėtį technologijos, susijusios su šio vaisto veikliąja medžiaga, rinkoje.
- 364 Galiausiai to sprendimo 2759–2998 konstatuojamosiose dalyse Komisija nusprendė, kad vieninga ir tęstinė *Servier* strategija, kuria siekta pavėlinti generinių perindoprilio versijų pateikimą rinkai derinant, be kita ko, su šio vaisto veikliąja medžiaga susijusios technologijos išsigijimą ir susitarimus dėl taikaus patento ginčų sprendimo mainais už kompensacinį mokėjimą, yra vienas ir tęstinis SESV 102 straipsnio pažeidimas.

b) Skundžiamas sprendimas

- 365 Skundžiamo sprendimo 1367–1592 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija nepagrįstai apribojo atitinkamos produkto rinkos apibrėžimą tik perindopriiliu, neįtraukdama kitų AKF inhibitorių.
- 366 Iš pradžių atmetęs pirmąjį *Servier* prieštaravimą, susijusį su neatsižvelgimu į visas ekonominio konteksto aplinkybes, Bendrasis Teismas paskui pritarė prieštaravimui, grindžiamam vertinimo klaida dėl kitų AKF inhibitorių pakeičiamumo perindopriiliu. Šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 1418–1482 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija suklydo manydama, jog tarp perindoprilio ir kitų AKF inhibitorių yra terapinių skirtumų, to sprendimo 1483–1513 punktuose – kad Komisija neįrodė, jog vaistą išrašančių gydytojų inertiškumas ir lojalumas perindoprilio atžvilgiu prisidėjo prie kitų AKF inhibitorių konkurencinio spaudimo apribojimo, to sprendimo 1514–1540 punktuose – kad Komisija nepakankamai įvertino perindopriiliu gydomų pacientų polinkį pakeisti vaistą, o to paties sprendimo 1541–1566 punktuose – kad Komisija neatsižvelgė į *Servier* pardavimų skatinimo pastangų svarbą.
- 367 Galiausiai Bendrasis Teismas, remdamasis skundžiamo sprendimo 1567–1585 punktuose išdėstytais motyvais, pritarė prieštaravimui, kuriuo *Servier* teigė, kad apibrėždama atitinkamą rinką Komisija suteikė pernelyg didelę reikšmę kainoms. To sprendimo 1586 punkte jis nusprendė, kad nebereikia priimti sprendimo dėl *Servier* prieštaravimo, grindžiamo metodologinėmis klaidomis, padarytomis Komisijos atliktoje ekonometrinėje analizėje.

- 368 Minėto sprendimo 1595–1608 ir 1611–1622 punktuose Bendrasis Teismas paneigė Komisijos išvadas dėl dominuojančios padėties perindoprilio rinkoje ir technologijos, susijusios su šio vaisto veikliąja medžiaga, rinkoje. Kadangi atitinkama produkto rinka nebuvo teisingai apibrėžta, Bendrasis Teismas, remdamasis to paties sprendimo 1625–1632 punktuose nurodytais motyvais, paneigė ginčijamame sprendime padarytas išvadas dėl *Servier* inkriminuojamo piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi.
- 369 Atsižvelgdamas į šias aplinkybes, Bendrasis Teismas panaikino ginčijamo sprendimo 6 straipsnį ir 7 straipsnio 6 dalį.

2. Dėl aštuntojo pagrindo

a) Šalių argumentai

- 370 Apeliacinio skundo aštuntuoju pagrindu Komisija priekaištuoja Bendrajam Teismui nusprendus, kad ginčijamame sprendime apibrėžiant atitinkamą produkto rinką pernelyg didelė reikšmė buvo suteikta kainoms. Šį pagrindą sudaro šešios dalys.
- 371 Aštuntojo pagrindo pirmoje, trečioje ir penktoje dalyse Komisija iš esmės kritikuoja skundžiamo sprendimo 1380–1405 ir 1567–1586 punktuose Bendrojo Teismo pateiktus atitinkamos rinkos apibrėžimo vertinimus.
- 372 Komisija visų pirma teigė, kad to sprendimo 1567–1586 punktuose Bendrasis Teismas, siekdamas nustatyti šį apibrėžimą, sumenkino perindoprilio kainoms teiktiną reikšmę ir suteikė pirmenybę su šio vaisto kokybe susijusiems argumentams. Bendrasis Teismas neatsižvelgė į tai, kad perindoprilio kainos išliko stabilios, o šio vaisto pardavimo apimtys padidėjo, nors kitų AKF inhibitorių kainos smarkiai sumažėjo (Lenkijoje nuo 28–90 %, Prancūzijoje – 47–58 %, Jungtinėje Karalystėje – 88–90 % ir Nyderlanduose – 94–97 %) po to, kai pasirodė generinės šių vaistų versijos. Bendrasis Teismas rėmėsi kokybinių suvaržymų ir „kainų“ suvaržymų atskyrimu, kuris yra dirbtinis, abstraktus ir prieštaraujantis nustatytam atitinkamos rinkos apibrėžimo metodui bei 2012 m. gruodžio 6 d. Sprendime *AstraZeneca / Komisija* (C-457/10 P, EU:C:2012:770) padarytoms išvadoms.
- 373 Paskui Komisija teigė, kad Bendrasis Teismas pervertino vaistus išrašančių gydytojų vaidmens svarbą vertinant perindoprilio paklausos savybes. Pirmą, skundžiamo sprendimo 1393–1395 punktuose Bendrasis Teismas klaidingai nusprendė, kad paklausą lėmė tik šie vaistus išrašantys gydytojai, neatsižvelgdamas į kitus svarbius veiksnius. Antra, pasak Komisijos, aplinkybė, kad vaistus išrašantys gydytojai nėra jautrūs kainoms, suteikė *Servier* daugiau laisvės, nes jai nereikia koreguoti savo kainų, kad įtikintų šiuos gydytojus išrašyti perindoprilį. Daugiausia dėmesio skirdamas ne *Servier*, o vaistus išrašantiems gydytojams taikomiems apribojimams, Bendrasis Teismas klaidingai taikė atitinkamos rinkos sąvoką.
- 374 Galiausiai Komisija teigia, kad skundžiamo sprendimo 1385, 1395, 1397, 1401, 1404, 1576–1579 ir 1584 punktuose Bendrasis Teismas neatsižvelgė į generinių perindoprilio versijų konkurencijos svarbą. Jei būtų konstatavęs tokią svarbą, Bendrasis Teismas būtų turėjęs pažymėti, kad kiti AKF inhibitoriai nedarė jokie spaudimo perindopriliui. Būtų nenatūralu manyti, kaip manė Bendrasis Teismas to sprendimo 1392 punkte, kad į generinių vaistų daromą konkurencinį spaudimą galima atsižvelgti tik po to, kai jie faktiškai patenka į rinką.

- 375 Antroje, ketvirtoje ir šeštoje dalyse Komisija iš esmės teigia, kad skundžiamo sprendimo 1392 ir 1567–1586 punktų motyvai yra nepakankami ar prieštaringi.
- 376 *Servier* mano, kad skundžiamo sprendimo motyvai yra pakankami ir neprieštaringi.
- 377 Dėl esmės *Servier* ir EFPIA visų pirma tvirtina, kad Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai kainos veiksnio svarbą pripažino mažesne, nei ją įvertino Komisija. Farmacijos sektoriuje terapiniai aspektai silpnina konkurencinį spaudimą per kainas. Bendrasis Teismas atsižvelgė į didelį kitų AKF inhibitorių kainų mažėjimą, bet nusprendė, kad perindoprilio kainos stabilumo nepakanka tam, kad būtų galima paneigti šių kitų vaistų daromą konkurencinį spaudimą perindopriiliui. Bendrasis Teismas neatmetė perindoprilio pardavimų apimties analizės reikšmės, o tik paneigė svarbą, kurią Komisija suteikė šio vaisto kainos stabilumui. Be to, skundžiamo sprendimo 1499 ir 1500 punktuose jis pažymėjo, kad kitų parduotų AKF inhibitorių kiekis taip pat padidėjo, o ramiprilio atveju – net labiau nei perindoprilio. Dėl *Servier* pelningumo Bendrasis Teismas to sprendimo 1559 punkte konstatavo, kad Komisija, apibrėždama atitinkamą rinką, niekada nesirėmė šia aplinkybe. Bendrasis Teismas atliko bendrą konkurencinių ribojimų analizę, nenustatydamas jų prioriteto.
- 378 *Servier* taip pat mano, kad Komisijos argumentai dėl vaistus išrašančių gydytojų neįtakojamumo kainoms yra nepriimtini, nes jie susiję su Bendrojo Teismo atliktu faktinių aplinkybių vertinimu. Bet kuriuo atveju šie argumentai yra nepagrįsti. Bendrasis Teismas nesumenkino su kainomis susijusių veiksnių, o įvertino juos atsižvelgdamas į tai, kad specifinės farmacijos sektoriaus ypatybės riboja konkurencinį spaudimą per kainas, nepažeisdamas rinkos apibrėžimo funkcijos.
- 379 Galiausiai nėra taip, kad Bendrasis Teismas neatsižvelgė į generinių vaistų daromą konkurencinį spaudimą perindopriiliui. Atvirkščiai, skundžiamo sprendimo 1579 punkte jis nusprendė, kad šio vaisto kainos sumažėjimas po to, kai rinkai buvo pateiktos generinės versijos, neleido daryti išvados, kad iki šio pateikimo konkurencinio spaudimo nebuvo. Tai, kad šie generiniai vaistai yra artimiausi perindoprilio konkurentai, nereiškia, kad kiti AKF inhibitoriai nedarė konkurencinio spaudimo šiam vaistui; tokį spaudimą patvirtina *Servier* pardavimų skatinimo politika ir vidaus strategija, kaip tai matyti iš to sprendimo 1550, 1577 ir 1590 punktų.

b) Teisingumo Teismo vertinimas

- 380 Pirmiausia reikia pažymėti, kad, priešingai, nei teigia *Servier*, Komisijos argumentai dėl aplinkybės, kad gydytojų pasirinkimą išrašyti vaistą lemia ne tiek su šio vaisto kaina siejami pasvarstymai, kiek terapiniai argumentai, yra susiję ne su Bendrojo Teismo atliktu faktinių aplinkybių vertinimu, o su šių vertinimų teisiniu kvalifikavimu. Iš tikrųjų šiais argumentais siekiama ginčyti tiek motyvus, tiek teisinius kriterijus, kuriais remdamasis Bendrasis Teismas nusprendė, kad ginčijamame sprendime nustatydamas atitinkamą rinką Komisija per didelę reikšmę suteikė perindoprilio kainoms. Todėl reikia atmesti nepriimtino pagrindą, grindžiamą daliniu aštuntojo pagrindo nepriimtiniu.
- 381 Dėl šio pagrindo vertinimo iš esmės reikia priminti, kad pagal SESV 102 straipsnį atitinkama rinką iš esmės turi būti apibrėžta prieš vertinant tai, ar tam tikra įmonė užima dominuojančią padėtį (šiuo klausimu žr. 1973 m. vasario 21 d. Sprendimo *Europemballage ir Continental Can / Komisija*, 6/72, EU:C:1973:22, 32 punktą), kai siekiama apibrėžti ribas, kurių neperžengiant reikia aiškintis, ar ši įmonė turi galimybę, kiek tai įmanoma įvertinti, veikti nepriklausomai nuo savo

- konkurentų, klientų ir vartotojų (šiuo klausimu žr. 1983 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin / Komisija*, 322/81, EU:C:1983:313, 37 punktą, taip pat 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 127 punktą).
- 382 Apibrėžiant atitinkamą rinką iš pradžių reikia apibrėžti produktų rinką, o paskui – geografinę rinką (šiuo klausimu žr. 1978 m. vasario 14 d. Sprendimo *United Brands ir United Brands Continentaal / Komisija*, 27/76, EU:C:1978:22, 10 ir 11 punktus).
- 383 Kiek tai susiję su produktų rinka, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad atitinkamos rinkos sąvoka reiškia, jog gali egzistuoti veiksminga konkurencija tarp ją sudarančių prekių ir paslaugų, ir tam būtinas visų tos pačios rinkos prekių ar paslaugų pakankamas tarpusavio pakeičiamumas tam pačiam naudojimui. Pakeičiamumas arba sukeičiamumas vertinamas atsižvelgiant ne tik į objektyvius atitinkamų prekių ar paslaugų požymius. Taip pat reikia atsižvelgti į konkurencijos sąlygas ir paklausos bei pasiūlos rinkoje struktūrą (2018 m. sausio 23 d. Sprendimo *F. Hoffmann-La Roche ir kt.*, C-179/16, EU:C:2018:25, 51 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 384 Iš šių veiksnių matyti, kad dviejų prekių pakeičiamumo vertinimas neapsiriboja nustatymu, ar šios prekės funkcinio požiūriu gali patenkinti tą patį poreikį, bet taip pat reikalauja nustatyti, ar ekonominiu požiūriu šios prekės iš tikrųjų yra vienos kitas pakeičiančios. Dviejų prekių ekonominis pakeičiamumas gali būti konstatuotas, jei dėl jų santykinų kainų pokyčių vienos prekės pardavimų dalis pereina kitai prekei. Šiuo klausimu svarbu pabrėžti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 2 punkte nurodyto Pranešimo dėl rinkos apibrėžimo, kuriuo Bendrasis Teismas rėmėsi skundžiamo sprendimo 1384 punkte, 13 punkto, ekonominiu požiūriu paklausos pakeičiamumas yra greičiausias ir veiksmingiausias veiksnys, drausminantis tam tikros prekės tiekėjus. Vertinant šį pakeičiamumą iš esmės reikia įvertinti kryžminį paklausos lankstumą kainos atžvilgiu, nustatant, ar prekės, kurios kaina nežymiai, bet nuolat didėja, vartotojai pasirinks pakaitalus.
- 385 Nagrinėjamu atveju skundžiamo sprendimo 1404 punkte Bendrasis Teismas konstatavo santykinį perindoprilio paklausos nelankstumą, palyginti su kitų AKF inhibitorių kaina, ir to sprendimo 1573 punkte pabrėžė, kad *Servier* neginčijo šios faktinės aplinkybės. Ši aplinkybė grindžiama ginčijamo sprendimo 2460–2495 konstatuojamosiose dalyse pateikta pastaba, kad, nepaisant didelio AKF inhibitorių, skirtų tam pačiam terapiniam naudojimui kaip ir perindoprilis, kainų mažėjimo, perindoprilio kaina išliko stabili, o jo pardavimo apimtys referenciniu laikotarpiu padidėjo.
- 386 Vis dėlto skundžiamo sprendimo 1574–1586 punktuose Bendrasis Teismas iš esmės nusprendė, kad aplinkybė, jog perindoprilio paklausa išliko stabili, nepaisant didelio kitų AKF inhibitorių kainų mažėjimo, „neleidžia daryti išvados, kad nebuvo konkurencinio spaudimo, susijusio su kokybe, o ne kaina“, kol nebuvo pristatytos generinio perindoprilio versijos, motyvuodamas, be kita ko, tuo, kad dėl farmacijos sektoriaus ypatumų konkurencija buvo grindžiama ne tik kaina, bet ir vaistų kokybe, kurią pripažino vaistus išrašantys gydytojai, ypač kitų AKF inhibitorių gamintojų pardavimų skatinimo priemonėmis. Tuo remdamasis to sprendimo 1584 punkte Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad ginčijamame sprendime apibrėždama atitinkamą produkto rinką Komisija suteikė pernelyg didelę reikšmę kainos veiksniai.
- 387 Vis dėlto svarbu pažymėti, kad apibrėžiant atitinkamą rinką produkto kaina ir parduotas kiekis nėra atskiros konkurencijos rūšies, kuri galėtų būti priešinga konkurencijai, priklausančiai nuo šio produkto kokybės, ar pastangoms, dedamoms siekiant užtikrinti jo komercinį skatinimą, išraiška. Atvirkščiai, ekonominis pakeičiamumas atspindi visas nagrinėjamų produktų savybes,

įskaitant susijusias su jų pardavimų skatinimo sąnaudomis, taip pat su jų kokybe, nesvarbu ar ji būdinga, ar numanoma. Skatinimas tiekti kokybišką produktą galiausiai priklauso nuo vartotojo noro mokėti už šią kokybę, neatsižvelgiant į tai, ar vaistų paklausą labiau lemia, kaip teisingai pažymėjo Bendrasis Teismas, vaistus išrašančių gydytojų, o ne jų pacientų, pasirinkimas, ir kad paprastai pacientai dėl įvairių sveikatos draudimo mechanizmų taikymo dengia ne visą vaisto kainą (nesvarbu, ar ji reglamentuota, ar ne).

- 388 Darytina išvada, kad, nepriklausomai nuo konkrečių farmacijos sektoriaus ypatybių, susijusių su taikytiniais teisės aktais, nuo vaistus išrašančių gydytojų vaidmens ir to, kad vaistų kaina yra kompensuojama taikant draudimo mechanizmus, vaistų ekonominis pakeičiamumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į tai pačiai terapinei indikacijai skirtų vaistų pardavimų dalies perėjimą, kurį lėmė šių vaistų santykinų kainų pasikeitimas. Konstatavimas, kad tokio pakeičiamumo nėra, parodo, jog egzistuoja atskira rinka, nesvarbu, kokios būtų to priežastys, t. y. ar būtų kalbama apie šioje rinkoje esančiam vaistui (-ams) būdingą kokybę, ar apie jų gamintojų pardavimų skatinimo pastangas.
- 389 Be to, Bendrasis Teismas tinkamai atsižvelgė į šiuos argumentus, kai skundžiamo sprendimo 1380–1398 punktuose išdėstė principus, taikomus apibrėžiant farmacijos sektoriaus produktų atitinkamą rinką. Viena vertus, to sprendimo 1386 punkte jis tvirtino, kad „farmacijos sektoriaus konkurencijos mechanizmams būdingos ypatybės nepaneigia su kaina susijusių veiksnių svarbos vertinant konkurencinį spaudimą, vis dėlto šiuos veiksnius reikia vertinti jų konkrečiame kontekste“. Kita vertus, minėto sprendimo 1390 punkte jis nurodė, kad „aplinkybė, kad konkurencinį spaudimą farmacijos sektoriuje labai sušvelnina kainos <...>, [gali] pateisinti siaurų rinkų apibrėžimą“, o to paties sprendimo 1391 punkte tvirtino, kad kai „kiti produktai nedaro produktų grupei didelio konkurencinio spaudimo ir todėl šią grupę galima laikyti sudarančia atitinkamą produktų rinką, šią produktų grupę nuo didelio konkurencinio spaudimo apsaugančių veiksnių rūšis ar pobūdis turi tik nedidelę reikšmę, nes konstatavus, jog konkurencinio spaudimo nėra, galima daryti išvadą, kad dominuojančią padėtį taip apibrėžtoje rinkoje užimanti įmonė galėtų paveikti šios rinkos vartotojų interesus, piktnaudžiaujamu elgesiu neleisdama išlaikyti veiksmingos konkurencijos.“
- 390 Taigi skundžiamo sprendimo 1399–1405 ir 1574–1586 punktuose Bendrasis Teismas negalėjo, akivaizdžiai sau neprieštaraudamas ir nepažeisdamas šių principų, kuriuos jis pagrįstai nurodė, nuspręsti, kad santykinis perindoprilio paklausos lankstumas kainos atžvilgiu neturi reikšmės apibrėžiant atitinkamą rinką, nes jį buvo galima paaiškinti ar pateisinti šio vaisto kokybe ir jo gamintojo pardavimų skatinimo pastangų svarba. Vadinas, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, o to sprendimo 1399–1405 ir 1574–1586 punktai yra neteisėti.
- 391 Taigi reikia pritarti visam aštuntajam pagrindui.

3. Dėl devintojo ir dešimtojo pagrindų

- 392 Devintajame pagrinde Komisija teigė, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidų, kai skundžiamo sprendimo 1418–1566 punktuose paneigė perindoprilio terapinio pakeičiamumo, palyginti su kitais AKF inhibitoriais, analizę, siekdamas apibrėžti perindoprilio rinką. Dešimtajame pagrinde Komisija kritikuoja Bendrąjį Teismą dėl to, kad skundžiamo sprendimo 1461–1463 punktuose jis pripažino priimtinais tam tikrus dokumentus, kuriuos *Servier* pridėjo prie savo procesinių dokumentų pirmojoje instancijoje, siekdama užginčyti Komisijos atliktą šių terapinio pakeičiamumo ataskaitų vertinimą.

393 Atsižvelgiant į atsakymą į aštuntąjį pagrindą, iš kurio matyti, kad skundžiamo sprendimo 1585 punkte Bendrojo Teismo padaryta išvada, jog Komisija, remdamasi prekių pakeičiamumo analize, pagrįsta ekonominiais argumentais dėl kainų, klaidingai nustatė, kad perindoprilis ir kiti AKF inhibitoriai nėra pakaitalai, yra grindžiama akivaizdžiai prieštariniais motyvais, nereikia priimti sprendimo dėl devintojo ir dešimtojo pagrindų, nes šie kiti pagrindai taip pat susiję su šių vaistų terapiniu pakeičiamumu.

4. Dėl vienuoliktojo pagrindo

a) Šalių argumentai

394 Vienuoliktajame pagrinde Komisija priekaištauja Bendrajam Teismui skundžiamo sprendimo 1611–1622 punktuose nusprendus, kad technologijos, susijusios su perindoprilio veikliąja medžiaga, rinkos apibrėžimas ir *Servier* dominuojančios padėties šioje rinkoje konstatavimas buvo klaidingi. Bendrasis Teismas rėmėsi tik jo konstatuotomis klaidomis dėl perindoprilio rinkos apibrėžimo. Komisija šiuo klausimu pateikia tris prieštaravimus.

395 Pirmajame prieštaravime ji teigia, kad šių dviejų rinkų, nors ir gretimų, savybės skiriasi tiek pasiūlos, tiek paklausos požiūriu. Todėl skundžiamo sprendimo 1615 punkte Bendrasis Teismas negalėjo tvirtinti, kad perindoprilio rinkos apibrėžimo pripažinimas negaliojančiu automatiškai lėmė tai, jog negalioja ir su šiuo vaistu susijusios technologijos rinkos apibrėžimas, taip pat atitinkamai lėmė *Servier* dominuojančios padėties šioje rinkoje konstatavimą. Grįsdamas šiuos argumentus Bendrasis Teismas klaidingai nurodė, kad iš ginčijamo sprendimo 2648–2651 konstatuojamųjų dalių matyti, jog technologijos, susijusios su perindoprilio veikliąja medžiaga, paklausa kyla iš perindoprilio paklausos. Šiose konstatuojamosiose dalyse nėra nieko, kas leistų nuspręsti, kad technologijos, susijusios su perindoprilio veikliąja medžiaga, paklausa priklauso nuo šio vaisto rinkos apibrėžimo.

396 Antrajame prieštaravime Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai skundžiamo sprendimo 1618–1621 punktuose nusprendė, jog ginčijamame sprendime nebuvo galima daryti išvados dėl *Servier* dominuojančios padėties technologijos, susijusios su perindoprilio veikliąja medžiaga, rinkoje, remiantis šios padėties rinkoje apraiškomis, nes, kaip nusprendė Bendrasis Teismas, pastaroji rinka neapsiribojo vien perindopriliu. Kadangi šios dvi rinkos skiriasi, *Servier* dominuojančios padėties pirmojoje rinkoje konstatavimas nepriklauso nuo to, ar ji užėmė dominuojančią padėtį antrojoje rinkoje.

397 Trečiajame prieštaravime Komisija kritikuoja Bendrąjį Teismą dėl to, kad jis neatsižvelgė į ginčijamame sprendime pateiktą technologijos, susijusios su perindoprilio veikliąja medžiaga, rinkos analizę, visų pirma 2632–2647 konstatuojamosiose dalyse, kiek tai susiję su paklausos ypatybėmis, ir 2671–2757 konstatuojamosiose dalyse, kiek tai susiję su *Servier* dominuojančia padėtimi šioje rinkoje. Taigi Bendrasis Teismas neatsakė į jam pateiktus pagrindus.

398 *Servier* atsikerta, kad visas šis pagrindas yra nereikšmingas, nes juo kritikuojamas vertinimas dėl technologijos, susijusios su perindoprilio veikliąja medžiaga, rinkos apibrėžimo, nors Bendrasis Teismas nepriėmė sprendimo šiuo klausimu. Priešingai, nei teigė Komisija, Bendrasis Teismas nepriėmė sprendimo dėl šios rinkos apibrėžimo, o kritikavo ginčijamame sprendime padarytas išvadas dėl *Servier* dominuojančios padėties šioje rinkoje egzistavimo dėl klaidų, padarytų apibrėžiant perindoprilio, kaip vaisto, rinką.

- 399 Be to, šis pagrindas negali lemti skundžiamo sprendimo panaikinimo, nes Komisija neginčijo to sprendimo 1627–1631 punktų, kuriais grindžiama minėto sprendimo rezoliucinė dalis. Iš tų punktų matyti, jog Bendrasis Teismas tvirtino, kad, viena vertus, „tai, kad *Servier* neužėmė dominuojančios padėties vienintelėje [perindoprilio] rinkoje, paneigia piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi egzistavimą [perindoprilio veikliosios medžiagos technologijos rinkoje], kuriuo *Servier* priekaištaujama“, ir, kita vertus, ginčijamame sprendime nenurodoma jokių šios įmonės veiksmų, kurių neteisėtas pobūdis būtų nepriklausomas nuo jos tariamos dominuojančios padėties perindoprilio rinkoje.
- 400 Dar daugiau, *Servier* teigia, kad trys Komisijos prieštaravimai yra nereikšmingi ir neatitinka faktinių aplinkybių.
- 401 Pirmasis prieštaravimas yra susijęs su faktinėmis klaidomis ir iškraipo skundžiamą sprendimą, nes to sprendimo 1615 punkte Bendrasis Teismas tik konstatavo, kad ginčijamame sprendime Komisija naudojo perindoprilio rinkos apibrėžimą siekdama išanalizuoti technologijos, susijusios šio vaisto veikliąja medžiaga, rinką.
- 402 Be to, antrasis prieštaravimas grindžiamas skundžiamo sprendimo 1618 ir 1619 punktų, kuriuose Bendrasis Teismas pabrėžė, kad ginčijamame sprendime abi atitinkamos rinkos nebuvo nagrinėjamos nepriklausomai viena nuo kitos, iškraipymu. Priešingai, iš to sprendimo 7.2.1.2.3 skirsnio matyti, kad technologijos, susijusios šio vaisto veikliąja medžiaga, paklausa kyla iš perindoprilio paklausos. Komisija rėmėsi *Servier* dominuojančia padėtimi šio vaisto rinkoje, kad padarytų išvadą, jog ši įmonė užėmė dominuojančią padėtį technologijos, susijusios su minėto vaisto veikliąja medžiaga, rinkoje.
- 403 Dėl trečiojo prieštaravimo pažymėtina, kad jis yra nereikšmingas, nes Komisija neginčijo Bendrojo Teismo vertinimo, kad klaidos, darančios poveikį perindoprilio rinkos apibrėžimui, turėjo įtakos technologijos, susijusios su šio vaisto veikliąja medžiaga, rinkos apibrėžimui. *Servier* priduria, kad Komisija tik nurodė, jog nebuvo atsakyta į pagrindą, tačiau nepatiksline, apie kurį pagrindą kalbama.

b) Teisingumo Teismo vertinimas

- 404 Skundžiamo sprendimo 1615 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad, kalbant apie technologijos, susijusios su perindoprilio veikliąja medžiaga, rinkos apibrėžimą, iš ginčijamo sprendimo matyti, kad „[šios] technologijos paklausa <...> lemia galutinio vaisto perindoprilio paklausa ([to sprendimo] 2648–2651 konstatuojamosios dalys)“ ir kad „Komisija naudojo klaidingą atitinkamos rinkos apibrėžimą, kurį ji taikė galutinių produktų rinkai, analizuodama technologijos rinką, konkrečiai, kiek tai susiję su paklausos pastarojoje rinkoje vertinimu“.
- 405 Vis dėlto iš ginčijamo sprendimo 2648–2651 konstatuojamųjų dalių matyti, kad nors Komisija konstatavo, jog technologijos, susijusios su perindoprilio veikliąja medžiaga, paklausa lemia šio vaisto paklausa, to sprendimo 2649 konstatuojamojoje dalyje ji taip pat pažymėjo, kad ši savybė nereiškia, jog šios technologijos paklausos sąlygos tiksliai atspindėjo perindoprilio technologijos paklausa.
- 406 Remdamasi šiomis aplinkybėmis Komisija minėto sprendimo 2651 konstatuojamojoje dalyje nusprendė, kad, atsižvelgiant į santykinį perindoprilio paklausos nelankstumą, šio vaisto veikliosios medžiagos technologijos paklausa tikriausiai taip pat buvo nelanksti. Iš šių aplinkybių darytina išvada, kad, priešingai, nei matyti iš skundžiamo sprendimo 1615 punkto formuluotės,

ginčijamo sprendimo 2648–2651 konstatuojamosiose dalyse nurodyti veiksniai, siejami su technologijos, susijusios su perindoprilio veikliąja medžiaga, paklausos savybėmis, grindžiami ne pačios perindoprilio rinkos apibrėžimu, o ryšiais tarp šios technologijos paklausos ir minėto vaisto paklausos, nes šie du produktai vienas kitą papildo – pirmasis yra žaliava, naudojama antrojo gamyboje.

- 407 Taigi, nors tiesa, kad skundžiamo sprendimo 1615 punkte Bendrasis Teismas iš dalies ir netiksliai perpasakojo ginčijamo sprendimo turinį, leisdamas suprasti, kad Komisija apibrėžė technologijos, susijusios su perindoprilio veikliąja medžiaga, rinką, tiesiog pakartodamas šio vaisto rinkos apibrėžimą, to sprendimo 1616 punkte jis apribojo šios klaidos apimtį ir nurodė, kad „kaip tvirtino Komisija, analizuodama technologijos rinką, ji taikė ir kitus elementus, leidžiančius nustatyti technologijos rinką, kaip antai pasiūlos pakeičiamumo analizę (ginčijamo sprendimo 2657 ir paskesnės konstatuojamosios dalys).“
- 408 Taigi, atmetus ką tik minėtą klaidą, pirmasis Komisijos prieštaravimas, kuriame ji iš esmės teigia, kad ginčijamas sprendimas buvo iškraipytas, nes Bendrasis Teismas neatsižvelgė į abiejų rinkų skirtumus tiek pasiūlos, tiek paklausos požiūriu, yra nepagrįstas.
- 409 Be to, skundžiamo sprendimo 1617–1619 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad nebūtina priimti sprendimo dėl to, ar technologijos, susijusios su perindoprilio veikliąja medžiaga, rinka buvo apibrėžta klaidingai, tam, kad būtų galima įvertinti apeliacinio skundo pagrindą, grindžiamą klaidomis, kurias Komisija padarė įrodinėdama *Servier* dominuojančią padėtį šioje rinkoje, motyvuojant tuo, kad Komisija „iš esmės rėmėsi“ perindoprilio rinkos apibrėžimu, kad konstatuotų *Servier* dominuojančią padėtį technologijos, susijusios su šio vaisto veikliąja medžiaga, rinkoje. To sprendimo 1621 punkte Bendrasis Teismas padarė išvadas iš savo vertinimo dėl klaidingo perindoprilio rinkos apibrėžimo. Jis nusprendė, kad Komisija negalėjo įrodyti, jog *Servier* užėmė dominuojančią padėtį technologijos, susijusios su šio vaisto veikliąja medžiaga, rinkoje, todėl to sprendimo 1622 punkte nusprendė, kad reikia pritarti pirmojoje instancijoje pateiktam pagrindui, grindžiamam Komisijos klaidomis, padarytomis įrodant *Servier* dominuojančią padėtį technologijos, susijusios su perindoprilio veikliąja medžiaga, rinkoje.
- 410 Iš šio sprendimo 380–390 punktų matyti, kad teisės klaida yra padaryta pačiame Bendrojo Teismo vertinime, susijusiame su klaidingu perindoprilio rinkos apibrėžimu. Todėl reikia konstatuoti, kad skundžiamo sprendimo 1611–1622 punktuose Bendrojo Teismo pateikti vertinimai dėl *Servier* dominuojančios padėties technologijos, susijusios su perindoprilio veikliąja medžiaga, rinkoje, grindžiami klaidinga prielaida, vadinasi, yra neteisėti. Kadangi šie vertinimai turi tiesioginės įtakos skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 3 punktui, kuriuo Bendrasis Teismas panaikino ginčijamą sprendimą tiek, kiek jame konstatuota, kad *Servier* pažeidė SESV 102 straipsnį, reikia pritarti apeliacinio skundo vienuoliktajam pagrindui.

D. Išvada dėl apeliacinio skundo

- 411 Kadangi apeliacinio skundo pirmajam–aštuntajam ir vienuoliktajam pagrindui buvo pritarta, pagal Komisijos reikalavimus reikia panaikinti skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 1–3 punktus, kuriais Bendrasis Teismas panaikino, pirma, ginčijamo sprendimo 4 straipsnį, tiek, kiek jame konstatuota, jog *Servier* dalyvavo *Krka* susitarimuose, antra, to sprendimo 6 straipsnį, kuriame konstatuota, kad *Servier* pažeidė SESV 102 straipsnį, trečia, to sprendimo 7 straipsnio 4 dalies b punktą ir 7 straipsnio 6 dalį, kuriuose nustatytas baudos, *Servier* skirtos už atitinkamai to paties sprendimo 4 ir 6 straipsniuose nurodytus pažeidimus, dydis.

VIII. Dėl skundžiamo sprendimo panaikinimo pasekmių

- 412 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmą pastraipą, jei Teisingumo Teismas panaikina Bendrojo Teismo sprendimą, jis gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti, arba grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad jis priimtų sprendimą.
- 413 Nagrinėjamu atveju, kiek tai susiję su pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio pagrindais, kuriais prašoma panaikinti ginčijamo sprendimo 4 straipsnį, susijusį su SESV 101 straipsnio pažeidimu, Teisingumo Teismas mano, kad šioje bylos stadijoje negalima priimti sprendimo dėl viso ginčo. Devintojo pagrindo antroje dalyje *Servier* teigia, kad Komisija padarė kelias vertinimo klaidas, kai *Krka* perleidimo ir licencinę sutartį kvalifikavo kaip konkurencijos ribojimą dėl tikslo. Kaip matyti iš šio sprendimo 307 punkto, Bendrasis Teismas paneigė šį kvalifikavimą remdamasis vien tuo, kad jis atmetė tokį patį kvalifikavimą, kiek tai susiję su *Krka* susitarimu dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencine sutartimi, tačiau nepriėmė sprendimo dėl šios antros dalies esmės. Todėl bylą reikia grąžinti Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą dėl pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio devintojo pagrindo antros dalies.
- 414 Kalbant apie pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio pagrindus, kuriais siekiama panaikinti ginčijamo sprendimo 6 straipsnį, susijusį su SESV 102 straipsnio pažeidimu, iš atsakymo į apeliacinio skundo aštuntąjį pagrindą matyti, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai nusprendė, kad Komisija klaidingai apribojo atitinkamos rinkos apibrėžimą tik perindoprilio rinka. Bendrasis Teismas nusprendė, kad šio vertinimo pakanka, kad pirmojoje instancijoje pateiktas keturioliktasis pagrindas būtų pripažintas pagrįstu, nesant reikalo priimti sprendimo dėl to pagrindo pirmos dalies, kurioje *Servier* nurodė kelis pažeidimus, turinčius įtakos Komisijos ekonometrinei analizei. Kadangi Bendrasis Teismas nepriėmė sprendimo dėl šios pirmos dalies, šioje bylos stadijoje negalima priimti galutinio sprendimo šiuo klausimu.
- 415 Be to, iš šio sprendimo 404–410 punktuose pateikto atsakymo į apeliacinio skundo vienuoliktąjį pagrindą matyti, kad Bendrasis Teismas savarankiškai nenagrinėjo *Servier* pirmojoje instancijoje pateiktų šešioliktojo ir septynioliktojo pagrindų, kuriais buvo ginčijamas technologijos, susijusios su perindoprilio veikliąja medžiaga, rinkos apibrėžimas ir *Servier* dominuojančios padėties šioje rinkoje buvimas, o tik pakartojo motyvus, dėl kurių pagrįstu pripažino *Servier* pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio keturioliktąjį pagrindą, susijusį su klaida apibrėžiant perindoprilio rinką. Vadinasi, šioje bylos stadijoje negalima priimti galutinio sprendimo, todėl bylą reikia grąžinti Bendrajam Teismui, kad jis priimtų sprendimą dėl pirmojoje instancijoje pateiktų pagrindų, susijusių su SESV 102 straipsnio pažeidimu.
- 416 Šiomis aplinkybėmis Komisija paprašė Teisingumo Teismo grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad jis priimtų sprendimą kitos sudėties nei ta, kuri priėmė skundžiamą sprendimą.
- 417 Vis dėlto pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 216 straipsnio 1 dalį, kai Teisingumo Teismas panaikina kolegijos sprendimą, Bendrojo Teismo pirmininkas gali paskirti bylą kitai kolegijai, kurioje posėdžiauja toks pats skaičius teisėjų. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau yra pabrėžęs, kad pagal Sąjungos teisę bylos grąžinimas skirtingos sudėties bylą sprendžiančiam teismui nei tas, kuris bylą nagrinėjo pirmą kartą, negali būti laikomas bendrąja pareiga (šiuo klausimu žr. 2008 m. liepos 1 d. Sprendimo *Chronopost ir La Poste / UFEX ir kt.*, C-341/06 P ir C-342/06 P, EU:C:2008:375, 57 punktą). Taigi nereikia tenkinti Komisijos prašymo.

418 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, bylą reikia grąžinti Bendrajam Teismui, kad jis priimtų sprendimą dėl *Servier* pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio devintojo pagrindo antros dalies, susijusios su *Krka* perleidimo ir licencinės sutarties kvalifikavimu kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo, dėl pirmojoje instancijoje pateiktų keturioliktojo–septintojo pagrindų, susijusių su SESV 102 straipsnio pažeidimu, ir dėl pirmojoje instancijoje pateiktų papildomų pagrindų, kuriais ginčijamas baudos dydis.

IX. Dėl ieškinio Bendrajame Teisme

419 Pirmojoje instancijoje pareikštame ieškinyje *Servier* devintojo pagrindo pirmoje dalyje ginčija *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties kvalifikavimą kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo. Dešimtajame pagrinde ji ginčija *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir *Krka* perleidimo ir licencinės sutarties kvalifikavimą kaip konkurencijos ribojimo dėl poveikio.

420 Atsižvelgdamas, be kita ko, į tai, kad šie pagrindai buvo aptarti Bendrajame Teisme laikantis rungimosi principo ir kad juos nagrinėjant nereikia imtis jokių papildomų proceso organizavimo ar tyrimo priemonių, Teisingumo Teismas mano, kad šioje bylos stadijoje galima priimti sprendimą dėl devintojo pagrindo pirmos dalies ir dešimtojo pagrindo.

A. Dėl pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio devintojo pagrindo pirmos dalies

1. Šalių argumentai

421 Devintojo pagrindo pirmoje dalyje *Servier* ginčija *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties kvalifikavimą kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo ir šiuo klausimu pateikia penkis prieštaravimus. Pirma, ji teigia, kad „sprendime iškraipytos faktinės aplinkybės, nes padaryta išvada, kad *Krka* turėjo galimybę per trumpą laiką įeiti į rinkas“, antra, kad „sprendime iškraipomi šalių ketinimai ir siejami tikslai, kurie vis dėlto buvo teisėti“, trečia, kad „sprendime klaidingai kvalifikuojami susitarimai dėl rinkos pasidalijimo“, ketvirta, kad „susitarimų turinys nebepateisina jų kvalifikavimo kaip ribojimo dėl tikslo, o priešingai, įrodo jų teisėtumą“ ir, penkta, kad „sprendime susitarimai klaidingai kvalifikuojami kaip konkurencijos ribojimas dėl tikslo, nors jų ribojamasis poveikis buvo hipotetinis“. Teisingumo Teismas turi nustatyti, ar Komisijos išvada, kad pažeidimą sudarė perindoprilio rinkų pasidalijimas pagal *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinę sutartį, grindžiamas teisės ir fakto klaidomis, kurias *Servier* nurodė pateikdama šiuos penkis prieštaravimus.

422 Komisija ginčija šiuos argumentus.

2. Teisingumo Teismo vertinimas

423 Pirmiausia reikia priminti, kad konkurencijos taisyklių pažeidimas gali būti teisingai įvertintas tik tuo atveju, jei ginčijamame sprendime nurodyti požymiai vertinami ne atskirai, o kaip visuma, atsižvelgiant į nagrinėjamų produktų rinkos savybes (1972 m. liepos 14 d. Sprendimo *Imperial Chemical Industries / Komisija*, 48/69, EU:C:1972:70, 68 punktą). SESV 263 straipsnyje numatyta teisėtumo kontrolė taikoma visiems Komisijos sprendimų, susijusių su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymo procedūra, elementams, kurių išsamią kontrolę tiek teisės,

ties faktų požiūriu reikia užtikrinti atsižvelgiant į šalių nurodytus pagrindus (2014 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *CB / Komisija*, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 44 punktą, taip pat 2016 m. sausio 21 d. Sprendimo *Galp Energía España ir kt. / Komisija*, C-603/13 P, EU:C:2016:38, 72 punktą).

- 424 Šiuo klausimu, nors pirmojoje instancijoje pateikto devintojo pagrindo pirmą dalį sudaro penki prieštaravimai, visi *Servier* šiuo atžvilgiu pateikti argumentai susiję arba su klausimu, ar *Krka*, sudarydama *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinę sutartį, buvo potenciali *Servier* konkurentė, nepaisant to, kad *Krka* viena po kitos patyrė teisinių nesėkmių, mėgindama pripažinti patentą 947 negaliojančiu, arba su klausimu, ar visi šie susitarimai sudarė susitarimą dėl rinkos pasidalijimo, kurį reikėjo kvalifikuoti kaip konkurencijos ribojimą dėl tikslo, kaip jis suprantamas pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį. Pažymėtina, kad šie *Servier* argumentai, būdingi *Krka* susitarimui dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinei sutarčiai, sutampa su argumentais, pateiktais nagrinėjant pirmojoje instancijoje pateiktą ketvirtąjį pagrindą, susijusį su iš esmės teisėtu susitarimų dėl taikaus ginčų, susijusių su patentais ir patentų licencijavimo sutartimis, sprendimo pobūdžiu.
- 425 Atsižvelgiant į tai, kas nuspręsta šio sprendimo 131 punkte, pirmiausia (ir turint omenyje tai, kad *Servier* iškėlė šį klausimą Bendrajame Teisme) reikia patikrinti, ar Komisija galėjo pagrįstai kvalifikuoti *Krka* susitarimus kaip potencialios *Krka* keliamos konkurencijos *Servier* ribojimą. Šiuo tikslu reikia išnagrinėti, ar *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties sudarymo dieną *Krka* turėjo realių ir konkrečių galimybių įeiti į perindoprilio rinką ir konkuruoti su *Servier*. Atliekant šį nagrinėjimą reikia nustatyti, ar *Krka* ėmėsi pakankamų veiksmų, leidžiančių įrodyti, kad ji buvo tvirtai apsisprendusi ir pajėgi įeiti į rinką per tam tikrą laikotarpį, kad galėtų daryti konkurencinį spaudimą *Servier*, taip pat patikrinti, ar nebuvo jokių galimų neįveikiamų kliūčių įeiti į rinką, o potencialios konkurencijos išvadą prireikus galima patvirtinti papildomais įrodymais.
- 426 Jei taip yra, tokiu atveju, kaip nuspręsta šio sprendimo 107 punkte, antrajame etape reikės nustatyti, ar *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinė sutartis buvo susitarimas dėl rinkos pasidalijimo, ribojęs konkurenciją dėl tikslo, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, kaip Komisija nusprendė ginčijamame sprendime. Tam reikės išnagrinėti šių susitarimų tikslus ir ekonominių ryšių, kuris, remiantis ginčijamu sprendimu, egzistavo tarp jų. Konkrečiai kalbant, reikės įvertinti, ar *Servier* bendrovei *Krka* atliktas vertės perleidimas pagal *Krka* licencinę sutartį buvo pakankamai reikšmingas, kad paskatintų *Krka* pritarti nacionalinių perindoprilio rinkų pasidalijimui su *Servier* ir atsisakyti, nors ir laikinai, įeiti į pagrindines *Servier* rinkas mainais už užtikrinimą, kad ji galės prekiauti savo generine perindoprilio versija savo pagrindinėse rinkose, nerizikuodama, kad *Servier* pareikš ieškinius dėl patento pažeidimo. Galiausiai tiek, kiek *Servier* iškelia šį klausimą tinkamai, reikės atsižvelgti į *Krka* susitarimų šalių ketinimus, tiek, kiek jie gali padėti nustatyti objektyvius tikslus, kuriuos šiais susitarimais norėta pasiekti.

a) Dėl potencialios „*Krka*“ konkurencijos, keliamos „*Servier*“

- 427 Remiantis ginčijamo sprendimo 1672–1700 konstatuojamosiomis dalimis, *Krka* buvo pirmoji generinių vaistų gamintoja, metusi iššūkį *Servier* pozicijai perindoprilio rinkoje. Šios dvi įmonės tuo metu jau buvo konkurentės Čekijos Respublikos, Lietuvos, Vengrijos, Lenkijos ir Slovėnijos rinkose, kuriose *Krka* buvo pradėjusi prekiauti generine perindoprilio versija. Kitose Sąjungos nacionalinėse rinkose *Krka* buvo potenciali *Servier* konkurentė. *Krka* rengėsi įeiti į šias kitas rinkas, imdamasi konkrečių ir pakankamų veiksmų, be kita ko, gaudama leidimus pateikti vaistą rinkai Prancūzijoje, Nyderlanduose ir Jungtinėje Karalystėje, ir jau buvo parengusi produktą, kurį

- ketino pateikti rinkai. Kai kuriose kitose rinkose ji bendradarbiavo su prekybos partneriais. To sprendimo 1685 konstatuojamojoje dalyje Komisija konstatavo, kad iš daugelio dokumentinių įrodymų, parengtų iki 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimo priėmimo, buvo matyti, jog *Krka* tuo metu buvo įsitikinusi, kad laimės jos arba jos komercinių partnerių ir *Servier* ginčus dėl patentų 340 ir 947 galiojimo.
- 428 Taigi, remiantis ginčijamu sprendimu, prieš sudarant *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinę sutartį *Krka* jau konkuravo su *Servier* tam tikrose nacionalinėse rinkose, o tose rinkose, kuriose ji dar nevykdė veiklos, ji ne tik turėjo pajėgumų įeiti į rinką per trumpą laiką, bet ir buvo tvirtai pasiryžusi tai padaryti. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, *Krka* galėjo būti laikoma potencialia *Servier* konkurente.
- 429 *Servier* neginčija šių aplinkybių kaip tokių, nors teigia, kad *Krka* strategija „buvo orientuota į Vidurio ir Rytų Europos rinkas, o ne į Vakarų Europos rinkas“. Ji teigė, kad Komisija negalėjo nuspręsti, jog *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties sudarymo dieną *Krka* dar galėjo būti laikoma jos potencialia konkurente. *Servier* iš esmės priekaištauja Komisijai iškraipius šalių, o konkrečiai – *Krka*, ketinimus, kai ji nesutiko su tuo, kad dėl daugybės teisinių nesėkmių, kurias ši bendrovė patyrė, ji buvo įtikinta, jog patentas 947 yra galiojantis ir kad dėl to jai buvo palankiau derėtis su *Servier* siekiant gauti šio patento licenciją savo pagrindinėse rinkose. Šios *Krka* patirtos teisinės nesėkmės, kilusios iš 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimo ir 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimo, buvo neįveikiama kliūtis šiai įmonei greitai įeiti į pagrindines *Servier* rinkas. 2006 m. rugsėjo 13 d. *Krka* vidaus dokumentas įrodo, kad dėl 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimo ši įmonė pakeitė strategiją ir nusprendė nebeprekiuoti perindopriiliu, sudarytu iš patentu 947 saugomo erbumino alfa kristalinio pavidalo, kad galėtų investuoti į patento nepažeidžiančios šio vaisto formos kūrimą.
- 430 Be to, *Servier* primena, kad iš karto po to, kai buvo priimtas 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimas, pirma, su ja susisiekė *Krka*, kuri pageidavo aptarti galimybę gauti patento licenciją tam tikrose nacionalinėse rinkose, ir, antra, Jungtinėje Karalystėje ji inicijavo procesą dėl patentų 340 ir 947 pažeidimo su prašymu nustatyti *Krka* įpareigojimus. Nors *Krka* pareiškė priešiškinį dėl šių patentų pripažinimo negaliojančiais, *Servier* teigimu, ji buvo mažai suinteresuota šiuo bylinėjimusi, kuris, beje, buvo brangus ir rizikingas.
- 431 Šiuo atveju, siekiant nustatyti, ar *Servier* pagrįstai teigė, kad dėl 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimo ir 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimo *Krka* nebeturėjo nei pajėgumų, nei tvirto apsisprendimo įeiti į pagrindines *Servier* rinkas, todėl nebebuvo potencialios konkurencijos šaltinis, reikia priminti, kad pats patentas, kuriuo saugomas viešai pradėtos naudoti veikliosios medžiagos gamybos procesas, negali būti laikomas neįveikiama kliūtimi ir nekliudo atitinkamo originalių vaistų gamintojo potencialiu klientu pripažinti generinių vaistų gamintojo, kuris iš tikrųjų yra tvirtai apsisprendęs ir turi galimybę įeiti į rinką ir kuris savo veiksmais parodo, kad yra pasirengęs ginčyti šio patento galiojimą ir prisiimti riziką, jog jam įėjus į rinką šio patento savininkas gali pareikšti ieškinį dėl patento pažeidimo (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 46 punktą). Be to, kaip konstatuota šio sprendimo 132 punkte, kai tebevyksta ginčai dėl aptariamo patento galiojimo, būtina išnagrinėti visus svarbius elementus, kad būtų galima padaryti išvadą, jog patento savininkas ir toks generinių vaistų gamintojas nėra potencialūs konkurentai.
- 432 Kiek tai susiję su tvirtu *Krka* apsisprendimu toliau dėti pastangas siekiant prekiuoti savo perindopriiliu, taip pat su klausimu, ar *Krka* patirtos teisinės nesėkmės buvo neįveikiama kliūtis jai įeiti į rinką per nustatytą terminą, kad *Servier* būtų daromas konkurencinis spaudimas

- pagrindinėse jos rinkose, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 101 punkte primintą jurisprudenciją, pažymėtina, kad iš ginčijamo sprendimo 1686–1691 konstatuojamosiose dalyse Komisijos nurodytos informacijos matyti, kad nei 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimas, nei 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimas nepaskatino *Krka* nutraukti savo pastangas įeiti į šias rinkas. Be to, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 1687 ir 1700 konstatuojamųjų dalių, kurių *Servier* neginčia, per šį laikotarpį *Krka* pavyko pasiekti, kad 2006 m. rugsėjo mėn. Vengrijoje būtų atmestas *Servier* prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones, susijęs su patentu 947, nors Vengrijos rinkoje *Krka* jau prekiaavo savo perindopriiliu, kurį sudarė patentu 947 saugomas erbumino alfa kristalinio pavidalas.
- 433 Konkrečiai kalbant, ginčijamo sprendimo 1687 ir 1688 konstatuojamosiose dalyse Komisija rėmėsi dokumentais, iš kurių, atvirkščiai, matyti, kad *Krka* kritikavo 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimą ir buvo apsisprendusi su juo nesitaikstyti. Be to, iš *Krka* darbuotojo parodymų, kurie *in extenso* cituojami to sprendimo 895 ir 1688 konstatuojamosiose dalyse, matyti, kad, „ypač mums nerimą kelia tai, kad šis teismo procesas buvo diskriminacinis generinių vaistų pramonės atžvilgiu, ir mes neeisime jiems nuo to išsisukti“. Toks *Krka* vardu pateiktas teiginys paneigia *Servier* teiginį, kad *Krka* atsisakė ginčyti patentu 947 galiojimą, kad galėtų įeiti į pagrindines *Servier* rinkas. Dar daugiau, konkretūs veiksmai, kurių *Krka* ėmėsi po 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimo priėmimo, patvirtina, kad ši įmonė nesutiko su šio patentu galiojimu, nes ji ir toliau ginčijo jo galiojimą EPT ir 2006 m. rugsėjo 1 ir 8 d. pareiškė *Servier* priešiškinis dėl patentų 947 ir 340 pripažinimo negaliojančiais nagrinėjant bylas dėl patentų pažeidimo, kurias *Servier* iškėlė Jungtinėje Karalystėje.
- 434 Be to, nė iš vieno dokumento, parengto tuo metu, kai buvo sudarytas *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinė sutartis, nematyti, kad 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimas ir 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimas būtų pakeitę *Krka* požiūrį į patentu 947 galiojimą taip, kad ji būtų paskatinta atsisakyti savo planų prekiauti savo perindopriiliu. Konkrečiai kalbant, 2006 m. rugsėjo 13 d. *Krka* vidaus dokumentas, kuriuo remiasi *Servier* ir kuriame nurodyta, kad su perindopriiliu susijusi *Krka* veikla turėjo būti nutraukta, kad būtų galima kurti patentu nepažeidžiančią šio vaisto versiją, negali būti aiškinamas kaip atspindintis strateginį *Krka* vadovų sprendimą. Kaip Komisija pabrėžė ginčijamo sprendimo 1687 konstatuojamojoje dalyje, šiame vidaus dokumente tik užfiksuotos pozicijos, išreikštos per šios įmonės „Mokslinių tyrimų ir plėtros“ departamento vykdomuosius susitikimus; *Servier* pateiktą jų aiškinimą bet kuriuo atveju paneigia tai, kad *Krka* ir toliau gamino savo perindopriilį, sudarytą iš patentu 947 saugomo erbumino alfa kristalinio pavidalo, kaip tai patvirtina tie patys *Krka* vidaus dokumentai ir kaip Komisija pažymėjo to sprendimo 2260 išnašoje. Bet kuriuo atveju, atsižvelgiant į priešingus įrodymus, kuriais Komisija rėmėsi to sprendimo 1686–1691 konstatuojamosiose dalyse, šis vidaus dokumentas įtikinamai neįrodo, kad, kaip teigia *Servier*, *Krka* galutinai atsisakė įeiti į pagrindines *Servier* rinkas su šiuo perindopriiliu po to, kai buvo priimtas 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimas. Iš tikrųjų šie įrodymai objektyviai patvirtina, kad *Krka* ir toliau buvo pajėgi įeiti į pagrindines *Servier* rinkas, taip pat jos ketinimą tai padaryti.
- 435 Dėl *Servier* prieštaravimo, kad Komisija „iškraipė“ šalių ketinimus, reikia priminti, kad ginčijamo sprendimo 1688 ir 1690 konstatuojamosiose dalyse Komisija pripažino, jog *Krka* taip pat nebuvo tvirtai įsitikinusi savo teisminės pozicijos tvirtumu priėmus 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimą ir kad būtent reaguodama į tą sprendimą *Krka* ėmėsi iniciatyvos susisiekti su *Servier*, kad ši apsvaistytų galimybę suteikti jai patentu 947 licenciją tam tikrose geografinėse rinkose.

- 436 Vis dėlto ši *Krka* iniciatyva taip pat neįrodo, kad ši įmonė atsisakė konkuruoti su *Servier* šios pagrindinėse rinkose savo perindopriliu, sudarytu iš patentu 947 saugomo erbumino alfa kristalinio pavidalo. Kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 912 ir 1688 konstatuojamosiose dalyse Komisijos pateiktų įrodymų, *Krka* žinojo apie tai, kad *Servier* sutiko derėtis su ja po to, kai buvo priimtas 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimas, nes ji kėlė „rimtą grėsmę“ *Servier*, kuri „manė, kad *Krka* turėjo vieną iš geriausių ir išsamiausių įrodymų EPT protesto procedūroje ir atšaukimui Jungtinėje Karalystėje“. Vadinasi, *Krka* ir *Servier* ginčas dėl patentu 947 galiojimo, dėl kurio vyko teisminiai ginčai EPT ir Jungtinėje Karalystėje ir kuri abi įmonės laikė rimtu, yra papildomas jų potencialios konkurencijos požymis (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 52 punktą), be to, ši konkurencija galėjo tapti realia per laikotarpį, per kurį *Servier* gali būti daromas konkurencinis spaudimas, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 101 punkte nurodytą jurisprudenciją. Taip neabejotinai buvo šiuo atveju, nes šios konkurencijos egzistavimas iš tikrųjų darė įtaką *Servier* komerciniam elgesiui ir paskatino ją suteikti licenciją *Krka* pagrindinėse jos rinkose.
- 437 Be to, *Servier* argumentu, grindžiamu tuo, kad *Krka* ėmėsi iniciatyvos derybose dėl licencijos suteikimo, painiojami, pirma, *Krka* ketinimai tuo atveju, jei derybos būtų nesėkmingos ir, antra, komerciniai tikslai, kurių *Krka* siekė šiose derybose. Tik pirmieji yra reikšmingi vertinant potencialios *Servier* ir *Krka* konkurencijos buvimą tuo metu, kai buvo pasirašytas *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinė sutartis. Tariamai teisėti *Krka* tose derybose siekti komerciniai tikslai buvo reikšmingi tik vertinant šių susitarimų dalyką.
- 438 Šiuo klausimu reikia priminti, kad susitarimo tarp kelių tame pačiame gamybos grandinės lygyje veikiančių įmonių, kurių kai kurios nevykdė veiklos atitinkamoje rinkoje, sudarymas yra rimtas požymis, kad tarp šių įmonių egzistuoja konkurenciniai santykiai (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 55 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 439 Taigi, nors aplinkybės, kad *Krka* derėjosi su *Servier*, siekdama sudaryti tokius susitarimus, kaip *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinė sutartis, pakaktų įrodyti, jog *Krka* nebeturėjo tvirto apsisprendimo konkuruoti su *Servier* savo perindopriliu, sudarytu iš patentu 947 saugomo erbumino alfa kristalinio pavidalo, arba kad buvo neįveikiama kliūtis tokiam įėjimui į pagrindines *Servier* rinkas, nepaisant objektyvių įrodymų, kaip antai Komisijos nurodytų ginčijamo sprendimo 1686–1691 konstatuojamosiose dalyse, tai reikštų, priešingai, nei nurodyta pirmesniame šio sprendimo punkte primintoje jurisprudencijoje, kad įmonės sprendimas derėtis ir vėliau sudaryti susitarimą su kita tame pačiame gamybos grandinės lygyje veikiančia įmone, siekiant konkuravimą pranašumais pakeisti bendradarbiavimu, galėtų lemti tai, kad ji nebebūtų potenciali savo kontrahento konkurentė. Tokiu atveju įmonės sąmoningas pasirinkimas vykdyti komercinę politiką, t. y. sudaryti antikonkurencinį tikslą turintį susitarimą, galėtų lemti tai, kad tam pačiam susitarimui nebūtų taikomas SESV 101 straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas ir ši nuostata netektų didžiosios dalies veiksmingumo.
- 440 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, *Servier* argumentai neleidžia paneigti ginčijamo sprendimo 1700 konstatuojamojoje dalyje Komisijos padarytos išvados, kad *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sudarymo dieną *Krka* buvo potenciali *Servier* konkurentė.
- 441 Vadinasi, *Servier* argumentus dėl *Krka* daromo konkurencinio spaudimo reikia atmesti.

b) Dėl rinkos pasidalijimo susitarimo buvimo

- 442 Antrajame prieštaravime *Servier* teigia, kad Komisija klaidingai nusprendė, jog *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties tikslas buvo pasidalyti rinkas su *Krka*.
- 443 *Servier* tvirtina, pirma, kad šie susitarimai buvo sudaryti dėl patento 947 galiojimo pripažinimo ir jais buvo siekiama išspręsti jos ir *Krka* ginčus. *Krka* negalėjo prekiauti savo perindopriliu dėl patento 947 ir 2006 m. liepos 27 d. EPT sprendimo.
- 444 Vis dėlto šiais argumentais *Servier* iš esmės tik pakartojo savo teiginius, grindžiamus tariamu šio patento galiojimo pripažinimu, susijusius su potencialios *Krka* konkurencijos nebuvimu ir rinkos pasidalijimo susitarimo buvimu. Šie argumentai jau buvo atmesti dėl atitinkamai šio sprendimo 427–440 ir 178–184 punktuose išdėstytų motyvų.
- 445 Antra, *Servier* ginčija rinkos pasidalijimo susitarimo, pagal kurį *Krka* atsisakė įeiti į pagrindines *Servier* rinkas mainais už faktinės duopolijos sukūrimą pagrindinėse *Krka* rinkose, buvimą. *Servier* teigimu, iš *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties sąlygų matyti, kad kiekvienas iš šių susitarimų turėjo teisėtą tikslą. Konkrečiai kalbant, nėra jokio pagrindo manyti, kad *Krka* licencinėje sutartyje buvo nustatyta tokia duopolija. Priešingai, daugybė dokumentų, parengtų tuo metu, kai buvo sudarytas *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinė sutartis, įrodo, kad konkurencija tarp šių dviejų įmonių buvo intensyvi. Ginčijamo sprendimo 1724 ir 1728 konstatuojamosiose dalyse Komisija klaidingai teigė, kad pagal *Krka* licencinę sutartį *Servier* įsipareigojo neįsileisti trečios konkurentės į pagrindines *Krka* rinkas. Be to, *Servier* teigia, kad ginčijamame sprendime buvo iškraipytas 2005 m. rugsėjo 29 d. dokumentas, paminėtas, be kita ko, to sprendimo 849 konstatuojamojoje dalyje, kuriame *Krka* darbuotojas kalbėjo apie „bendrą veiklą, [vykdomą] siekiant kontroliuoti rinką“.
- 446 *Servier* neigia, kad *Krka* licencinė sutartis galėjo paskatinti *Krka* pritarti *Krka* susitarime dėl taikaus ginčų sprendimo numatytiems konkurencijos ribojimams. Net jei ši sutartis būtų buvusi paskata susitarti, vien tokios aplinkybės nepakaktų siekiant konstatuoti SESV 101 straipsnio pažeidimą, nes iš šalių ketinimų matyti, kad šiais susitarimais buvo siekiama teisėtų tikslų. Dar daugiau, to sprendimo 1738 konstatuojamojoje dalyje Komisija įvertino 10 mln. EUR siekiančią naudą, kurią *Krka* galėjo gauti iš šios licencinės sutarties, ir kartu sumažino jos konkurenciją skatinantį poveikį, remdamasi to sprendimo 1833 konstatuojamojoje dalyje nurodytu argumentu, kad „nėra aišku, kokia dalimi *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo faktiškai sustiprino konkurencinę padėtį valstybėse narėse, kuriose galiojo licencija, nes *Krka* jau buvo pateikusi rinkai savo perindoprili penkiose iš šių valstybių narių iki [*Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo] sudarymo“. *Servier* taip pat pabrėžia, kad net ir po šių susitarimų sudarymo *Krka* galėjo laisvai įeiti į pagrindines *Servier* rinkas su patento nepažeidžiančiu produktu.
- 447 Kadangi *Servier* nurodė tariamai „teisėtą“ *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties sąlygų pobūdį, visų pirma reikia priminti, kad nors objektyvūs tikslai, kurių susitarimais siekiama konkurencijos požiūriu, neabejotinai yra reikšmingi siekiant įvertinti jų galimą antikonkurencinį tikslą, tai, kad įmonės veikė neturėdamos tikslo užkirsti, apriboti ar iškraipyti konkurenciją, ir tai, kad jos siekė tam tikrų teisėtų tikslų, nėra lemiamos aplinkybės taikant SESV 101 straipsnio 1 dalį (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 167 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija). Taigi aplinkybė, kad komercinė strategija, pagal kurią tame pačiame gamybos grandinės lygyje

veikiančios įmonės derasi dėl tokių susitarimų, kad išspręstų ginčą dėl patento galiojimo, šių įmonių požiūriu yra logiška ir racionali, niekaip neįrodo, kad šios strategijos tęsimas yra pateisinamas konkurencijos teisės požiūriu.

- 448 Be to, neabejotina, kad, kaip nuspręsta šio sprendimo 226 punkte, susitarimas dėl taikaus ginčo patentų srityje sprendimo, kaip ir licencinės sutartys, siejamos su tokiais susitarimais, gali būti sudaryti siekiant teisėto tikslo ir visiškai teisėtai, remiantis tuo, kad šalys pripažįsta atitinkamo patento galiojimą. Dar daugiau, valdžios institucijos skatina sudaryti susitarimus dėl taikaus ginčų sprendimo, nes jie leidžia sutaupyti išteklių ir yra naudingi visuomenei (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 79 punktą). Taip pat, kaip *Servier* teisingai pažymi pirmojoje instancijoje pareikštame ieškinyje, negalima paneigti, kad daroma prielaida, jog licencinė sutartis, pagal kurią generinių vaistų gamintojui leidžiama įeiti į tam tikras rinkas, kurios dėl patento yra uždaros konkurencijai, gali daryti konkurenciją skatinantį poveikį tose pačiose rinkose.
- 449 Vis dėlto, kaip matyti iš šio sprendimo 226 punkte nurodytos jurisprudencijos, tai, kad susitarimais siekiama tikslo, kuris abstrakčiai vertinant gali būti teisėtas, negali atleisti šių susitarimų nuo SESV 101 straipsnio taikymo, jei paaiškėja, kad minėtais susitarimais taip pat siekiama pasidalyti rinkas ar įgyvendinti kitus konkurencijos apribojimus. Be to, kaip priminta šio sprendimo 178–184 punktuose, aplinkybė, kad susitarimo teisinė forma iš principo yra teisėta ir kad iš šio susitarimo formuluotės nematyti akivaizdaus antikoncepcinio tikslo, savaime nėra lemiamas veiksnys atsakant į klausimą, ar juo pažeidžiama SESV 101 straipsnio 1 dalis. Kiekvienas susitarimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į jo konkretų turinį ir ekonomines aplinkybes, be kita ko, į padėtį atitinkamoje rinkoje.
- 450 Šiuo atveju *Servier* pirmojoje instancijoje pateiktame devintajame pagrinde nurodytuose argumentuose, susijusiuose su *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties turiniu, neatsižvelgiama, pirma, į tai, kad šių susitarimų tarpusavio ryšiai buvo tokie, kad jų sąlygas reikėjo nagrinėti ne atskirai, o kaip visumą. Antra, šiais argumentais neatsižvelgta į tai, kad pagal *Krka* licencinę sutartį *Krka* buvo leista prekiauti savo perindopriiliu, sudarytu iš patentu 947 saugomo erbumino alfa kristalinio pavidalo, pagrindinėse rinkose, su kuriomis ginčijamame sprendime konstatuotas SESV 101 straipsnio 1 dalies pažeidimas nesusijęs, o pagal *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo *Krka* buvo uždrausta prekiauti šiuo vaistu pagrindinėse *Servier* rinkose, su kuriomis minėtas pažeidimas susijęs.
- 451 Kalbant apie *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties ryšius, pažymėtina, kad iš šių susitarimų formuluotės ir jų sudarymo aplinkybių, kurias Komisija nurodė ginčijamo sprendimo 1703 konstatuojamojoje dalyje, aiškiai matyti, kad ekonominiu požiūriu šie susitarimai yra susiję ta prasme, kad, kaip Komisija pažymėjo ginčijamo sprendimo 1702 konstatuojamojoje dalyje, vieno susitarimo nebuvo galima sudaryti nesant kito. Be to, ši ryši patvirtina ginčijamo sprendimo 1746 ir 2103 konstatuojamosiose dalyse Komisijos pateikti rašytiniai įrodymai, iš kurių matyti, kad *Krka* manė, jog *Krka* licencinė sutartis buvo išankstinė sąlyga, iškelta sutikti neįeiti į pagrindines *Servier* rinkas, nes *Krka* susitarime dėl taikaus ginčų sprendimo numatyti apribojimai buvo būtini šiai licencijai gauti. Taigi, kadangi *Servier*, neginčydamą šių ryšių egzistavimo, siekia paneigti šių susitarimų analizę, kurią Komisija atliko remdamasi argumentais, kurių pagrindu minėti susitarimai buvo nagrinėjami atskirai, siekiant įrodyti tariamą jų turinio teisėtumą, šie argumentai grindžiami klaidinga prielaida. Taip pat darytina išvada, kad, kaip buvo nuspręsta šio sprendimo 195 punkte ir priešingai, nei teigia *Servier*, nepriklausomai nuo to, ar *Krka* licencinėje sutartyje numatytas atlygio dydis buvo

adekvatus, ar ne, būtent galimybė įeiti į pagrindines rinkas nepatiriant patento pažeidimo rizikos paskatino *Krka* atsisakyti prekiauti savo perindopriliu, sudarytu iš patentu 947 saugomo erbumino alfa kristalinio pavidalo, pagrindinėse *Servier* rinkose.

- 452 Beje, *Servier* argumentą, grindžiamą tariamu *Krka* licencinės sutarties konkurenciją skatinančiu pobūdžiu pagrindinėse *Krka* rinkose, paneigia aplinkybė, kad ši sutartis neapima pagrindinių *Servier* rinkų, kurios vienintelės buvo susijusios su ginčijamame sprendime konstatuotu SESV 101 straipsnio 1 dalies pažeidimu. Šis konkurenciją skatinantis pobūdis, darant prielaidą, kad jis įrodytas, turėjo teigiamą poveikį konkurencijai tik pagrindinėse *Krka* rinkose. Bet kuriuo atveju licencijos suteikimas tam tikrose rinkose mainais už šios licencijos gavėjo išipareigojimą atsisakyti ginčyti jo kontrahento patento galiojimą, kiek tai susiję su tomis pačiomis rinkomis, gali būti laikomas teisėtu konkurencijos požiūriu, su sąlyga, kad įvertintas jo konkretus turinys ir ekonominis kontekstas; kitaip yra tuo atveju, kai susitarimų visuma leidžia šiam licencijos gavėjui įeiti į tam tikras geografines rinkas nepatiriant patentų pažeidimo rizikos ir kartu draudžia jam įeiti į kitas rinkas.
- 453 Tokia susitarimų visuma iš esmės reiškia šių rinkų pasidalijimą, taigi ir konkurencijos ribojimą dėl tikslo, kurio negalima sušvelninti ar kompensuoti galimu teigiamu ar konkurenciją skatinančiu poveikiu kurioje nors rinkoje. Komisija neprivalo nagrinėti susitarimo ar elgesio pasekmių, vertindama galimo konkurencijos ribojimo dėl tikslo egzistavimą (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 159 ir 166 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 454 Be to, kaip Komisija paaiškino ginčijamo sprendimo 1745 konstatuojamojoje dalyje, būtent dėl to, kad *Krka* licencinė sutartis ir iš *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo kylanti pareiga nepažeisti patento neapėmė tų pačių nacionalinių rinkų, jos nuomone, ši licencinė sutartis buvo ne teisėta ar net skatinanti konkurenciją, o veikiau didelė ekonominė paskata *Krka* pritarti *Krka* susitarime dėl taikaus ginčų sprendimo nustatytiems apribojimams ir atitinkamai geografiškai pasidalyti šias rinkas su *Servier*. Taigi ekonominiu požiūriu *quid pro quo* tai prilygintina vertės perleidimui, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 104 punkte primintą jurisprudenciją. Siekiant patikrinti šios analizės pagrįstumą, remiantis šia jurisprudencija reikia įvertinti, ar ši *Servier* atliktą vertės perleidimą *Krka* naudai galima paaiškinti tik *Servier* ir *Krka* interesu nekonkuruoti pranašumais.
- 455 Šiuo klausimu, kaip priminta šio sprendimo 427 ir 428 punktuose, *Krka* ne tik jau prekiaavo savo perindopriliu tam tikrose savo pagrindinėse rinkose, bet ir aplenkė potencialius *Servier* konkurentus, planuodama prekiauti generine perindoprilio versija, be kita ko, Prancūzijoje ir Jungtinėje Karalystėje, t. y. dviejose iš pagrindinių *Servier* rinkų. Be to, iš, be kita ko, ginčijamo sprendimo 2273–2401 konstatuojamosiose dalyse pateiktų duomenų, susijusių su perindoprilio pardavimu, matyti, kad kaina, kuria *Servier* pardavinėjo šį vaistą Prancūzijos, Nyderlandų ir Jungtinės Karalystės rinkose, buvo daug didesnė nei kaina, kuria *Krka* pardavinėjo savo perindoprilį Lenkijos rinkoje. Tokiomis aplinkybėmis *Servier* paskata pavėlinti šio vaisto patekimą į jos pagrindines rinkas buvo akivaizdi ir, beje, nebuvo ginčyta.
- 456 Dėl klausimo, ar Komisija galėjo pagrįstai nuspręsti, kad *Krka* licencinė sutartis yra tokia *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo kompensacija, pirmiausia reikia priminti, kad pagal *Krka* licencinę sutartį išimtinės ir neatšaukiamos teisės pagal patentą 947 buvo suteiktos bendrovei *Krka* pagrindinėse jos rinkose, nepaisant to, kad *Servier* pasiliko galimybę tiesiogiai ar per savo patronuojamąsias bendroves suteikti šias teises ir vienam trečiajam asmeniui kiekvienoje šalyje. Iš

šio susitarimo matyti, kad kiekvienoje iš šių rinkų, be *Servier*, jos patronuojamųjų bendrovių ar jos paskirto trečiojo asmens, *Krka* buvo vienintelė įmonė, galinti prekiauti perindopriliu, sudaryto iš patentu 947 saugomo erbumino alfa kristalinio pavidalo, nerizikuodama pažeisti šio patento.

- 457 Be to, kaip Komisija pažymėjo ginčijamo sprendimo 1721, 1724, 1728–1730 ir 1819 konstatuojamosiose dalyse, *Servier* atsisakymas prieštarauti *Krka* vykdomai generinės perindoprilio versijos prekybai pagrindinėse *Krka* rinkose ekonominiu požiūriu iš tikrųjų prilygsta vertės perleidimui *Krka*. Dėl tokio *quid pro quo* *Servier* ir *Krka* kiekviena galėjo išlaikyti palankesnę padėtį savo atitinkamose pagrindinėse rinkose, nes *Servier* pavyko pašalinti potencialią konkurenciją dėl *Krka* perindoprilio, sudaryto iš patentu 947 saugomo erbumino alfa kristalinio pavidalo, pateikimo jos pagrindinėms rinkoms, o *Krka* buvo tikra, kad galės prekiauti šiuo vaistu savo pagrindinėse rinkose, nerizikuodama pažeisti patento.
- 458 Šiomis aplinkybėmis *Servier* nurodo tai, kad Komisija per mažą reikšmę suteikė *Krka* licencinės sutarties konkurenciją skatinančiam poveikiui pagrindinėms *Krka* rinkoms ir dėl jo šios įmonės įgytam pranašumui, nes *Krka* jau vykdė veiklą penkiose iš šių rinkų. Tuo remdamasi *Servier* daro išvadą, kad *Krka* įgytas užtikrintumas dėl galimybės prekiauti savo perindopriliu, sudarytu iš patentu 947 saugomo erbumino alfa kristalinio pavidalo, nerizikuojant, kad bus pažeistas patentas, buvo vienintelis pranašumas, kurį *Krka* gavo iš šios sutarties, remiantis pačios Komisijos pateiktais argumentais, ir teigia, kad šio pranašumo nepakako, kad *Krka* būtų paskatinta atsisakyti įeiti į pagrindines *Servier* rinkas. Vis dėlto iš įrodymų, kuriais Komisija rėmėsi ginčijamo sprendimo 913 ir 1748 konstatuojamosiose dalyse, matyti, kad 2009 m. rugpjūčio 4 d. pati *Krka*, atsakydama į Komisijos prašymą pateikti informaciją, nurodė šiai institucijai, kad „paaukoj[o]“ pagrindines *Servier* rinkas, kurios „*Krka* buvo vertinamos kaip mažiau reikšmingos“, „mainais į galimybę iš karto prekiauti Centrinės ir Rytų Europos rinkose“. Taigi iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad *Krka* suteikta perspektyva būti vienintele generinės perindoprilio versijos gamintoja jos pagrindinėse rinkose, net jeigu ji nebūtų atsisakiusi įeiti į pagrindines *Servier* rinkas nesuteikus licencijos, apimančios jos pačios pagrindines rinkas, *Krka* subjektyviu požiūriu buvo priimtinesnė nei teisminiai ginčai pagrindinėse *Servier* rinkose, kurie galėjo būti brangūs, kurių baigtis buvo neaiški ir kurie, jei būtų sėkmingi, būtų buvę naudingi visiems generinių vaistų gamintojams, kaip Komisija konstatavo ginčijamo sprendimo 844, 874, 914, 1759 ir 1763 konstatuojamosiose dalyse.
- 459 Dėl *Servier* argumento, kad faktinės duopolijos egzistavimas pagrindinėse *Krka* rinkose buvo paneigtas dėl *Servier* patronuojamosios bendrovės ar įgalioto trečiojo asmens galimybės įeiti į pagrindines *Krka* rinkas, reikia konstatuoti, kad, kaip buvo nuspręsta šio sprendimo 232 punkte, Komisija padarė išvadą, jog egzistuoja „faktinė“, o ne „de jure“ duopolija ir kad bet kuriuo atveju *Servier* atsisakė savo teisės monopolio, įsipareigodama išimtinai dalytis juo su *Krka*. Kadangi *Servier* nurodė intensyvią *Krka* ir *Servier* konkurenciją šiose rinkose, reikia pabrėžti, kad, nors ginčijamo sprendimo 1728 ir 1744 konstatuojamosiose dalyse Komisija neneigė tam tikro konkurencijos lygio egzistavimo, tikslus konkurencijos lygis šiose rinkose neturi reikšmės, nes tai nekeičia aplinkybės, kad *Servier* neabejotinai atsisakė rinkos dalių, taigi ir dalies pelno, *Krka* naudai.
- 460 Galiausiai dėl klausimo, ar šis vertės perleidimas, paminėtas šio sprendimo 457 punkte, buvo pakankamai didelis, kad paskatintų *Krka* sudaryti *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo, iš ginčijamo sprendimo 1738 konstatuojamosios dalies matyti, jog pati *Krka* įvertino ekonominę vertę, kurią *Servier* taip perleido mainais už *Krka* įsipareigojimą neįeiti į šios įmonės pagrindines rinkas, maždaug 10 mln. EUR per trejus metus. Šis įvertinimas pasirodė esąs patikimas, nes, kaip matyti iš to sprendimo 4112 išnašoje nurodytų bylos duomenų, *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų

sprendimo ir licencinės sutarties galiojimo laikotarpiu *Krka* nauda, gauta iš perindoprilio pardavimo tik Vengrijos, Lenkijos ir Čekijos Respublikos rinkose, pasiekė 10 mln. EUR. Net jei iš šios 10 mln. EUR sumos būtų atimtas atlygis, kurį *Krka* kasmet turėjo mokėti *Servier* pagal *Krka* licencinę sutartį, vis dėlto tokio dydžio *Servier* vertės perleidimas *Krka* negali būti paaiškintas jokių kitų *Krka* atlygiu nei jos įsipareigojimas nekonkuruoti su *Servier* pagrindinėse jos rinkose.

- 461 Reikia pridurti, kad nė vienas iš kitų konkretesnių *Servier* argumentų nepaneigia Komisijos išvados, kad *Krka* susitarime dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinėje sutartyje nustatytas rinkos pasidalijimas reiškė konkurencijos ribojimą dėl tikslo.
- 462 *Servier* teigimu, ginčijamo sprendimo 1747 konstatuojamojoje dalyje Komisija klaidingai nusprendė, kad „*Krka* suteiktos licencijos geografinės aprėpties negalima paaiškinti patentų skirtumais šiose teritorijose“, nes iš tikrųjų tokių skirtumų buvo, kadangi šios licencijos suteikimo dieną *Krka* jau buvo įėjusi į kelias rinkas, kuriose galiojo ta licencija, todėl jai kilo konkreti ir tiesioginė patento pažeidimo rizika. Pateikdama šiuos argumentus *Servier* klysta dėl galimų skirtumų, kurie, kiek tai susiję su patentine situacija, gali egzistuoti tarp geografinių rinkų, reikšmingumu.
- 463 Kaip Komisija teisingai pažymėjo ginčijamo sprendimo 1754 konstatuojamojoje dalyje, tokie skirtumai yra reikšmingi vertinant licencijos geografinės aprėpties teisėtumą konkurencijos požiūriu, tik jeigu jie susiję su objektyvios rizikos, kad kiekvienoje iš šių rinkų patentas (-ai), dėl kurio (-ių) išduota licencija, bus pripažintas (-i) negaliojančiu (-iais), lygiu. Tai paaiškinama tuo, kad nėra teisėta „paaukoti“ tam tikras rinkas ir taip pakenkti konkurencijai jose, siekiant gauti licenciją kitose rinkose dėl subjektyvių komercinio tikslingumo priežasčių. Dėl tos pačios priežasties taip pat reikia atmesti *Servier* argumentą, susijusį su tariamu „paradoksu“, kurį lėmė tai, kad licencijos, apimančios didesnę rinkų skaičių, suteikimas galėjo paskatinti atsisakyti rinkų, kurioms ši licencija netaikoma. Kad ir koks būtų rinkų, kurioms netaikoma minėta licencija, skaičius, šiose rinkose konkurencija yra apribota.
- 464 *Servier* teigia, kad neginčijimo ir nepažeidimo sąlygos pagrindinėse *Servier* rinkose nelėmė rinkos pasidalijimo. Jei *Krka* būtų uždrausta prekiauti savo perindopriliu, sudarytu iš patentu 947 saugomo erbumino alfa kristalinio pavidalo, dėl to, kad jis tariamai pažeidžia patentą, *Krka* galėjo laisvai prekiauti patento nepažeidžiančia šio vaisto versija, kurią, beje, ji dar tik kūrė. Vis dėlto šiuo klausimu pakanka pažymėti, kad aplinkybė, jog rinkos pasidalijimo susitarimu potencialiam konkurentui ribojamos galimybės konkuruoti su patento savininku, neatmetant to, kad šis konkurentas gali vykdyti ilgalaikę konkurenciją sukurdamas patento nepažeidžiantį produktą, negali paneigti išvados, kad toks susitarimas yra konkurencijos ribojimas dėl tikslo.
- 465 *Servier* nurodė tariamą konkurenciją skatinantį poveikį pagrindinėse *Servier* rinkose, nes *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo neužkirto kelio *Krka* įeiti į pagrindines *Servier* rinkas su savo perindopriliu, sudarytu iš patentu 947 saugomo erbumino alfa kristalinio pavidalo, prieš pasibaigiant patento 340 galiojimui. Vis dėlto pagal šį susitarimą *Krka* buvo uždrausta prekiauti šiuo perindopriliu tose rinkose, kol nesibaigė patento 947 galiojimas. Taigi *Servier* „nuolaida“ dėl patento 340 nepaneigia Komisijos vertinimo dėl to susitarimo antikonkurencinio tikslo, nes tas susitarimas užkirto kelią *Krka* įeiti į pagrindines *Servier* rinkas trumpuoju ar net vidutiniu laikotarpiu.
- 466 Kalbant apie *Servier* argumentus, kad *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo neužkirto kelio kitiems potencialiems *Servier* konkurentams toliau tęsti ginčus dėl patento 947 pripažinimo negaliojančiu, reikia konstatuoti, kad, atsižvelgiant į konkurencijos teisę, tokia aplinkybė negali

pateisinti to, kad pagal šį susitarimą *Krka* buvo įpareigota atsisakyti šiuo klausimu vykstančių ginčų su *Servier*. Juo labiau kad, kaip matyti iš šio sprendimo 436 punkte nurodytų įrodymų, *Servier* „manė, kad *Krka* turėjo vieną iš geriausių ir išsamiausių įrodymų EPT protesto procedūroje ir atšaukimui Jungtinėje Karalystėje“, o tai reiškia, kad jos ieškinių atsiėmimas galėjo gerokai sumažinti šio patento pripažinimo negaliojančiu galimybes ir taip sustiprinti kontrolę, kurią *Servier* galėjo vykdyti atitinkamose rinkose.

- 467 Dėl *Servier* argumento, grindžiamo tariamu 2005 m. rugsėjo 29 d. dokumento, kuriame *Krka* darbuotojas kalba apie „bendrą veiklą [su *Servier*], [vykdomą] siekiant kontroliuoti rinką“, iškraipymu, reikia konstatuoti, kad šiame dokumente bent jau nurodyta, kad likus metams iki *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties sudarymo *Krka* buvo atvira idėjai bendradarbiauti su *Servier* tam tikrose rinkose, siekiant jas kartu kontroliuoti, tačiau iš šio dokumento negalima tiksliai nustatyti, apie kokias rinkas kalbama. Bet kuriuo atveju ši aplinkybė yra dalis nuoseklių įrodymų visumos, patvirtinančios šių susitarimų antikonkurencinį pobūdį, tačiau pati savaime nėra būtina Komisijos padarytai išvada patvirtinti. Taigi, net ir darant prielaidą, kad *Servier* teiginiai dėl šio įrodymo yra iš dalies teisingi, šio argumento nepakanka, kad šiam pagrindui būtų pritarta.
- 468 Reikia pridurti, kiek tai reikšminga, kad, nors kai kuriais savo argumentais *Servier* siekia sumažinti *Krka* susitarimais padarytos žalos dydį, nėra jokių abejonų, jog Komisijos konstatuotas konkurencijos ribojimas buvo pakankamai žalingas, kad jį būtų galima kvalifikuoti kaip konkurencijos ribojimą dėl tikslo, kaip jis suprantamas pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją (pagal analogiją žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 67 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Kaip matyti iš šio sprendimo 97 ir 238 punktuose primintos jurisprudencijos, susitarimų, kuriais siekiama pasidalyti rinkas, tikslas savaime yra riboti konkurenciją ir jie patenka į SESV 101 straipsnio 1 dalimi aiškiai draudžiamų susitarimų kategoriją.
- 469 Taigi įvertinus visus šalių argumentus ir bylos medžiagoje esančius įrodymus darytina išvada, kad Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kai ginčijamo sprendimo 1745 konstatuojamojoje dalyje nusprendė, kad, nors patento licencija gali būti teisėta šio patento savininko priemonė suteikti trečiajam asmeniui teisę naudotis tuo patentu saugomu išradimu, *Krka* licencinė sutartis paskatino *Krka* priiimti išipareigojimą atsisakyti įėjimo į pagrindines *Servier* rinkas, todėl šios dvi įmonės galėjo tarpusavyje organizuoti rinkos pasidalijimą.
- 470 Vadinasi, reikia atmesti *Servier* argumentus dėl susitarimo dėl rinkos pasidalijimo egzistavimo.
- 471 Iš šių aplinkybių matyti, kad ginčijamame sprendime pateikti įrodymai patvirtina, jog buvo vykdyti veiksmai, kuriais *Servier* ir *Krka* siekė pasidalyti perindoprilio rinką, ir to pakanka, kad būtų galima pateisinti šių veiksmų kvalifikavimą kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo, remiantis šio sprendimo 96 ir 97 punktuose priminta Teisingumo Teismo jurisprudencija.
- 472 Tiek, kiek *Servier* subsidiariai prašo panaikinti ginčijamą sprendimą ta dalimi, kurioje konstatuotas konkurencijos ribojimas dėl tikslo būtent Jungtinės Karalystės rinkoje, nepaisant to, kad 2006 m. spalio 3 d. *High Court* sprendimu *Krka* buvo nustatytas laikinas draudimas įeiti į šią rinką su savo perindopriliu, sudarytu iš patentu 947 saugomo erbumino alfa kristalinio pavidalo, reikia priminti, kad toks draudimas yra laikina priemonė, neturinti jokios įtakos patento savininko pareikšto ieškinio dėl patento pažeidimo pagrįstumui (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 53 punktą). Taigi, nustačius šį

įpareigojimą, konkurencinis spaudimas, kuri darė *Krka* galimybė įeiti į šią rinką, neišnyko, todėl ši aplinkybė negali paneigti pirmesniame šio sprendimo punkte padarytos išvados, kiek tai susiję su Jungtinės Karalystės rinką.

- 473 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio devintojo pagrindo pirmą dalį ir konstatuoti, kad *Servier* nepavyko paneigti ginčijamame sprendime atlikto veiksmų, kuriais *Servier* ir *Krka* siekė pasidalyti perindoprilio rinką pagal *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinę sutartį, kvalifikavimo kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo.
- 474 Be to, reikia konstatuoti: kaip buvo nurodyta šio sprendimo 424 punkte, kadangi pirmojoje instancijoje pateikto ketvirtojo pagrindo pirma dalis, iš principo susijusi su iš esmės teisėtu susitarimų dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinių sutarčių pobūdžiu, konkrečiai apima *Krka* susitarimą dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinę sutartį, ji sutampa su teisiniais argumentais, kuriuos *Servier* nurodė pirmojoje instancijoje pateiktame devintajame pagrinde. Vadinasi, iš šio sprendimo 423–473 punktuose išdėstytų motyvų matyti, kad tiek, kiek pirmojoje instancijoje pateikto ketvirtojo pagrindo pirma dalis yra susijusi su *Krka* susitarimu dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencine sutartimi, ji taip pat turi būti atmesta.

B. Dėl pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio dešimtojo pagrindo

1. Šalių argumentai

- 475 Pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio dešimtajame pagrinde *Servier* visų pirma priekaištauja Komisijai ginčijamo sprendimo 1817 konstatuojamojoje dalyje konstatavus, kad *Servier* užėmė dominuojančią padėtį rinkoje, kaip ji apibrėžta tame sprendime, o *Servier* šią apibrėžtį ginčija pateikdama kitus pagrindus. Ji taip pat nurodo motyvavimo stoką, nes, jos nuomone, neįmanoma nustatyti, ar Komisija ginčijamame sprendime atliko priešingos padėties analizę. *Servier* taip pat priekaištauja Komisijai dėl to, kad ši padarė teisės klaidą analizuodama priešingos padėties scenarijų. Visų pirma Komisija turėjo išnagrinėti konkurenciją, kokia ji tikriausiai būtų buvusi, jei nebūtų sudaryta *Krka* susitarimų, atsižvelgdama į realias aplinkybes, kuriomis šie susitarimai turėjo poveikį. Šiuo klausimu *Servier* teigia, kad *Krka* pasitraukimas iš bylos dėl patento 947 galiojimo neturėjo jokio reikšmingo poveikio šių bylų baigčiai.
- 476 Jeigu nebūtų sudaryti *Krka* susitarimai, *Krka* tikriausiai nebūtų įėjusi į Prancūzijos, Nyderlandų ir Jungtinės Karalystės rinkas. *Servier* teigimu, toks įėjimas į rinką Jungtinėje Karalystėje buvo užblokuotas teismo draudimu. Prancūzijoje ir Nyderlanduose *Krka* atsisakė savo planų pradėti prekiauti savo perindopriliu. Vis dėlto *Krka* susitarimai nebūtų pašalinę *Krka* kaip potencialios *Servier* konkurentės, jei patentas 947 būtų pripažintas negaliojančiu arba jei būtų sukurta patento nepažeidžianti perindoprilio versija. Kiek tai susiję su *Krka* perleidimo ir licencine sutartimi, *Servier* mano, kad ji neturėjo jokio poveikio konkurencijai, nes *Krka* technologija neleido apeiti patento 947. *Servier* pabrėžia, kad po to, kai 2009 m. gegužės 6 d. EPT sprendimu patentas 947 buvo panaikintas, keli generinių vaistų gamintojai įėjo į perindoprilio rinką, o tai įrodo, kad ši sutartis neturėjo atskiro antikonkurencinio poveikio šiam patentui.
- 477 *Servier* taip pat kritikuoja ginčijamo sprendimo 1831 konstatuojamąją dalį, susijusią su priemonėmis, kurių *Servier* ir *Krka* galėjo imtis derėdamosi dėl *Krka* susitarimų ir juos sudarydamos, kad šie susitarimai nesukeltų rinkos pasidalijimo. Ji tvirtina, kad Komisija neįrodė, jog šalys galėjo susitarti dėl mažiau ribojančių sąlygų.

- 478 Galiausiai *Servier* teigia, kad analizuodama *Krka* susitarimų poveikį Komisija neatsižvelgė į *Krka* licencinės sutarties konkurenciją skatinantį poveikį.
- 479 Komisija ginčija šiuos argumentus.

2. Teisingumo Teismo vertinimas

- 480 Pirmiausia reikia pažymėti, kad *Servier* argumentai, pateikti jos dešimtajame pagrinde pirmojoje instancijoje, sutampa su argumentais, pateiktais ketvirtojo pagrindo antroje dalyje, pagal kurią Komisijos vertinimai, susiję su *Krka* susitarimų poveikiu, yra klaidingi. Dėl argumento, kuriuo *Servier* ginčija savo dominuojančios padėties egzistavimą tariamoje atskiroje perindoprilio rinkoje, dėl kurio savo poziciją Komisija pateikė ginčijamo sprendimo 1817 konstatuojamojoje dalyje, reikia konstatuoti, kad ši nuoroda, padaryta apibūdinant *Servier* konkurencinę padėtį, neturi lemiamos reikšmės to sprendimo 1820 ir paskesnėse konstatuojamosiose dalyse pateiktai *Krka* susitarimų poveikio potencialiai *Krka* vykdomai konkurencijai *Servier* analizei.
- 481 Dėl tariamos motyvavimo stokos, kurią lėmė tai, kad neįmanoma sužinoti, ar Komisija ginčijamame sprendime atliko priešingos padėties analizę, pakanka pažymėti, kad to sprendimo 1814 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė, jog reikėjo atsižvelgti į „konkurenciją, kuri būtų susiklosčiusi, jei susitarimo nebūtų buvę sudaryta“, t. y. konkrečiai į „konkurencinius veiksmus, kuriuos *Krka* būtų galėjusi atlikti, jei susitarimo nebūtų buvę sudaryta“. Taigi, šiuo klausimu ginčijamas sprendimas tinkamai motyvuotas.
- 482 Iš šio sprendimo 339–358 punktuose išdėstytų teisinių aplinkybių matyti, kad kiti argumentai, susiję su priešingos padėties scenarijumi, kuriuos *Servier* nurodė pateikdama šį pagrindą, grindžiami klaidingu Komisijai tenkančios pareigos, siekiant įrodyti susitarimų, kuriais, kaip ir *Krka* susitarimais, ketinama nustatyti rinkų pasidalijimą pavėlinant generinio vaisto pateikimą rinkai, poveikį, aiškinimu.
- 483 Kaip jau buvo nuspręsta šio sprendimo 354 punkte, Komisija turėjo įrodyti, kad pasirinktas priešingos padėties scenarijus buvo realus ir patikimas. Kaip iš esmės matyti iš šio sprendimo 355 punkto, kadangi šiuo atveju nagrinėjamas konkurencijos ribojimas buvo susijęs su potencialios konkurencijos, kurią *Krka* kėlė *Servier*, šaltinio pašalinimu, priešingos padėties scenarijaus analizė iš esmės atitiko šios potencialios konkurencijos, kurią pašalino *Krka* susitarimai, egzistavimo analizę. Taigi, siekiant nustatyti, ar *Krka* susitarimai, uždraudę *Krka* įeiti į Prancūzijos, Nyderlandų ir Jungtinės Karalystės rinkas, turėjo įrodytą poveikį potencialiai konkurencijai, Komisija turėjo patikrinti, ar nesant šių susitarimų *Krka* būtų turėjusi realią ir konkrečią galimybę įeiti į šias rinkas per tam tikrą laikotarpį, kad *Servier* darytų konkurencinį spaudimą, todėl tokio įėjimo į rinką grėsmė galėjo būti laikoma realia ir patikima (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 117–120 punktus).
- 484 Taigi, priešingai, nei teigia *Servier*, Komisija neprivalėjo įrodyti, kad, jeigu nebūtų sudarytas *Krka* susitarimas dėl taikaus ginčų sprendimo, *Krka* būtų greičiau laimėjusi bylą dėl patento 947 ar pasiekusi joje naudą didesne apimtimi.
- 485 Ginčijamo sprendimo 1826, 1829 ir 1835–1846 konstatuojamosiose dalyse atsižvelgusi į *Krka* susitarimų ekonominį ir teisinį kontekstą Komisija galėjo pagrįstai nuspręsti, kad *Krka* kėlė vieną iš realiausių grėsmių *Servier*, nes ji turėjo realių ir konkrečių galimybių įeiti į Prancūzijos, Nyderlandų ir Jungtinės Karalystės rinkas. Tai, kad neįmanoma užtikrintai nustatyti, ar *Krka* iš

- tikrųjų įėjo į šias rinkas, neturi reikšmės aplinkybei, kad, nors *Krka* norėjo įeiti į minėtas rinkas ir turėjo tam priemonių, ji derino veiksmus su *Servier*, kad atsisakytų tokios galimybės abiem įmonėms abipusiai naudingomis sąlygomis.
- 486 Jeigu *Krka* susitarimų nebūtų buvę sudaryta, ši *Krka* galimybė įeiti į rinką su savo perindopriiliu, sudarytu iš patentu 947 saugomo erbumino alfa kristalinio pavidalo, nebūtų buvusi pašalinta. Todėl Komisija nustatė, kad įgyvendinant minėtus susitarimus šio potencialios konkurencijos šaltinio pašalinimas reikšmingai riboja konkurenciją. Taigi šios potencialios konkurencijos pašalinimas yra poveikis, kuris yra ne hipotetinis ar potencialus, o realus ir galintis pateisinti kvalifikavimą kaip konkurencijos ribojimo dėl poveikio, pateiktą ginčijamo sprendimo 1850 konstatuojamojoje dalyje.
- 487 Dėl *Servier* argumento, kuriuo taip pat kritikuojama ginčijamo sprendimo 1831 konstatuojamoji dalis, susijusi su priemonėmis, kurių *Servier* ir *Krka* būtų galėjusios imtis derėdamosi dėl *Krka* susitarimų ir juos sudarydama, kad šie susitarimai nesukeltų rinkos pasidalijimo, pakanka konstatuoti, kad toje konstatuojamojoje dalyje Komisija apsiribojo teisingai pažymėdama, jog niekas netrukdytų *Servier* ir *Krka* sudaryti kitokių susitarimų, kurie nesukeltų šio sprendimo 442–473 punktuose konstatuoto rinkos pasidalijimo. Taigi šis *Servier* argumentas grindžiamas klaidinga prielaida, kad *Krka* susitarimai nereikštų rinkos pasidalijimo, todėl turi būti atmestas.
- 488 Vadinasi, *Servier* pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio dešimtojo pagrindo nagrinėjimas neatskleidė jokios klaidos, dėl kurios būtų galima paneigti ginčijamo sprendimo 1850 konstatuojamojoje dalyje Komisijos padarytą išvadą, kad *Krka* susitarimai labai apribojo potencialią *Krka* konkurenciją *Servier* atžvilgiu.
- 489 Kalbant apie *Servier* nurodytą tariamą *Krka* licencinės sutarties konkurenciją skatinantį poveikį, pakanka priminti, kad, kaip matyti, be kita ko, iš šio sprendimo 175, 289, 452 ir 454 punktų, ši sutartis susijusi su rinkomis, kurios nepatenka į SESV 101 straipsnio pažeidimo geografinę taikymo sritį, nes Komisija konstatavo konkurencijos ribojimą dėl poveikio. Todėl galimas šios sutarties konkurenciją skatinantis poveikis kitose rinkose nei tos, kuriose buvo padarytas šis pažeidimas, negali pateisinti antikonkurencinio poveikio rinkose, kuriose minėtas pažeidimas buvo konstatuotas.
- 490 Vadinasi, reikia atmesti *Servier* pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio dešimtąjį pagrindą.
- 491 Be to, kaip buvo paminėta šio sprendimo 480 punkte, *Servier* pirmojoje instancijoje pateikto ketvirtojo pagrindo antroje dalyje nurodyti argumentai, kad apibrėždama priešingos padėties scenarijų ir *ex ante* nagrinėdama *Krka* susitarimų poveikį Komisija padarė teisės klaidų, sutampa su argumentais, kuriuos *Servier* nurodė pirmojoje instancijoje pateiktame dešimtajame pagrinde. Todėl iš šio sprendimo 480–490 punktuose išdėstytų motyvų matyti, kad tiek, kiek pirmojoje instancijoje pateikto ketvirtojo pagrindo antra dalis susijusi su *Krka* susitarimo dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencinės sutarties kvalifikavimu kaip konkurencijos ribojimo dėl poveikio, ji taip pat turi būti atmesta.
- 492 Iš viso to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad, nors šiame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė dėl tam tikrų pirmojoje instancijoje pateiktų pagrindų pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnį, šioje bylos stadijoje negalima priimti sprendimo dėl viso ginčo, todėl byla T-691/14 turi būti gražinta Bendrajam Teismui, kad šis išnagrinėtų tuos *Servier* pagrindus, dėl kurių dar nėra priimta galutinio sprendimo.

- 493 Kalbant apie SESV 101 straipsnio pažeidimą, nurodytą ginčijamo sprendimo 4 straipsnyje, Teisingumo Teismas, remdamasis Komisijos išvadomis, priėmė sprendimą dėl kelių pirmojoje instancijoje pateiktų pagrindų, t. y. ketvirtojo pagrindo, kiek jis konkrečiai susijęs su *Krka* susitarimu dėl taikaus ginčų sprendimo ir licencine sutartimi, devintojo pagrindo pirmos dalies ir dešimtojo pagrindo. Kadangi Teisingumo Teismas galutinai atmetė šiuos pagrindus, Bendrajam Teismui nebereikia jų nagrinėti.
- 494 Vis dėlto pirmojoje instancijoje pateikto devintojo pagrindo antroje dalyje *Servier* teigia, kad Komisija padarė kelias vertinimo klaidas, kai *Krka* perleidimo ir licencinę sutartį kvalifikavo kaip konkurencijos ribojimą dėl tikslo. Bendrasis Teismas turės išnagrinėti šį pagrindą, kai byla bus jam gražinta.
- 495 Kalbant apie SESV 102 straipsnio pažeidimą, kurią Komisija nustatė ginčijamo sprendimo 6 straipsnyje *Servier* atžvilgiu, Bendrasis Teismas, atsižvelgdamas į šio sprendimo 380–390 punktuose išdėstytus motyvus, kuriais Teisingumo Teismas patenkino apeliacinio skundo aštuntąjį pagrindą, susijusį su perindoprilio rinkos apibrėžimu, taigi ir vienuoliktąjį pagrindą, turės priimti sprendimą dėl pirmojoje instancijoje pateiktų keturioliktojo–septynioliktojo pagrindų, susijusių su šiuo pažeidimu, taip pat dėl subsidiariai pateiktų pagrindų, kiek jie susiję su už tą patį pažeidimą skirtos baudos apskaičiavimu.
- 496 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, byla turi būti gražinta Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą dėl pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio devintojo pagrindo antros dalies, susijusios su *Krka* perleidimo ir licencinės sutarties kvalifikavimu kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo, kaip jis suprantamas pagal SESV 101 straipsnį, dėl keturioliktojo–septynioliktojo pagrindų, susijusių su SESV 102 straipsnio pažeidimu, ir dėl subsidiariai pateiktų pagrindų, kiek jie susiję su už šį pažeidimą skirtos baudos apskaičiavimu.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 497 Kadangi byla gražinama Bendrajam Teismui, reikia atidėti bylinėjimosi išlaidų, patirtų per šį apeliacinį procesą, klausimo nagrinėjimą.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

- 1. Panaikinti 2018 m. gruodžio 12 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimo *Servier ir kt. / Komisija* (T-691/14, EU:T:2018:922) rezoliucinės dalies 1–3 punktus.**
- 2. Gražinti bylą Europos Sąjungos Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą dėl pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio devintojo pagrindo antros dalies, susijusios su 2007 m. sausio 5 d. *Les Laboratoires Servier ir KRKA, tovarna zdravil, d.d.* sudarytos perleidimo ir licencinės sutarties kvalifikavimu kaip konkurencijos ribojimo dėl tikslo, kaip jis suprantamas pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, dėl pirmojoje instancijoje pateiktų keturioliktojo–septynioliktojo pagrindų, susijusių su SESV 102 straipsnio pažeidimu, nurodytu 2014 m. liepos 9 d. Komisijos sprendimo C(2014) 4955 *final* dėl bylos nagrinėjimo pagal [SESV] 101 ir 102 straipsnius (byla AT.39612 – *Périndopril (Servier)*) 6 straipsnyje, taip pat dėl pirmojoje instancijoje subsidiariai pateiktų pagrindų, kiek jie susiję su už šį pažeidimą skirtos baudos apskaičiavimu.**
- 3. Atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimą.**

Parašai.